

*Împreună
suntem mai puternici !*

44

Viata noastră

Revistă cu apariție variabilă de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad
Nr. 44 • Septembrie • 2020

„Ce sunt eu vei fi și tu, ce ești tu am fost și eu!”

Revista „Viața noastră”

Revistă de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

CUPRINS

Prof. Livia Andrei <i>Tinerețe fără bătrânețe...</i>	3	Părintele Episcop IGNATIE al Hușilor <i>A ne lua crucea înseamnă asumarea responsabilității dragostei depline pentru cel de lângă noi...</i>	25	Cristina TIRON <i>Dacă ești sănătos, anii mulți sunt doar cifre...</i>	45
Mesaje cu prilejul Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice – 1 octombrie Nicolaie MIHAI, Consiliul Director al Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza”, Gheorghe CHIOARU, Isabel BOGDAN, Dumitru BOROȘ, Adrian SOLOMON, Daniel OLTEANU, Dumitru DIMA	4	Sorin CROITORU <i>Bunica nu avea cultură, nu studiasse-așa ca noi</i>	26	Ecaterina TELETIN <i>O gândire echilibrată</i>	46
Florentina Loredana DALIAN <i>Declarație de fericire</i>	8	Amos News <i>Bătrânii trăiesc prea mult și este un risc pentru economia globală, trebuie făcut ceva</i>	27	Ion VULPE <i>Bunicile care ne-au crescut!</i>	47
Emil Cosmin MIHAI <i>De-a lungul unui an...</i>	12	Un bătrân anonim...	28	Emil Cosmin MIHAI <i>Omagiu bunicilor</i>	49
Mioara TIMOFTE <i>Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice</i>	14	Matei VIȘNIEC <i>Anul în care ne mor bătrânii</i>	30	Petruș ANDREI <i>Poesis</i>	52
Livia ANDREI <i>„Cei mai mulți oameni...”</i>	16	Neculai ROTARU <i>Nevoia de a menține ridicată condiția umană a persoanelor vârstnice</i>	31	Vasile CHELARU <i>Confruntarea cu suferința</i>	53
Marinel GÎLCĂ <i>Să ne iubim seniorii !</i>	17	Ion DOBRIN <i>Un bătrân uitat de vremuri</i>	34	Alexandrina PASCAL <i>Tradiții din bătrâni. MAGIA SÂNZIENELOR</i>	58
Virgil VESEL <i>Gânduri la aniversare</i>	19	Roxana MIRON-FERARU <i>Nostalgia „Nunții de Aur” – simbol cultural și social al Bârladului nostru</i>	36	Liliana GOGA <i>Poezii</i>	60
Gabriela DRĂGAN <i>Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice</i>	21	Zâna ANGHELUȚĂ <i>O VIAȚĂ PENTRU O IDEE. Astăzi despre Doamna Profesoară Lucia Munteanu</i>	38	Daniela TEODORU <i>Le mulțumim „Lor” oare când trebuie ?</i>	61
Iulian MAXIM <i>Persoanele în vârstă sub Acoperământul Maicii Domnului</i>	23	Vasilica GRIGORAȘ <i>Senectutea - capodopera înțelepciunii</i>	41	Serghei COLOȘENCO <i>Bucuriile mele + Rebus</i>	62
Carolina BOROȘ <i>Sertarul cu amintiri - Bunica</i>	24	Neculai GHEȚĂU <i>240 de ani de la nașterea lui BARBU LĂUTARU</i>	44	Florian PRICOP <i>Seniori ai rugbyului bârlădean</i>	66
				Carmen FRĂȚIMAN <i>Oameni care au fost</i>	70
				Concepție coperti: Andrei Nicolaie Mihai	

Colectivul de redacție

Coordonatori:

Serghei COLOȘENCO, Petruș Andrei

Redactori:

Livia ANDREI, Nicolaie MIHAI, Mircea FITCAL,
Emil Cosmin MIHAI

Foto: Sorin BOCAN

Tehnoredactare:

Bogdan ARTENE

Adresa redacției:

ASOCIAȚIA C.A.R. PENSIONARILOR „Elena Cuza”
Str. Nicolae Iorga nr. 7A, cod 731182, Bârlad, jud. Vaslui,
et. 2, cam. 13, Tel.: 0235 421 340, Fax: 0235-421.341,
0235-425.933, E-mail: revista@carpbarlad.ro,
Web: www.carpbarlad.ro

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad
ISSN 2247 – 3580; ISSN-L = 2247 – 3580

Responsabilitatea pentru conținutul textelor aparține autorilor.

TINEREȚE FĂRĂ BĂTRÂNEȚE...

De curând, la editura „Sfera” din Bârlad, a văzut lumina tiparului cartea lui Petruș Andrei „Tinerețea fără bătrânețe a lui Mihai Eminescu și viața sa fără de moarte”. Suntem într-un totu de acord cu această sintagmă. Prin opera sa Eminescu este nemuritor, este veșnic, dar noi...?

M-am gândit că noi, oamenii de rând, putem fi nemuritori prin ce lăsăm în urma noastră în copii, nepoți și strănepoți. Ei ne vor duce mai departe nu numai numele, dar și obiceiurile, tradițiile, modul de viață pe care fiecare îl imprimă urmașilor săi. Bunurile materiale pe care le moștenesc sunt trecătoare, dar povețele și învățămintele le țin minte, de aceea, trebuie să trăim frumos, să fim exemple de tinerețe, să nu ne lăsăm pradă vârstei și necazurilor care ne copleșesc. Cu optimism și cu bucuria de a trăi trecem peste vreme și peste vremuri.

Poate părinții și bunicii noștri au dus-o mai greu. Au avut parte nu numai de „molime”, dar și de războaie, de cutremure, dar au trecut peste ele cu gânduri și speranțe în vremuri mai bune. Și atunci noi de ce să ne lăsăm îngenunchați? Să încercăm să fim tineri, să mergem în viață ca și la început, să credem că trăim veșnic, asemenea lui Eminescu.

Încrederea în ziua de mâine, care va fi mai bună este asemenea declarației de dragoste: *Azi te iubesc mai mult ca ieri și mai puțin ca mâine.*

Bătrânețea nu este o vârstă, este un mod de a trăi și fiecare dintre noi are vârsta pe care o simte inima și sufletul său. Că avem probleme de sănătate e firesc. Orice mașinărie se uzează și vorba ceea „Dacă ai peste 50 de ani și într-o dimineață nu te doare nimic, înseamnă că ești mort”, adică e firesc să ne doară. E firesc să ne tratăm trupul, dar mult mai firesc este să ne tratăm sufletul cu tinerețea veșnică a celor care au fost sunt și vor fi.

Așa cum strămoșii noștri trăiesc prin noi și noi vom trăi prin urmașii noștri.

Iar pentru cei mai tineri, o legendă a indienilor Cherokee:

Un bătrân își învăța nepotul despre viață...

O lupta se duce în interiorul meu... îi spune el băiatului... Este o luptă teribilă și este purtată între doi lupi. Unul dintre lupi este rău – este manie, invidie, durere, regret, agresivitate, lăcomie, violență, aroganță, autocompătimire, vinovăție, resentiment, inferioritate, minciuna, mândrie falsă, superioritate și ego”.

Bătrânul continuă... *Celălalt lup este bun – este bucurie, pace, iubire, speranță, serenitate, umilință, bunătate, bunăvoință, empatie, generozitate, adevăr, compasiune, încredere. Aceeași luptă este dusă în interiorul tău – și în interiorul fiecărei persoane totodată.*

Nepotul stă pe gânduri un minut, apoi își întreabă bunicul: *Care dintre lupi va câștiga?* Bătrânul răspunde simplu: *Cel pe care îl hrănești!*

Noi am ales pe cel pe care l-am hrănit fiecare. Este rândul vostru să alegeți.

Și acum urarea din bătrâni:

SĂ TRĂIȚI, (ca) SĂ-MBĂTRÂNIȚI!

Prof. Livia Andrei

Mesaje cu prilejul Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice – 1 octombrie

A mai trecut un an, precum au mai trecut și alții și iată-ne din nou sărbătorind Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice. A fost totuși un an deosebit, cutremurător, în care cu toții ne-am trezit într-o nouă realitate, una deloc plăcută. În tot acest timp, cu toții am suferit, ne-am neliniștit și am căutat alinare, dar și certitudini, ancore de care să ne prindem în această zguduire nemaîntâlnită, poate cel mai greu moment al istoriei contemporane.

Principalul nostru țel în aceste lungi clipe de tulburare a fost protecția membrilor asociației noastre, precum și a personalului angajat sau colaborator. Această dorință și chemare a fost pentru noi cel mai important lucru și mulțumim tuturor pentru înțelegere și fidelitate. Am vrut să dovedim prin fapte concrete zicala „prietenul la nevoie se cunoaște” și, cu ajutorul lui Dumnezeu până acum am și reușit, ieșind din acesta criză în mod mai mult decât onorabil cu toții: membrii, colaboratori și personal angajat. Și ne bucurăm sincer și nespus pentru această reușită, deoarece aceasta ne-a arătat – încă o dată, dacă mai era nevoie – că ne putem mândri cu întreg colectivul și membrii Asociației, toți oameni fideli și de nădejde.

Cu ocazia Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad vă dorește multe bucurii, speranță și curaj. Împreună CHIAR suntem mai puternici!

Nicolaie MIHAI,
Președinte al Asociației Casa de Ajutor
Reciproc a Pensionarilor
„Elena Cuza” din Bârlad

În contextul anului 2020 – ANUL OMAGIAL AL PASTORAȚIEI PĂRINȚILOR ȘI COPIILOR ȘI ANUL COMEMORATIV AL FILANTROPIILOR ORTODOCȘI ROMÂNI - luna octombrie are, pentru membrii, simpatizanții și susținătorii noștri, o semnificație dublă: *sărbătorim Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice (1 octombrie) și marcăm al 66-lea an de la reorganizarea Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza” (9 octombrie 1954).* E un fapt deosebit că în Sesiunea O.N.U. din februarie 1991 a fost adoptată Rezoluția 46/1991 privind principiile Națiunilor Unite pentru Persoanele în Vârstă, destinate a le permite să trăiască mai bine. Acesta e, de fapt, respectul pe care societatea umană îl manifestă față de cei care și-au pus de-a lungul vieții lor întreaga capacitate de muncă în folosul evoluției lumii și a îmbunătățirii traiului fiecăruia.

Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad își arată grațitudinea pentru membrii și nemembrii ei, voluntarii și colaboratorii săi, înțelegând să facă orice efort posibil pentru creșterea nivelului vieții pentru toți aceia care și-au pus puterea de muncă și inteligența în realizarea aspirațiilor familiilor, dar și a propășirii României lor.

Stimați membri și simpatizanți ai Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza”, ca în fiecare an, la 1 Octombrie – Ziua Persoanelor Vârstnice – inimile noastre, ale celor care am trudit o viață acolo unde Țara și Conducerea ne-au cerut, bat aproape la unison în speranța unor vremuri mai liniștite, în care să ne creștem, cum știm mai bine, nepoții și strănepoții, în cultul iubirii de neam și al respectării pământului lăsat de străbuni. E frumoasă coincidența sărbătoririi celor de vârstă a 3-a, dar și a reorganizării Casei care le vine în ajutor.

Asociația C.A.R.Pensionari „Elena Cuza” Bârlad are un program riguros și serios de a rezolva toate problemele cu care vă confrunțați zi de zi. Suntem siguri că vom reuși să ieșim din sfera dificultăților care, deocamdată, ne apasă, dar pentru asta e nevoie de participare și răbdare. Casa Noastră, „Elena Cuza”, e în stare să treacă peste orice obstacol, dumneavoastră convingându-vă deja că avem o conducere pricepută și fermă, consilieri destoinici, cenzori - referenți vigilenți și un personal angajat devotat. Iată de ce, cu prilejul acestor memorabile zile – cinstirea Persoanelor Vârstnice și Ziua Reorganizării Casei – , vă urăm să găsiți în dumneavoastră tăria cerută de aplicarea soluțiilor mai dure chiar, românul știind să-și pună și speranța în Cel de Sus. După furtună, vine și vreme bună. Țara și Oamenii ei au trecut prin momente și mai crâncene. Le-au biruit. Vom învinge și noi, cu condiția să fim uniți și înțelepți. Și poate mai toleranți.

Folosim acest prilej pentru a transmite celor peste 32.000 membri ai Casei noastre de Ajutor Reciproc, dar și tuturor pensionarilor și familiilor lor din Bârlad, din zonele arundate, dar și celor din toată țara, un cald salut prietenesc și încurajator. Adăugăm acestui salut îndemnul frățesc de a rezista presiunilor sociale ale momentului și de a găsi în noi înșine resursele fizice și morale, nu pentru supraviețuire, ci mai ales pentru continuarea idealurilor individuale pe care nu le-am îndeplinit.

Vă dorim sănătate, puțină fericire, împlinirea măcar a unor dorințe. Nu uitați vorba veche: „Cu răbdarea treci marea!”

La mulți ani, cu bucurie și spor!

Consiliul Director al Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza”

Tănase Veruța,
Consilier

Mihai Nicolaie,
Președinte

Fitcal Mircea,
Consilier

Dragi seniori,

În primăvara anului 1991, Organizația Națiunilor Unite consacră ziua de 1 octombrie ca Zi Internațională a Persoanelor Vârstnice, iar câteva luni mai târziu, pe 16 decembrie 1991, Adunarea Generală a ONU adoptă rezoluția 46/91 cu titlul *"Principiile Națiunilor Unite pentru persoanele în vârstă destinate a le permite să trăiască mai bine în anii câștigați"*, principii care consacră dreptul persoanelor vârstnice la hrană, condiții de locuit și îngrijire medicală, libertatea de a decide asupra vieții personale și profesionale, dreptul de a se exprima și de a participa la activități sociale după pensionare, precum și accesul la oportunități de învățare adecvate vârstei.

Din păcate, aceste principii fundamentale sunt deseori încălcate, nu numai în țările din lumea a treia, ci și în cele cu mari pretenții democratice, culturale și sociale. În societatea noastră actuală, modernă și sălbatică, unde primează instinctul de supraviețuire și selecția naturală, discriminarea legată de vârstă a căpătat proporții grave. Bătrânețea nu mai este respectată, liniștită și fără griji. Nu mai reprezintă un privilegiu să fii vârstnic, ci o fatalitate. Cam aici s-a ajuns, dragi seniori.

1 Octombrie, Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice reprezintă, fără îndoială, un moment de bucurie și de sărbătoare. Totodată, el ar trebui să fie și unul al reflecției asupra condiției vârstnicului, atât la nivel național, cât și internațional. Ce progrese s-au făcut în domeniul drepturilor persoanelor vârstnice, cum s-au îmbunătățit efectiv condițiile de viață ale acestora? Cum au fost implicați în viața comunității din care fac parte? Dacă la nivel european, programele și strategiile privind îmbătrânirea activă, sănătoasă și demnă sunt demult aplicate cu

succes, la noi, ele și-au făcut loc cu greu pe agenda autorităților, organizații precum federația noastră fiind, de fapt, vârful de lance și principala promotoare a acestor direcții. Pentru că dincolo de mărirea punctului de pensie, ar trebui să ne preocupe și alte priorități ale vârstnicilor pe care îi sărbătorim o zi pe an și îi uităm pentru restul de 364 de zile.

Problemele cu care se confruntă persoanele în vârstă, în special în ceea ce privește riscul sărăciei și excluziunii sociale sunt tratate de cele mai multe ori superficial, la nivel de teorie, pe sistemul – lasă-i că oricum sunt bătrâni! Dacă noi am dispărea, și alții asemeni nouă, ar dispărea și speranța că se mai poate face ceva, că mai există cineva care să se gândească și la vârsta a treia. Federația Națională "OMENIA", rămâne un promotor al drepturilor vârstnicilor, am fost și vom rămâne, prin activitatea și dedicarea organizațiilor membre un exemplu de îmbătrânire activă, un model de bună practică recunoscut la nivel internațional. Vă urez tuturor, în numele Comitetului Director al Federației Naționale "OMENIA", un sincer "La mulți ani!" sănătate, fericire, viață lungă și unitate în acțiune și țineți minte cuvintele scriitorului columbian Gabriel García Márquez: *"Vârsta nu înseamnă cât de bătrân ești, ci cât de bătrân te simți"*.

**Președintele Federației Naționale „OMENIA”
a C.A.R.P.-urilor din România
inginer
Gheorghe CHIOARU**

1 octombrie, Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice. Urările noastre sunt același... sănătate, viață lungă, bucurii, doar că vremurile nu mai sunt, e altceva...

Totul e derutant, omul, ființa socială, nu mai socializează decât on-line ori această alegere nu vă este întotdeauna la îndemână poate pentru că nu aveți mijloacele tehnice necesare sau poate pentru că vă place să vă priviți semenii, să le simțiți strângerea mâinii, căldura din glas, sa le vedeți zâmbetul...

Poate că mesajele pe telefon nu sunt suficiente pentru dumneavoastră, un zâmbet și o îmbrățișare on line nu vă încălzește... și nici pe noi.

Dar, așa sunt vremurile acum, nu ne atingem, nu ne îmbrățișăm, încercăm să nu ne mai vedem deloc chiar, dar, încă suntem noi, cei care ne iubim copii, părinții, bunicii, prietenii, vecinii și oamenii în general.

Cu ocazia acestei zile de 1 octombrie, vă dorim să fiți sănătoși pentru că știm că viața v-a făcut puternici și răbdători, vă dorim cât mai mult în mijlocul nostru pentru că, acum mai mult decât niciodată, vă înțelegem viața și vă prețuim "amintirile", ceea ce pentru noi suna ireal, de poveste, atât de greu încât nu putea fi realitate.

La mulți ani!

Cu aleasă considerație,
Isabel BOGDAN,
Director executiv, Casa
Județeană
de Pensii Vaslui

„Cine nu are un bătrân, să-și cumpere”
(Proverb românesc)

Oamenii, dintotdeauna, și-au respectat înaintașii, le-au prețuit sfaturile și îndemnul, i-au ascultat și urmat. E normal să fie așa pentru că ei sunt cei care au trecut prin viață, au experiența bucuriilor și necazurilor, au acea bunătate interioară care li se reflectă și în ochi. Priviți ochii unei persoane în vârstă! Priviți-le bunătatea și înțelegerea care se reflectă din culoarea estompată a irisului! Te uiți și te gândești că în spatele acelor ochi există o VIAȚĂ, un destin. Și atunci, cu sufletul deschis, zâmbiți-le, adresați-le un cuvânt frumos și o urare din tot sufletul.

Nimic nu încălzește un suflet ajuns la vârsta senectuții, ca o vorbă blândă, un zîmbet și mai ales, o încurajare. Încercați să vă așezați pe o bancă, să vă imaginați că alături de voi stă persoana care veți deveni peste 20-30 de ani, un alter ego, căruia să-i puneți întrebări. Prima întrebare pe care aș pune-o eu ar fi: "Îți place ce am devenit?"

La ceas aniversar, vă dorim multă sănătate, bucurii alături de cei dragi și să ne fiți alături cât mai mult cu sfaturile și înțelepciunea dumneavoastră!

LA MULȚI ANI, STIMAȚI SENIORI!

Av. Dumitru BOROȘ,
Primarul mun. Bârlad

Cei tineri spun ceea ce fac,
cei bătrâni povestesc ceea
ce au făcut, iar cei nebuni
ceea ce vor să facă.

Anton Pann

Ziua de 1 octombrie îmi dă prilejul de a vă transmite multă sănătate, bucurii și liniște. Bătrânețile domniilor voastre trebuie să fie grija noastră, iar liniștea sufletească și materială să fie starea dumneavoastră.

În ultimii patru ani, în calitate de președinte al Comisiei de Muncă și Protecție Socială din cadrul Camerei Deputaților am coordonat un amplu program de modificare a Legii nr.263/2010 – legea pensiilor menită să elimine inechitățile din sistem.

Fie că a fost vorba de revenirea la penalizările din Legea nr.19/2001 privind pensionarea anticipată, fie că a fost vorba de reglajele privitoare la grupele I și a II-a de muncă, toate au fost în sensul rezolvării unor probleme apărute în aplicarea legii.

Corolarul eforturilor noastre a fost reprezentat de legea nouă a pensiilor nr.127/2019. Aici am eliminat punctajul mediu anual, astfel că numărul total de puncte realizate nu va mai fi afectat de stagiul de cotizare (35 de ani pentru bărbați și 30 de ani pentru femei), am introdus un procent suplimentar de 10% pentru perioadele lucrate în acord global sau individual, pensia de urmaș care se adaugă la pensia în plată, reducerea vârstei de pensionare pentru femeile care au născut și crescut 3 sau mai mulți copii.

Totul a fost calculat pe o valoare a punctului de 1875 lei de la 1 septembrie 2021. Pentru a ajunge acolo trebuia ca la 1 septembrie 2020 punctul de pensie să fie 1775 lei. Guvernul de dreapta nu a făcut această mărire. Este revoltător și totodată mă obligă încă o dată pe mine, ca reprezentant al dumneavoastră, să lupt pentru o viață mai bună pentru părinții și bunicii mei.

Cu respect,
deputat Adrian SOLOMON

Florentina Loredana DALIAN

DECLARAȚIE DE FERICIRE

Mitru Ciocea, un om-poezie. Ne întâmpină, ca de obicei, zâmbitor, „sprijinindu-se” în baston, dar îmi lasă impresia că bastonul e numai o fiță. O fiță de fost oier, de fapt, îl și ține ca pe o bâță, sprijinindu-se formal în ea. „Șase mii de oi și treizeci de ciobani. Toți oameni de treabă.”

Îi ceruse lui Florin o cinzeacă. Porția zilnică. Apoi ne face obișnuita-i urare: „Să trăiți cât mine! Dar numai cu Dumnezeu! Fără El nu se poate!”

- Cât ați băut?

- Eeee, nu mai beau ca altădată!

- Altădată cum era?

- Umblam cu bidonul de 30 de litri după mine. Se legăna șareta.

- Și calul, nu se supăra dacă vă mirosea a băutură?

- Nuuu, ce cal bun! Uite-așa se învățea cu șareta și mă aștepta oricât.

La nea Mitru toate erau bune: și calul, și ciobanii și viața pe care a dus-o. „Frumusețea e în ochii celui care privește.” Poate și bunătatea. Și poate acesta e secretul anilor lui înaintați (are 92, îi împlinesc curând, el zice 93) și al vieții frumoase. „Ce viață fericită am avut!” Rar se întâmplă să auzi un om la anii lui făcând cu atâta convingere declarația de fericire.

- În război ați fost?

- Nu, eram prea mic, 16 ani. Da' m-am dus cu oile la Galați. Ce i-am mai alimentat pe ruși!

...

„Eu nu-i înțeleg p-ăștia când se vaită de bani! Bani am avut mereu, brânza se vindea, lâna era aur, nu alta, piei pentru cojoace, tot ce vrei... Cum, mă, să te vaiti de bani? Vaită-te de sănătate! Sănătos am fost, tun! Și am trăit până la aniiăștia fiindcă n-am luat medicamente. O singură dată am stat în spital, când s-a spart gheța pe Dunăre și-am căzut în apă până la brâu. M-au ținut în spital vreo trei săptămâni, nuș ce mi-au făcut pe-acolo, da' atât mi-a fost. O pastilă n-am luat! Dacă luam medicamente, nu mai eram acum.”

- V-ar plăcea să mai aveți 50 de ani?

- 50? Da' 60, da' și 70! Doamne, cum mi-ar mai plăcea!

- Haideți cu noi la Dunăre! Veniți?

- Aoleu, nu zice, nu zice de două ori!

L-am lăsat făcându-se că se sprijină-n bâță, privind în urma noastră. Ne-a făcut semn din mână, nu înainte de-a ne mai ura o dată: „S-ajungeți la anii mei! Da' numai cu Dumnezeu, fără El nu se poate!”

Maltezi, Slobozia, 18 iulie 2020

Pe cei în vârstă, ca pe părinți, să-i cinstești!

Dragii mei,

Amprenta anilor ne apasă pe toți, chiar dacă nimănui nu-i place să recunoască, iar cea a anului 2020 e și mai apăsătoare, fiindcă a venit la pachet cu acest Coronavirus neîmblânzit încă de oameni.

Cu viața zdruncinată din temelii, închiși în case și obligați să stăm la distanță unii de alții, plutind parcă în derivă pe o mare de incertitudini, cei mai mulți dintre noi am înțeles că nu trebuie să căutăm salvarea în altă parte decât în noi înșine și în Dumnezeu. În ceea ce suntem și ceea ce facem cu bună-credință, fiecare din locul în care ne aflăm.

Ca parlamentar, m-am străduit, atât cât a stat în puterea mea, să am grijă ca județul nostru, cu părțile lui bune și mai ales cu problemele lui, să se afle pe masa Guvernului în momentele decisive. Strădania mea nu a fost în zadar, dovadă că, acum, județul Vaslui și-a recâștigat locul pe hartă, printr-un mare proiect de infrastructură. E vorba despre Drumul Expres care va lega Focșani (Tișița) de Vama Albița, mai cunoscut ca «Autostrada Vasluienilor», și care poate să reprezinte trambulina de care avem nevoie ca să recuperăm decalajele de dezvoltare acumulate în ultimii 30 ani.

Vă sunt recunoscător celor care ați avut încredere în mine, în proiectul meu și în viziunea mea pentru acest județ care, deși e parte din România, se zbate de mult timp să iasă la lumină și să-și arate adevărata valoare. **Nu suntem cu nimic mai prejos decât alții, doar că am fost lăsați în urmă!**

Când mă uit pe statisticile care avertizează că județul Vaslui îmbătrânește, că municipiul Bârlad îmbătrânește, am certitudinea că România, ca stat, dar și autoritățile județene și locale, mai au multe de făcut ca să confirme grija și respectul față de cei lăsați în urmă. Primii dintre ei sunt și cei mai vulnerabili, seniorii, iar criza Coronavirus a arătat acest lucru cu vârf și îndesat!

Așa cum văd eu lucrurile, grija noastră unii față de ceilalți nu poate să rodească, chiar și pe un teren de așteptări aride, dacă nu vine dintr-un respect profund, sănătos pentru oameni. Pentru fiecare în parte, pentru ce înseamnă în viața comunității și mai ales pentru cei care, după ani și ani de muncă, ne lasă o zestre bogată de experiență.

Am învățat de la bunicii mei că «pe cei în vârstă, trebuie să-i cinstești ca pe părinți». Pentru mine, asta înseamnă în primul rând să-i integrăm pe cei retrași din activitate în viața comunității. Am convingerea că e în beneficiul lor și al întregii comunități ca ei să rămână activi și să aibă o viață mai ușoară, mai plăcută, în mijlocul comunității, nu la marginea ei, așa cum se întâmplă de multe ori acum.

Seniorii din Bârlad au văzut orașul crescând până la un punct, apoi au trăit stagnarea și declinul. De ani buni,

Bârladul a rămas încremenit, n-a mai crescut prin investiții și printr-o administrație cu grijă față de toți bărlădenii, ba chiar le-a rămas mic prea multora. De fapt, s-a transformat într-un oraș în care *așteptările au rămas mici*.

Dragii mei, **vârsta a treia nu trebuie să fie vârsta așteptărilor mici!**

Ca seniori, aveți același drept să vă bucurați de un oraș reconstruit în punctele lui esențiale, dacă punem accentul corect pe sănătate și calitatea vieții. Soluții există, au demonstrat-o deja administrațiile locale din alte orașe, pentru ca cheltuielile cu utilitățile și „întreținerea” să nu mai fie o povară, mai ales pentru cei aflați la a treia tinerețe.

«**Sănătos și activ**» e un ideal greu de atins acum pentru majoritatea bărlădenilor, însă eu cred în investițiile vizionare, bine gândite în beneficiul oamenilor, nu în cele pentru palmares.

Orașul în care îmi doresc să trăiască o viață îndelungată părinții mei ar trebui să aibă grijă de sănătatea lor în cele mai mici detalii, de la analize medicale gratuite până la baze sportive cu acces gratuit pentru seniorii care iubesc mișcarea. De la Cluburi 60+, cu activități și deprinderi meșteșugărești, de folosire a calculatorului și navigare utilă pe internet, până la implicarea în orice activitate de dezvoltare a orașului (bineînțeles pe baza unei retribuții!). Orice pas în afara casei, o oportunitate de a fi util comunității, chiar din mijlocul ei.

Bârladul are suficiente resurse să-și încurajeze locuitorii aflați la a treia tinerețe să aibă o viață socială activă. Condiția este să schimbăm abordarea administrației de la o asistare pasivă la implicare reală, cu scopul **să nu lăsăm niciun bărlădean în urmă!**

Pentru asta, sunt convins că e vital și sprijinul Bisericii în identificarea tuturor cazurilor vulnerabile și preluarea lor, cu rezolvări concrete, prin atenție, delicatețe sufletească și dialog, pentru întărirea sufletească a tuturor și în special a celor rămași acasă, cu familia sau apropiații plecați la muncă în străinătate.

Vă doresc tuturor multă sănătate și putere, să ajungem împreună la momentul în care, în Bârlad, grija administrației pentru seniori să fie una reală! Cu ambiție și speranță, putem ajunge acolo!

Și încă un lucru: vom ieși la liman, câștigători, dacă avem grijă de noi și, mai ales, unii de alții!

Cu drag,
Daniel OLTEANU,
Deputat

Asociația C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” un sprijin de nădejde pentru seniorii săi

Dumitru DIMA

În fiecare an, pe 1 Octombrie se sărbătorește Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice, prilej cu care trebuie să ne amintim de cei care au muncit, pe brânci, o viață întreagă sperând la un trai mai bun și la o bătrânețe lipsită de probleme.

1 OCTOMBRIE trebuie să fie o zi specială nu doar pentru persoanele vârstnice, ci și pentru noi toți, cei care trebuie să le arătăm respectul și prețuirea pentru eforturile și realizările lor.

Este obligația noastră, ca reprezentanți ai **ASOCIAȚIEI C.A.R.P. „ELENA CUZA” BÂRLAD** să găsim mai multe soluții concrete pentru ameliorarea condițiilor de viață ale persoanelor vârstnice, prin prelungirea perioadei de viață activă. Avem datoria să ne schimbăm atitudinile și percepțiile față de persoana vârstnică și să creăm solidaritate între generații, care să asigure păstrarea demnității umane.

Fiind din nou împreună de **«Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice»**, prilej de sărbătoare și de

bucurie, dar și de analiză a perioadei critice pe care o traversăm în acest an 2020, **ASOCIAȚIA C.A.R. Pensionari „ELENA CUZA” BÂRLAD** prin reprezentanții săi legali, **Președinte Mihai Nicolaie și Consiliul Director al Asociației, acordă membrilor Casei care au împlinit 65 de ani ajutoare nerambursabile în valoare de câte 50 lei la un număr de 600 membri astfel:**

-la 300 de membri din mediul urban, în valoare de 15.000 lei și

-la 300 de membri din mediul rural, în valoare de 15.000 lei.

Totalul ajutoarelor nerambursabile cu ocazia ZILEI INTERNAȚIONALE A PERSOANELOR VÂRSTNICE este în valoare de 30.000 lei.

În semestrul I an 2020, au mai fost acordate:

AJUTOARE NERAMBURSABILE

-unui număr de 4566 MEMBRI în valoare de 572.259 lei, după cum urmează:

CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR „ELENA CUZA” BÂRLAD
Împreună suntem mai puternici !

AJUTOARELE NERAMBURSABILE

ce se POT acorda membrilor începând cu data de 01.01.2016

- Ajutoare nerambursabile materiale (facilități și servicii - cabinete medicale, magazine, ateliere de prestări servicii, saloane) → Se acordă la solicitarea membrilor cu legitimația vizată trimestrial, semestrial sau anual
- Ajutor nerambursabil pentru decontarea unei cote-părți din costul biletului de tratament în stațiunile balneare → 20% din valoarea fondului cotizant, dar nu mai mult de 80 lei pentru venituri până la 1500 lei; 15% din valoarea fondului cotizant, dar nu mai mult de 100 lei pentru venituri peste 1500 lei
- Ajutor nerambursabil pentru membrii aflați în nevoie (fără venit sau cu un venit de până la 600 lei) → Până la 10% din valoarea fondului cotizant, dar nu mai mult de 150 lei
- Ajutor nerambursabil în caz de incendiu, inundații, cutremure, alunecări de teren și alte evenimente cu implicare de pierderi materiale → Până la 15% din fondul cotizant, dar nu mai mult de 300 lei
- Ajutor nerambursabil în caz de boli incurabile, pentru pierderea unui organ vital membrilor cu un venit de până la 1.000 lei → Între 5%-15% din valoarea fondului cotizant, dar nu mai mult de 400 lei

18

CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR „ELENA CUZA” BÂRLAD
Împreună suntem mai puternici !

AJUTOARELE NERAMBURSABILE

ce se POT acorda membrilor începând cu data de 01.01.2016

- Ajutoare nerambursabile acordate cu ocazia unor zile laice și religioase, precum și pentru activități sociale, culturale, sportive → În funcție de posibilitățile financiare ale asociației în cuantumul stabilit de Consiliul Director raportat la fondul cotizant
- Ajutor de fidelitate → În funcție de posibilitățile financiare ale asociației în cuantumul stabilit de Consiliul Director
- Ajutoare acordate de Președinte și Consiliul Director → Membrilor aflați temporar în dificultate financiară, dar nu mai mult de 15% din valoarea fondului cotizant
- Ajutor de deces → Conform grilei de ajutor deces: minim 1 an = 80 lei ; maxim 30 ani = 1750 lei ; peste 30 ani câte 60 lei / an.

19

- Ajutoare de deces 433 membri.....367.361 lei;
- Cota parte tratament 26 membri 2.222 lei ;
- Ajutoare prin Ancheta socială 13 membri 1.380 lei;
- Ajutoare sărbători Pascale 2020 4069 membri..... 199.996 lei;
- Ajutoare la împlinirea a 100 ani1 membri..... 100 lei ;
- Ajutoare pentru procurat ochelari 24 membri..... 1.200 lei;

FACILITAȚI

- unui număr de 4125 MEMBRI în valoare de 99.369 lei, după cum urmează:
- Stomatologie 244 membri 45.175 lei;
- Tratamente 424 membri.....2.771 lei;
- Kinetoterapie..... 921 membri..... 12.142 lei;
- Ecografie 58 membri..... 3.460 lei;
- Oftalmologie 90 membri..... 3.980 lei;
- Croitorie..... 123 membri..... 455 lei;
- Frizerie..... 2265 membri..... 31.446 lei;

Dragi membri seniori, pregătirea pentru bătrânețe ar trebui să înceapă nu mai târziu de adolescență. O viață lipsită de sens până la 65 de ani, nu va deveni dintr-o dată plină atunci când te pensionezi.

**Viața azi nu e ușoară,
Nici nu așteptăm minuni,
Păcăliți și trași pe sfoară,
Avem doar... promisiuni!**

Asociația C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” Bârlad și-a propus să facă din **ZIUA PERSOANELOR VÂRSTNICE** un motiv de creștere a speranței în noi înșine, fiindcă speranța este tinerețea vârstei a treia, prilej cu care vă urăm din toată inima **multă sănătate, o viață mai bună și, împreună cu generațiile ce ne urmează, să dăm ani vieții, și, mai ales, viață anilor!**

LA MULȚI ANI !

CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR "ELENA CUZA" BÂRLAD
Împreună suntem mai puternici!

Electroencefalografie

Dr. Rozinbaum Georgian

CAMPANIE NAȚIONALĂ "Ai grija de ochii tăi"
NOI VĂ FACEM OCHELARI! SENIOR OPTIK

INVITAȚIE

MEGA PROMOTIE
Ne deplasăm în orașul dumneavoastră și vă oferim:

CONSULTAȚII GRATUITE;
PESTE 150 DE MODELE DE RAME GRATUITE;
MONTAJUL OCHELARULUI GRATUIT;
TRASPORT - LIVRARE GRATUITĂ
și se vor plăti doar lentilele

PACHET SENIOR
REDUCERE DE 15% PENTRU MEMBRII C.A.R.P. + 50 LEI BONUS SUPPLEMENTARĂ DIN PARTEA CONDUCERII C.A.R.P.
REDUCERE SUPPLEMENTARĂ DE 15% PENTRU PENSIONARI
REDUCERE SUPPLEMENTARĂ DE 10% PENTRU PERSOANELE DE PESTE 40 DE ANI

PACHET PREMIUM
Lentile plastic PROGRESIVE și bifocale (plătiți una și o primiți pe a doua GRATUIT) LENTILELE DE FIRMĂ: Rodenstock, Essilor și Zeiss AU 20% REDUCERE

PACHET ELEGANCE
LENTILELE DE FIRMĂ Rodenstock, Essilor și Zeiss AU 20% REDUCERE
La achiziționarea ramelor a firmelor recunoscute GUESS, GANT, AVANGLION ȘI OPTICALS veți primi o pereche de lentile gratuite cu antireflex sau heliomate

Mod de plată: 50% AVANS / 50% la LIVRARE
Pentru a beneficia de această ofertă este necesar să vă programați la numărul de telefon: 0721-382.962 / 0761-260.296
Consultațiile au loc în incinta Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor "Elena Cuza" Bârlad

Emil Cosmin MIHAI

De-a lungul unui an...

Dragi cititori, ne-am grăbit să aducem în casele dumneavoastră următorul număr al revistei „Viața noastră” deoarece, împreună cu toamna, sosește una din sărbătorile de suflet ale Asociației. Este vorba despre Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice, zi ce ne îndeamnă să reînnoim angajamentul față de persoanele ce au lăsat în urmă anii tinereții și care au început o nouă etapă a vieții. Deoarece condițiile actuale ne descurajează să ne întâlnim fizic, am concentrat tot efortul și dedicația echipei de redacție în articolele ce compun revista cu numărul 44. Cei care ne întrec însă la capitolul dedicație, dar și la capitolul talent, sunt colaboratorii noștri, domnii și doamnele profesori pensionari al căror izvor nesecat de cunoștințe umplu paginile fiecărui exemplar nou apărut. Deoarece deseori ni s-a făcut dor să-i avem alături, am reușit să ne întâlnim, într-un cadru restrâns, pentru a marca cele mai importante evenimente culturale ale lunilor de vară. Împărtășim cu dumneavoastră impresiile și emoțiile ce le-am trăit în aceste câteva activități și sperăm că le vom putea repeta și cu noi ocazii, în ciuda tuturor dificultăților.

17 august - Lansarea revistei „Viața Noastră”, nr. 42-43

Anul 2020 ne-a luat prin surprindere pe toți și ne-a obligat să facem față unei noi situații pe care puțini ne-am imaginat-o. Deși pandemia a impus un nou set de reguli societății, iar Asociația a trebuit să facă față unor obstacole neprevăzute, ne-am prezentat în fața cititorilor cu un nou exemplar al revistei „Viața noastră”. Deoarece dorim să avem o influență pozitivă asupra membrilor noștri și să-i încurajăm în aceste momente grele, prin bunăvoința președintelui Mihai Nicolaie și a colaboratorilor Emil Cosmin Mihai și Ionel Irimia, a văzut lumina tiparului exemplarul cu numerele 42-43.

Colaboratorii noștri de suflet au concentrat toată speranța și optimismul lor în paginile revistei pentru a vă oferi suportul pe care toți ni-l dorim în această perioadă. Vă așteaptă, datorită lor, materiale de o mare varietate, clădite pe experiența și cunoștințele adunate pe parcursul a numeroși ani.

Pentru a respecta normele impuse, lansarea

ASOCIAȚIA CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR "ELENA CUZA" BÂRLAD
Împreună suntem mai puternici!

Vineri, 17 iulie 2020, ora 15.30,
se lansează numerele 42 și 43 ale revistei
"VIAȚA NOASTRĂ"

Vă așteptăm cu drag în
sala Alexandru Ioan Cuza!

revistei a avut loc „în familie”, în prezența salariaților Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”. Din Casa noastră încercăm să aducem, așa cum se poate, în casele dumneavoastră lumina speranței și a afecțiunii sincere între oameni prin intermediul culturii.

29 iulie - Simpozionul „Imnul Național al României, cel mai iubit cântec al națiunii”

Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad nu a uitat de Ziua Imnului Național al României, organizând un simpozion în cinstea acestei zile, cu respectarea normelor de igienă și distanțare impuse de Starea de Alertă.

Ziua Imnului Național al României - „Deșteaptă-te române!”, simbol al unității Revoluției Române de la 1848 - este sărbătorită an de an la 29 iulie, dată

la care, în anul 1848, „Deșteaptă-te române!” a fost cântat pentru prima dată oficial, în Parcul Zăvoi din Râmnicu Vâlcea.

ASOCIAȚIA CASA DE AJUTOR RECIPROC
A PENSIONARILOR "ELENA CUZA" BĂRLAD
Împreună suntem mai puternici!

SIMPOZION

**IMNUL NAȚIONAL AL ROMÂNIEI,
CEL MAI IUBIT CÂNTEC AL NAȚIUNII**

(29 IULIE - ZIUA IMNULUI NAȚIONAL AL ROMÂNIEI)

MIERCURI, 29 IULIE 2020, ORA 9.00

SALA ALEXANDRU IOAN CUZA

Ziua Imnului Național al României a fost instituită în anul 1998, prin Legea nr. 99/1998, care prevede că această zi va fi marcată de către autoritățile publice și de către celelalte instituții ale statului, prin organizarea unor programe și manifestări cultural-educative cu caracter evocator și științific, în spiritul tradițiilor poporului român, precum și prin ceremonii militare specifice, organizate în cadrul unităților Ministerului Apărării Naționale și ale Ministerului de Interne.

31 august - Simpozionul „Mult e dulce și frumoasă”

A intrat în tradiția Casei ca în fiecare an, la 31 august, să celebreze „Ziua Limbii Române”, sărbătoare instituită prin lege în anul 2013. Asociația noastră a marcat acest moment printr-un simpozion desfășurat în Sala Alexandru Ioan Cuza, cu respectarea normelor de igienă și distanțare impuse de Starea de Alertă.

Această zi se sărbătorește și în Republica Moldova din anul 1990. În anul 2011, mai multe asociații românești din Serbia, Bulgaria, Ungaria și Ucraina au stabilit ca ziua de 31 august să fie sărbătoare națională a acestor comunități românești.

ASOCIAȚIA CASA DE AJUTOR RECIPROC
A PENSIONARILOR "ELENA CUZA" BĂRLAD
Împreună suntem mai puternici!

organizeaza

SIMPOZION

„MULT E DULCE ȘI FRUMOASĂ”

ZIUA LIMBII ROMÂNE - 31 AUGUST

Prezintă:
Mariana BUDESCU

LUNI, 31 AUGUST 2020, ORA 11.00

SALA ALEXANDRU IOAN CUZA

*„Cu cât oamenii îmbătrânesc,
cu atât spiritul lor devine mai
suplu, mai cald, dobândind o
înfățișare organică.”*

Lucian Blaga

Mioara TIMOFTE,
Președinte A FI

Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice

*„Cine are părinti, pe pământ nu în gând
Mai aude și-n somn ochii lumii plângând
Că am fost, că n-am fost, ori că suntem cuminți,
Astăzi îmbătrânind ne e dor de părinti.”*

Adrian Păunescu, *Repetabila povară*

Sărbătoarea vârstnicilor a fost instituită în decembrie 1990 de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, în baza Rezoluției nr. 45/106.

Șoc! Nu unul, ci două...sau chiar mai multe, dar mă limitez la două pentru a nu risca să rămân astfel... adică... șocată!

Așadar, persoanele vârstnice sunt sărbătorite doar o dată pe an (un șoc) și doar din 1990, conform normei legislative (al doilea șoc)!

Deduc faptul, pornind de la aceste două premize, că buncii și părinții (wow și eu, mda, și eu) noștri, adică această categorie de vârstă, au început să existe doar de 30 de ani și, oricum, nu merită foarte multă atenție. Le ajunge o dată pe an! Gata cu pretențiile!

Octavian Paler a scris „bătrânețea începe ca toamna. Cu melancolie, cu umbre care se lungesc, cu reverii și doruri vagi.”

Am convingerea că cei care au decis ca Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice să fie în prima zi a celei de a doua luni de toamnă, nu știau de această afirmație.

Nu pot însă, să nu mă întreb dacă s-a făcut o asociere între al treilea anotimp al anului, când natura se apropie de adormire și perioada din viața noastră când ne pregătim și noi tot de...un fel de adormire! Avantajul, în prima situație, este că vine primăvara!

Nu știu cum să recunosc, dar eu am apărut pe pământ bătrână, pentru că imediat după această zi, aniversez momentul în care am fost născută. Sau nu! Am scăpat! Pentru că am fost adusă pe lume cu 17 ani înainte de descoperirea ... faptului că există persoane în vârstă și, pe deasupra, mai trebuie să le și sărbătorim.

Era cât pe ce să susțin cu toată puterea abilităților mele de convingere afirmația lui Jacques Cocteau „Poți să te naști bătrân și poți să mori tânăr”.

Am o mare dilemă! Ce înseamnă, de fapt, bătrân? Pe ce criterii se stabilește acest lucru? Suntem obligați să acceptăm includerea în această categorie? Îmi asum o limpezire a propriilor gânduri!

Vă mărturisesc faptul că prima oară când am luat contact direct cu acest cuvânt a fost când mama mea îmi pregătea sărbătorirea vârstei de 33 de ani! Mama, acum, la 67 de ani, este o femeie foarte frumoasă, dar, atunci, la 33, era splendidă! Înaltă, suplă, cu părul

negru, lung, extrem de elegantă și rafinată! Doamne, ce mamă frumoasă am! Nu împlinisem 13 ani! Atunci mi s-a părut că mama era extraordinar de bătrână și că eu nu aveam cum să ajung vreodată la... acea vârstă.

A doua oară, aveam aproximativ 30 de ani, când, am simțit, efectiv, semnificația acestui substantiv/adjectiv, depinde de context. Într-o zi când am mers să îmi iau fetița de la grădiniță și o încălțam, i-am simțit mânuța pe cap. Am ridicat privirea și am văzut ochisorii ei minunați. Atunci, cu cea mai pură, inocentă și plină de dragoste voce, minunatul meu copil mi-a spus: „Mami, nu vezi ce bătrână ești?”

Adevărul este că, din perspectiva Andreei, chiar eram. Celelalte mămici, într-o proporție covârșitoare, erau extrem de tinere, cu fundițe în păr, cu pantalonași scurți sau rochițele, mestecând gumă și râzând zgomotos! Erau niște copii care aveau copii.

Am 47 de ani! Descopăr, în fiecare clipă, o frumusețe și un farmec al vieții pe care îmi este greu să le așez în cuvinte.

Maturitatea îmi oferă o perspectivă îmbunătățită și asumată de a privi oamenii, mediul înconjurător, stilul de viață.

Mama mea, așa cum v-am spus, la 67 de ani, este absolut fermecătoare. Deși viața i-a oferit nenumărate provocări, are o frumusețe și un farmec special, astfel încât, eu o văd tânără.

Am un prieten foarte drag sufletului meu care a trecut, cu eleganță și rafinament pragul vârstei de 70 de ani! Îmi doresc din toată inima ca, peste 20, 25 de ani să am claritatea în gândire, erudiția, verticalitatea și tinerețea de care dă dovadă. Astfel îl simt, acum, din perspectiva anilor pe care îi port.

În loc de concluzie, la răspunsul întrebărilor legate de bătrânețe, aș vrea să folosesc afirmația lui Guy Slatter „Vârsta nu-i un pretext de îmbătrânire”.

Acum, după ce am trecut binișor prin viață, după

ce am acumulat experiență și înțelepciune, am o perspectivă nuanțată asupra bătrâneții.

Revenind, însă, la șocurile de la începutul acestei scrieri, sunt datoare cu o serie de lămuriri.

Îmi asum, în totalitate, susținerea unor adevăruri deja cunoscute! Sunt jurist de profesie, nu mă pot abține!

Și cum tot am folosit un oximoron, nu văd niciun motiv, mai rău de atât nu are cum să fie, pentru care să nu mă lansez în susținerea unor afirmații care sunt arhicunoscute și asimilate de către toată lumea. Sunt convinsă că nu există excepții.

Adam și Eva au îmbătrânit la un moment dat și au murit. Persoane în vârstă, există de la primii oameni, este starea naturală prin care trecem toți.

Iar sărbătorirea lor este important să fie nu doar zilnic ci în fiecare clipă, exact așa cum sărbătorim viața fiecărui om, din momentul nașterii sale.

Să mângâiem fruntea pe care anii și-au așezat neaua, să limpezim gândurile care fug tot către noi, cei pe care i-au adus pe lume, să alinăm durerea fizică provocată de greutatea poverilor pe care le-au cărat pentru ca să ne fie nouă fie și cu o treaptă mai bine, să le arătăm că sunt importanți pentru noi și că este timpul lor să fie înțeleși și ocrotiți, este important să facem aceste lucruri mereu.

Zilnic! Asumat!

Măcar pornind de la gândul că ei au făcut toate aceste lucruri și mai mult decât acestea, pentru noi. Sau, în condițiile în care această perspectivă pare atât de îndepărtată încât nu are relevanță, să ne gândim că timpul se scurge ireversibil, da, știu, altă axiomă.

La un moment dat, vom fi noi, pentru ai noștri copii, bătrâni, plictisitori, cicălitori...

Iar ei vor putea să pretindă dreptul de a fi... necruțători!

Îi spun mamei mele zilnic Te iubesc, mama mea minunată! Da știu, este tânără și frumoasă, (Doamne, ce mamă frumoasă am!) și în putere și deșteaptă și este

cea mai minunată mamă de pe pământ, vă spun eu!

Dar viața! Viața are planurile ei, necunoscute nouă și chiar nu vreau să regret că am uitat să îi spun cât este de importantă pentru mine!

Dragi bunici și părinți, meritați să fiți sărbătoriți mereu!

Să vă spun „La mulți ani” și atât, consider nedrept de puțin.

Am aproape jumătate de secol de viață și bunica mea, domnișoară educată în pension, m-a educat, la rândul ei, într-un anumit fel, astfel încât aleg să folosesc „modul” meu de a face urări.

Sărut mâna bunici și părinți pentru că ați avut puterea să treceți peste toate provocările vieții!

Din toată inima vă doresc să fiți sănătoși, să vă apere Dumnezeu și să ne bucurăm împreună unii de ceilalți!

Și vă spun aceste cuvinte mereu, nu doar pentru momentul stabilit prin norme juridice.

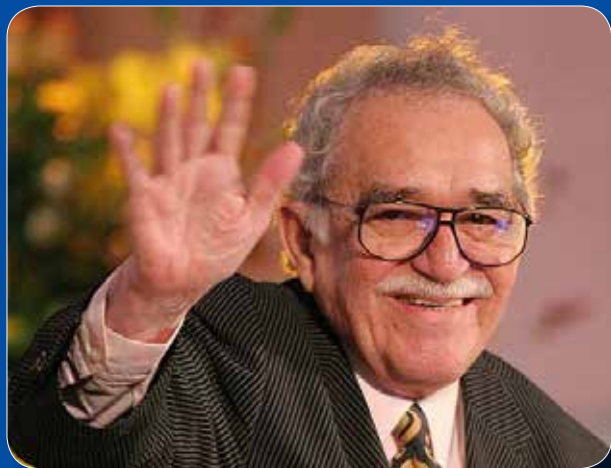
Vă mulțumesc și vă sunt recunoscătoare pentru timpul, sănătatea, energia, răbdarea, încrederea, speranța pe care le-ați investit în noi.

Am o mare admirație pentru Nicolaie Mihai, omul cu sufletul cât universul, care pune în slujba persoanelor vârstnice toate resursele de care dispune pentru a le face viața mai plăcută.

Cifra din cartea mea de identitate mi se pare o încercare jenantă de măsluire a felului în care simt și mă simt, totuși, pare exact momentul în care să îmi însușesc sfatul pe care Octavian Paler și-l dăruiește, zic eu, pentru că, din punctul meu de vedere, este un dar, oferit propriei persoane:

„Cândva, mi-am zis că la bătrânețe mă voi feri de patru gafe:

1. Nu mă voi plânge că nu mai sunt tânăr.
2. Nu voi da sfaturi nimănui.
3. Nu voi invoca mereu experiența mea.
4. Nu voi povesti de o sută de ori același lucru. De bine, de rău, primele trei reguli le respect”.

„Vârsta nu înseamnă cât de bătrân ești, ci cât de bătrân te simți.”

Gabriel García Márquez

**„Cei mai mulți oameni își folosesc
tinerețea pentru a-și ruina
bătrânețea.” — Jean de la Bruyere**

Nu, noi nu ne-am irosit timpul. Ne-am născut, am crescut, am învățat, am muncit și la rândul nostru am dat viață copiilor noștri pe care i-am crescut, i-am învățat și astăzi ne bucurăm că devenim bunici și chiar străbunici. Asta înseamnă că n-am trăit degeaba. Chiar dacă uneori suntem:

*Umiliți de nevoi și cu capul plecat,
Într-un biet orășel, într-o zare de sat,
.....*

*Enervanți pot părea, când n-ai ce să-i mai rogi,
Și în genere sunt și nițel pisălogi.*

*Ba nu văd, ba n-aud, ba fac pașii prea mici,
Ba-i nevoie prea mult să le spui și explici...*

(Adrian Păunescu), știm să ne bucurăm de vârsta pe care o avem și o trăim din plin alături de cei care ne înconjoară cu dragoste.

Noi am trăit din plin tinerețea și nu ne-am ruinat bătrânețea, de aceea ne simțim încă tineri, dornici de a ne afirma, de a munci, de a ajuta pe cei care sunt în nevoi materiale sau spirituale. De aceea Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad este locul unde ne petrecem o mare parte din timp. Un grup de oameni inimoși ne sar în ajutor atunci când avem nevoi materiale și răspund cu dragoste de viață, de cultură atunci când nevoile spirituale ne copleșesc.

Nu întâmplător, chiar în timpul acestei „molimi” (cum o numea un prieten scriitor basarabean), aici la Casă, s-au

organizat simpozioane, s-au lansat cărți și reviste, tocmai pentru a mai uita de acest virus nenorocit ce ne-a întors viața pe dos.

Oamenii știu să se bucure de frumos, de prieteni și, mai ales să se bucure de viață. Da, viața e frumoasă la orice vârstă, chiar dacă unii îi spun că e a treia sau a patra sau, mă rog, cât mai putem număra. Dacă ai trăit frumos și cu folos te poți bucura când te uiți în urmă și poți să te bucuri de ce va fi înainte.

Tinerii din ziua de azi ar trebui să ia exemplu și să înțeleagă proverbul românesc „Cine n-are bătrâni să și-i cumpere”. Înțelepciunea și experiența de viață face uneori mai mult decât masteratele și doctoratele din ziua de azi.

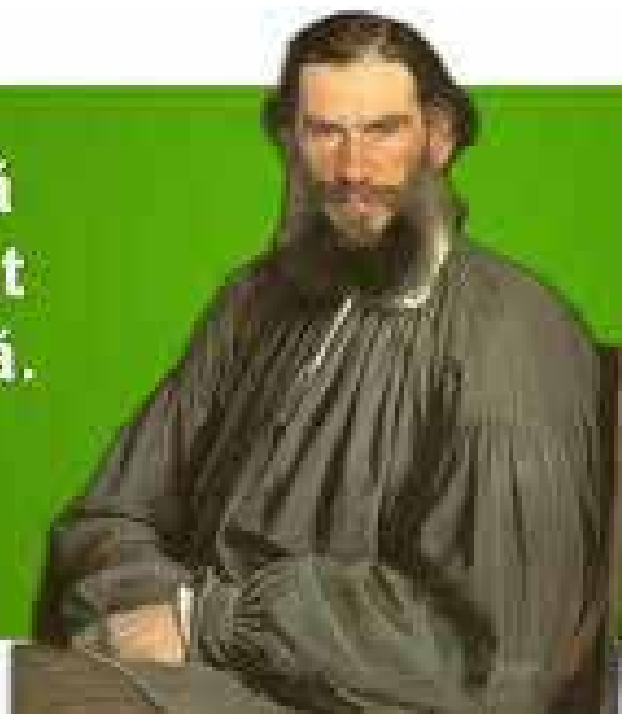
Auzeam dăunăzi la televizor pe un politician care întrebat ce-l califică să fie numit manager de spital, a răspuns cu dezinvoltură: „Am școala vieții”. Dacă din ospătar ai devenit director de spital având la bază „școala vieții”, atunci înțelegem de ce România se duce de râpă, deși avem oameni deștepți, titrați, dar fără „școala vieții șmecheră și politicianistă”.

Noi ne trăim în continuare viața, cu covid sau fără covid, dar îndemnul lui Jean de la Bruyere rămâne valabil totdeauna pentru tineri: „Nu trebuie să-ți folosești tinerețea pentru a-ți ruina bătrânețea”.

Prof. Livia ANDREI

**Cel ce se teme să
trăiască a început
să îmbătrânească.**

Feodor Dostolevski

Marinel GÎLCĂ

Să ne iubim seniorii !

Motto:

„Bătrânețea este o frumoasă coroană ce se găsește pe calea cumpătărilor, a dreptății și a înțelepciunii”

Johann Gottfried von Herder

În fiecare an, începând cu 1990, ziua de 1 octombrie a fost decretată de Adunarea Generală a ONU ca fiind ziua internațională a persoanelor vârstnice. Nu știu de ce, cu o anumită pudibonderie, ne eschivăm și nu folosim pentru persoanele de peste 60 de ani cuvântul încetățenit „bătrân” care vine din latinescul „veteranus” și-i desemna pe cei ajunși la o vârstă înaintată și care se retrăgeau din armată, cuvânt care se folosește de mii de ani. Bătrânețea este o stare de fapt pe care n-o putem ignora, face parte (nu obligatoriu, unii dintre semenii noștri din motive diverse n-o mai ating) din marele ciclu al vieții. Este parte finală a existenței umane cea care vine cu pași înceți sau mai repezi, prevestește și ne pregătește drumul spre marea trecere. Scriitorul și filozoful elvețian Henri Amiel spunea așa de sugestiv despre această etapă: „A ști să îmbătrânești este o capodoperă a înțelepciunii și unul din cele mai dificile capitole din marea artă de a trăi.” Este adevărat, bătrânețea aduce modificări de ordin psiho-motorii, decrepitudine, inoculează sentimentul inutilității, al singurătății, dar până la urmă nu aspectul fizic, ci sufletul este cel care contează. Inima nu are riduri. Pasiunea pentru estetic, atașamentul la principii și valori, iubirea pentru ceva, ne salvează întotdeauna. Se spune foarte frumos că cel care iubește nu îmbătrânește niciodată. Citeam anii trecuți o știre mai altfel: în SUA cursurile unor universități de prestigiu sunt urmate și de câțiva studenți octogenari. Cineva poate ar întreba cu îndreptățit motiv „Quid prodest?” („Cui folosește?”). Ei bine, studenții în cauză, spun cu înțelepciunea și siguranța specifică vârstei că nu vor dori ca după obținerea licenței să profeseze. Însă cu acel entuziasm propriu tinereții și însufleții de misterul cunoașterii, ne anunță că vor să trăiască farmecul inefabil al studenției, să socializeze cu mai tinerii lor colegi, țin să acumuleze cunoștințe noi, vor cu orice preț să-și țină mintea trează, ocupată. Nu putem decât să-i luăm ca exemple atitudinale de excepție și să-i îmbrățișăm, acum în amurgul vieții, pentru tenacitatea și bucuria lor de a continua să trăiască activ, minunat.

Unii dintre semenii noștri, mai puțin empatici, cu predilecție cei din tânăra generație, needucați, fără memorie și suflet, conduși de porniri meschine, privesc bătrânii cu un amestec de detașare, respingere, cu ironie, egoism ca pe niște exemplare nostalgice, de sorginte antediluviană: „Gata! ce mai vor și ăștia? și-au trăit traiul și-au mâncat mălaiul!” Însă respectivii grobieni să nu uite că cei etichetați în mod arbitrar și evident ofensator, pot să fie înaintașii lor: tată, bunic sau unchi. Pot fi vechii constructori: arhitectul, zidarul, fierarul betonist care le-au

proiectat și edificat imobilul în care-și trăiesc viața cu bune și rele; ori foștii dascăli: învățătorul sau profesorul care i-au învățat să scrie și să citească și care, în definitiv, le-au adus lumina cunoașterii dându-le un sens vieții, în trei cuvinte: i-au făcut oameni; pot să fie artizanii șoselei pe care ei, astăzi, aleargă cu mașinile lor de fițe; și de ce nu, pot să fie ex-polițiștii care i-au apărut de infractori, veghindu-le drumul spre școală, ori foștii militarii care prin sacrificiul lor au apărut hotarele țării în care ei se plimbă cu prietenii și iubitele în deplină libertate. Acestor ingrați le spun că nimic nu a căzut din cer, că ceea ce folosim astăzi pentru traiul cotidian este rodul muncii, sacrificiului părinților, bunicilor și străbunicilor noștri. Este doar un apel decent la istorie, identitate, grație într-o lume ce se dorește civilizată și care ar trebui să-și cinstească proprii eroi. Nu ne rămâne decât să fim mai solidari, să luăm atitudine ca oameni, ca societate civilă atunci când sesizăm prin propriile noastre simțuri derapaje, atitudini sfidătoare, mitocănie la adresa celor de vârstă a treia aflați în postura delicată de victimă sau într-o altă stare de nevoie sau disconfort.

Revin la etimologia cuvântului „bătrân”. Marele scriitor american Ernest Hemingway, laureat al Premiului Nobel pentru literatură în 1954, printre numeroasele creații, are o nuvelă excepțională intitulată: „Bătrânul și marea”. Oare cum ar fi sunat „Vârșnicul și marea”? sau în istoria noastră națională în loc de Mircea cel Bătrân să pronunțăm Mircea cel Vârșnic. Și exemplele pot continua... Cred că din interese politicianiste obscure și conduși de un fals respect unii dintre mai marii zilelor noastre folosesc cuvântul „vârșnic” iar această înlocuire arbitrară nu îmbunătățește cu nimic existența bunicilor noștri, traiul lor de zi cu zi, nu le alină în niciun fel, durerile, izolarea, singurătatea. Prefer ca în schimbul frazelor pompoase, deșănțate, de grijă, sprijin, înțelegere, așa zisa „compasiune”, vânturate cu ocazia acestei zile aniversare de către cei care ne hotărăsc soarta, Domniile Lor, să folosească apelativul de „bătrâni” în schimbul unui act reparatoriu extrem de simplu... Tot sunt așa de „preocupați” cu majorarea cu aproape jumătate a pensiilor în condițiile unui deficit bugetar accentuat, a înglodării în datorii, urmare a împrumuturilor externe masive și repetate, a unei crize economice globale pe fondul total neprevăzut al pandemiei, de ce nu ar începe cu exemplul propriu și să renunțe, în același procent, la indemnizațiile lor?! Asta da solidaritate socială. SUA are 329 milioane locuitori iar numărul aleșilor în Congres (forul legislativ) este de 535, în România, la o populație de 20 milioane de oameni, numărul parlamentarilor este de 465,

mai mai să-i ajungem pe americani! În Suedia (țara nordică este în topul așa numitelor țări „fericite”) parlamentul este unicameral, numărul aleșilor este la jumătate față de România iar salariul lunar al unui parlamentar reprezintă dublul salariului net al unui profesor. Tot aici parlamentarii nu au imunitate și nici privilegii și răspund în fața legilor ca orice alt cetățean. Principiile de drept arhicunoscute că toți cetățenii sunt egali în fața legii și nimeni nu-i mai presus de lege se aplică ad literam. Contribuabilul suedez nu plătește taxe și impozite pentru ca aleșii neamului să trăiască în lux și să aibă favoruri. Transparența-- ca principiu de drept -- instituită acum 200 de ani și înscrisă în Constituție, îi permite cetățeanului suedez să verifice cheltuielile publice până la ultima coroană. Până în 1990 statul suedez nu le-a pus la dispoziție aleșilor locuințe și aceștia dormeau pe canapele în birourile de lucru din clădirea legislativului. În prezent parlamentarii suedezi au la dispoziție garsoniere deținute de stat având o suprafață de 40 metri pătrați, însă unii locuiesc și în garsoniere mai mici de 18 metri pătrați. Spălătoria este comună iar parlamentarii trebuie să să programeze din timp pentru a-și spăla lenjeriile. Demnitatea de ales al neamului este o mare onoare și nu un prilej de căpătuială, de jocuri murdare și trafic de influență. Statul este conceput ca un sprijin pentru toți cetățenii care sunt tratați echitabil și, foarte important, cetățenii au dreptul să verifice cheltuielile aleșilor, actele contabile emise de guvern. Primul ministru nu are personal de serviciu își spală și își calcă rufe ca orice cetățean. Prezența electoratului la urne este întotdeauna ridicată, în jur de 80%, corupția extrem de redusă. Iată un exemplu de stat democratic care are în centrul preocupărilor sale cu adevărat grija față de om. În Norvegia, o altă țară „fericită”, se utilizează ca sursă principală energia electrică, mașinile care folosesc benzina sau motorina sunt pe cale de dispariție fiind înlocuite de cele electrice și, foarte interesant, demn de urmat, folosirea bicicletei în deplasarea angajaților la serviciu este un motiv autentic de acordare a unor bonusuri salariale pentru nepoluarea mediului. În Germania s-a construit deja prima autostradă pentru bicicliști. În România noastră într-un elan electoral demn de o cauză mai bună, împănat cu promisiuni deșarte, s-au desființat taxa de mediu și cea de primă înmatriculare, (printre cele 102 taxe radiate) motiv de bucurie și câștig rapid pentru samsarii de mașini second hand (autovehicule poluante cu grave defecțiuni la sistemele de direcție și frânare, cu kilometrajele „șmenuite” sau cu volanul pe partea dreaptă, acestea din urmă improprii, inadaptable sistemului nostru rutier, generatoare de multe accidente grave, a se vedea statisticile oficiale) de a importa masiv asemenea „relicve” și de a transforma țara într-un cimitir de mașini. Cu ce drept ne otrăvesc existența noxele eminate de aceste „sicrie pe roți”? Ne întrebăm cu toții în mod retoric. Acest fapt coroborat cu lipsa infrastructurii rutiere sigure, moderne, cât și a inexistenței unor căi de transport feroviar, fluvial, rapide a dus la creșterea fără precedent a accidentelor rutiere, un adevărat carnagiu național, plasându-ne pe primul loc în Uniunea Europeană. Știm cu toții(cei care avem copii, nepoți) cât de greu, cu câte sacrificii crești un pui de om până îl vezi mare, realizat și

ca să-și piardă viața într-un accident stupid de mașină, pe drumurile proaste ale patriei, ce dramă cumplită! Însă ursul merge și câinii latră... Până când?! Dacă în țările civilizate a tăia un singur arbore fără autorizațiile legale este considerat un fapt grav, un soi de atentat la siguranța națională, în România legislația permisivă a dus la dispariția a sute de mii de hectare de pădure, perturbarea ecosistemului, la deșertificare, secetă, fenomene extreme. Lipsa unor proiecte naționale de importanță strategică, a continuității lor în orice guvernare, cât și a unor priorități de interes public major, șomajul, pauperizarea au făcut că o importantă forță de muncă de vârstă tânără și medie să plece în Europa de Vest depopulând țara, cu influențe negative majore în mediul familial, social, economic. Bine că le construim orașe, autostrăzi, căi ferate altora, fiindcă, nu-i așa? ..noi avem destule!! Suntem pe locul doi în lume după Siria (unde este război, criză umanitară profundă) la imigrație. Vinovații îi știm cu toții..din patru în patru ani, vin cu seninătate și ne cerșesc votul. Sunt multe, multe aspecte neconforme, „strâmbătăți”, inegalități etc. în societatea românească și nu mi-am propus dezbaterea acestei teme în mod exhaustiv...

Dar să revin la sărbătorii zilei. În accepțiunea mea bătrânii - nu mă sfiesc să folosesc termenul - reprezintă o resursă importantă în ceea ce privește experiența de viață, înțelepciunea și echilibrul interior dobândit, aspecte ce pot fi valorificate în toate contextele vieții pentru a înlătura prejudecățile asupra vârstei a treia și pentru a-i susține să îmbătrânească activ. Seniorii noștri nu înseamnă o povară ci sunt o valoare. În înțelepciunea poporului nostru printre multe alte învățăminte la loc de cinste se află și sintagma : „Cine nu are bătrâni să-și cumpere”. O persoană de vârsta a treia este o persoană matură, cu o vastă experiență de viață care, înainte de a lua o decizie cântărește cu mult calm situația cu care se confruntă, transmițând interlocutorilor și sfaturile cele mai bune. Expresia de mai sus trebuie înțeleasă și ca un îndemn la ascultare, consiliere pentru tânăra generație ce acționează în multe cazuri haotic sau impulsiv. Din păcate, vremurile în care vârsta a treia reprezenta un model de urmat pentru cei tineri au apus. Cu regret o spun că în societatea românească actuală, în această tranziție interminabilă, (l-am crezut nebun pe Brucan care, la așa zisa „revoluție”, ne-a spus că în vreo 20 de ani ne vom reveni) mulți tineri au alte modele promovate de media, de altfel acestea sunt anti-modele (manelizarea, câștigul material foarte ușor, inclusiv prin încălcarea normelor de drept, atenția din ce în ce mai redusă acordată școlii, lipsa empatiei, comportamente indecente în societate etc.) În spiritul celor menționate cred că cei șapte de acasă, instrucția școlară educația socială, religioasă, cultura reală, cât și promovarea adevăratelor valori umane pot să ne scoată din această fundătură nedorită. Să trăim cu speranța!

Un sincer și călduros: „La mulți ani, cu sănătate, seniorilor noștri dragi!”

Prof. **Virgil VESEL**

Gânduri la aniversare

„O quam cito transit gloria mundi”

Timpul este legat de sentimentul propriei noastre existente. Simțim cum ne schimbăm și vedem cum tot ce ne inconjoară se naște, se transformă și piere.

Totul are limite în timp: oamenii, casele, regimurile politice,... Prin această schimbare neîntreruptă, ceea ce va fi devine prezent, iar ceea ce este prezent devine trecut. Nu de mult eram tineri, astăzi suntem vârstnici...

Orice persoană vârstnică și, mai ales, pensionarii de astăzi au contribuit la ceea ce reprezintă România acum: o țară modernă, democratică, europeană. Oamenii, pe care-i numim pensionari, și-au făcut datoria față de țară, zeci de ani!

Eforturile și sacrificiile lor, pentru ca cei de astăzi să se bucure de prezent și să-și construiască viitorul, nu trebuie uitate! De aceea, măsurile pe care autoritățile le iau în favoarea persoanelor vârstnice trebuie înțelese și apreciate ca gesturi normale, firești ale unei guvernări puse în slujba oamenilor. Omagierea persoanelor vârstnice reprezintă o dovadă și o asigurare că generația nouă de astăzi, le recunoaște meritele și îi respectă.

Încă din februarie 1991, Organizația Națiunilor Unite a consacrat, ziua de 1 octombrie ca: *Zi internațională a persoanelor în vârstă*. Câteva luni mai târziu, pe 16 decembrie 1991, Adunarea Generală a ONU a adoptat Rezoluția 46/91 cu titlul: *Principiile Națiunilor Unite pentru persoanele în vârstă destinate a le permite să trăiască mai bine în anii câștigați*.

Aceste principii precizează dreptul persoanelor vârstnice la: hrană, condiții de locuit și îngrijire medicală,

libertatea de a decide asupra vieții personale și profesionale, dreptul de a se exprima și de a participa în activități sociale după pensionare, precum și accesul la oportunități de învățare adecvate vârstei.

Ceva mai târziu, în 2002, la Madrid, Adunarea Generală a ONU aprobă: *Planul Internațional de Acțiune privind Îmbătrânirea*, care stabilește obiectivele prioritare și angajamentele statelor membre cu privire la politicile destinate populației vârstnice. Documentul se referă la cele din domeniul protecției sociale, ocupării, sănătății și participării persoanelor de vârstă a treia la toate aspectele economice, sociale, culturale și politice ale societății.

Ca urmare, în fiecare an, la 1 Octombrie și țara noastră sărbătorește mulțimea anonimilor pensionari ce își leagă numele de tot ceea ce s-a realizat în România ultimelor decenii.

Pe plan local, avem în vedere pensionarii:

- *muncitori, tehnicieni și ingineri ai întreprinderilor industriale*, care, prin realizările lor, au făcut faimă Bârladului;

- *constructori* ce au edificat întreprinderi industriale, blocurile de locuințe, localurile de școli, Casa de cultură, spitalul, etc...;

- *funcționari publici, personal din justiție, cadre militare, medicale, poliție, alte categorii*, ce și-au îndeplinit cu dăruire sarcinile de serviciu ;

- *cadre didactice: educatoare, învățători, profesori* ce au instruit și educat generații de copii, pregătindu-le pentru viață, au făurit destine;

Indiferent de domeniu, pensionarii și-au dedicat cei mai prolifici ani din viață, pentru îndeplinirea sarcinilor de serviciu. În fiecare profesie a funcționat un sistem de perfecționare, care stimula competiția în vederea dobândirii gradațiilor în funcție de care se aprecia atât performanța profesională cât și nivelul salarizării fiecăruia. Preocupați de necesitatea îndeplinirii sarcinilor cotidiene de serviciu ale profesiei căreia s-au consacrat, acești oameni au lăsat să treacă, pe neobservate, anii tinereții și ai maturității, fără să se bucure, de cele mai multe ori, de plăcerile personale ale vârstei.

Nu au dat curs îndemnurilor înțelepte:

"Unii oameni,
indiferent cat de
mult imbatranesc,
nu-si pierd
niciodata
frumusetea, ci
doar si-o muta de
pe fete in inimile
lor."

- *Gaudeamus Igitur /Juvenes Dum Sumus* (Să ne bucurăm așadar cât suntem tineri); sau

- *Carpe Diem*”(Trăiește clipa). Au ajuns astfel în ultima etapă a vieții, senectutea, pe care unii o numesc elegant „Vârsta înțelepciunii;” iar alții, mai realiști, o consideră „Vârsta suferințelor”, care precede sfârșitul existenței pămâtenice:

-*Post jucundam iuventutem, / post molestam selectutem, /nos habebit humus*” (După agitata tinerețe, după chinuitoarea bătrânețe, noi vom fi pământ).

Cât de împăcați am fi dacă ar fi permisă reluarea existenței noastre terestre, admitând și corecturi de rigoare, conform dictonului: *Dă-mi doamne anii tinereții și mintea mea de acum!*

Este cazul să deplângem starea în care am ajuns??!! Nu cred! Rațional, ar trebui să înțelegem că senectutea face parte din viața noastră și trebuie parcursă! Să privim cu încredere viitorul și să ne bucurăm de fiecare zi trăită! Să facem ceea ce depinde de noi pentru a reduce suferințele vârstei:

- să trăim o viață cotidiană activă ce presupune: lectură, învățarea unei limbi străine, inițiere în utilizarea mijloacelor moderne: telefon mobil, calculator, etc
- să facem mișcare în aer liber în fiecare zi; **timpul înseamnă acum mișcare! Mersul în ritm viori se consideră cel mai bun exercițiu fizic, benefic atât sistemului locomotor cât și bunei funcționări a aparatului cardio-vascular, respirator și, nu în ultimul rând, sănătății sistemului nervos. Dacă nu te miști, pierzi timpul! Iar timpul, în zilele noastre, înseamnă sănătate. Dacă pe timpuri zicala la moda era “festina lente” (grabeste-te încet!), acum, la vârsta senectuții, cel care se grăbește încet rămâne de tot în urmă.**
- să avem o dietă alimentară sănătoasă ce presupune: consumarea legumelor, fructelor, crudităților, care conțin minerale, vitamine, fibre și antioxidanți; includerea preparatelor din carne de pasăre, pește, etc și, mai rar, preparate din carne roșie; renunțarea la prăjeli. Produsele din carne, preparate pe grătarul cu cărbuni încinși se încarcă cu radicali liberi, dăunători sănătății, proveniți din fumul rezultat în urma arderii grăsimilor.
- să evităm excesele de orice fel;
- să fim optimiști, să socializăm;
- să ne bucurăm de ceea ce lăsam în urma noastră, pentru că aceasta exprimă măsura contribuției activității personale la progresul societății.

Puțini dintre cei ajunși la vârsta a treia se bucură de o *bătrânețe verde*! Majoritatea pensionarilor sunt puternic marcați de uzura fizică sau de diverse maladii cronice, care îi fac dependenți de tratamente medicale chinuitoare și costisitoare.

Pentru guvernării României este o datorie să se gândească la pensionari, să le ofere condiții mai bune de viață. Nu trebuie să-i uite pe cei care 40 sau 45 de ani și-au făcut datoria față de țară și față de generația actuală. Vârstnicii reprezintă în prezent o categorie marginalizată

de 20/30 de ani; foarte mulți dintre aceștia trăiesc într-o nemeritată și uimitoare sărăcie! Un sistem național de pensii echitabil ar trebui să asigure tuturor vârstnicilor posibilitatea unui trai decent.

Trebuie să recunoaștem meritul *Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”* din Bârlad, care prin activitățile organizate la sediu, în sala de festivități, devenită de cele mai multe ori neîncăpătoare, a oferit conținut preocupărilor noastre.

Deosebit de importantă s-a dovedit a fi revista, inspirat intitulată, „Viața noastră” cu apariție periodică. Semnatarii articolelor din conținutul revistei sunt membrii pensionari ai casei, care pun în valoare experiența de viață dobândită în domeniul în care și-au consacrat anii de activitate. Maniera de succes în care președintele *Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”* din Bârlad concepe și îndrumă întreaga activitate culturală a instituției, trădează temeinica pregătire didactică, dobândită ca elev al Liceului Pedagogic din localitate, pe care l-a absolvit cu zeci de ani în urmă.

Din păcate, pandemia face imposibilă desfășurarea activităților la sediu. Sugerăm ca la nivelul casei să se realizeze înregistrări pe diverse teme de interes, care, apoi, să se transmită la anumite ore, pe canalele televiziunii locale, pentru a ajunge în casele pensionarilor.

Încercând să descifrăm semnele timpului în realitatea pe care o trăim, credem că e bine să fie ascultate, în egală măsură, atât vocile celor tineri cât și ale vârstnicilor! Și unii și alții sunt utili progresului unei națiuni! Cei tineri oferă energia și vigoarea caracteristice vârstei. Cei vârstnici aduc înțelepciunea experienței lor de viață. Tot ei transmit tinerei generații valorile, tradițiile și particularitățile culturale.

De aceea, considerăm că vârstnicii au dreptul de a se bucura de respect și recunoștință,

La mulți ani, pensionari !

Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice

Gabriela DRĂGAN *

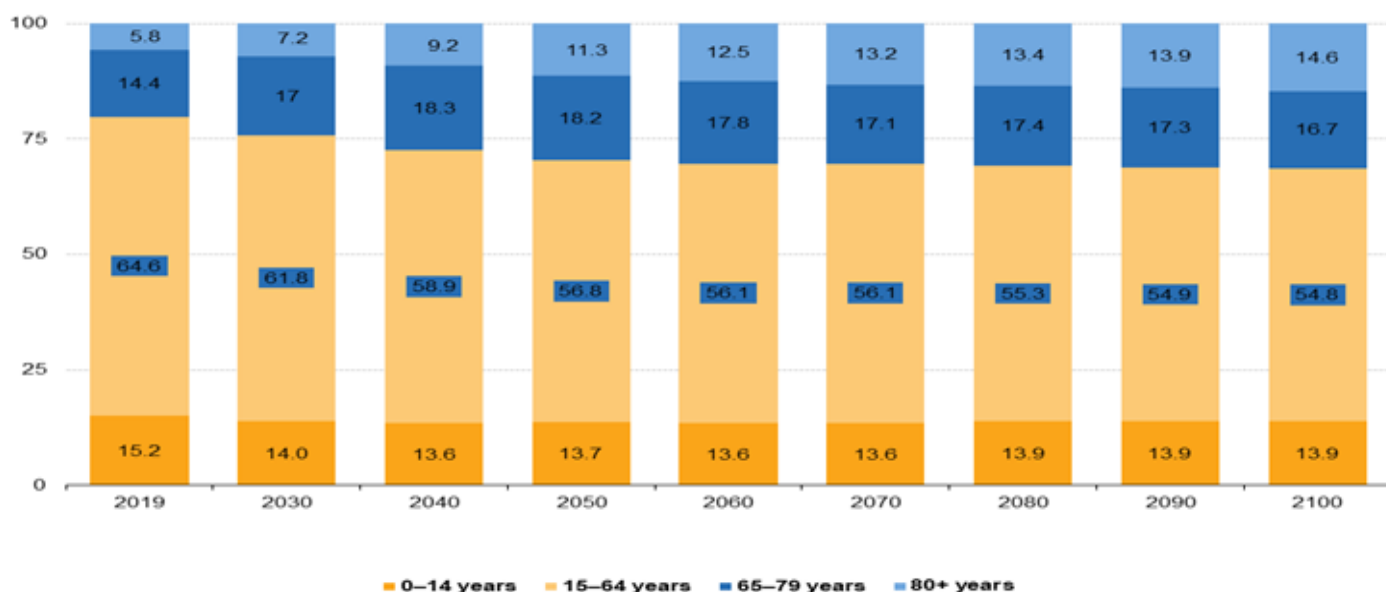
În 2020 se vor împlini 30 de ani de la momentul în care Adunarea Generală a ONU, prin adoptarea unei importante rezoluții (Rezoluția 46/91), a consacrat un set de principii de bază privind drepturile de care trebuie să se bucure persoanele în vârstă (dreptul la hrană, condiții de locuit, îngrijire medicală, dreptul acestora de a decide asupra vieții personale și profesionale, de a se exprima și participa la diferite activități sociale după pensionare, etc.) și a transformat ziua de 1 octombrie în *Ziua internațională a persoanelor vârstnice* (MMPS, 2012). Anul acesta, în contextul pandemiei COVID-19, ziua persoanelor vârstnice are o semnificație aparte, deoarece reamintește, încă o dată, cât de necesare dar și cât de vulnerabile sunt persoanele vârstnice, a căror prezență este tot mai vizibilă în societățile moderne.

În țările dezvoltate, pe fondul scăderii ratei natalității și creșterii speranței de viață la naștere, *tendința de îmbătrânire a populației* este tot mai evidentă. În Uniunea Europeană, la începutul anului 2019 trăiau circa 101,1 milioane persoane vârstnice (definite ca fiind acele persoane de peste 65 de ani), ceea ce însemna o pondere de circa 20% în populația totală. Conform prognozelor Eurostat, în următoarele trei decenii populația vârstnică va crește rapid și va ajunge să reprezinte în anul 2050 circa

30% din populația totală (Eurostat, 2019).

Pentru a analiza nivelul de sprijin care poate fi acordat persoanelor în vârstă de către populația activă (în vârstă de 15 - 64 de ani) se folosește *indicatorul ratei de dependență a vârstnicilor*. În anul 2019, rata de dependență a vârstnicilor (calculată ca raport între populația de vârstnici, de peste 65 ani, și populația activă, între 15 și 64 de ani) era de 31.4%, la nivelul UE, și de 28.1% în România. Cifrele respective indică un raport de aproximativ trei persoane active, la o persoană de peste 65 de ani (în România, mai puțin de trei persoane active pentru o persoană vârstnică). Raportul, și în prezent defavorabil, se va deteriora și mai mult conform ultimelor estimări Eurostat: în 2040, el va ajunge la 21,4% (circa 2 persoane vârstnice pentru o persoană activă), începând cu anul 2050 va scădea sub 20% (1.92 persoane active la una vârstnică în 2050 și 1,75 în 2100) (Eurostat, 2020). Conform estimărilor INS, în România deteriorarea acestui raport va fi și mai accentuată, urmare a tendinței de reducere a populației (de la 19,5 mld în 2019, la 17,4 mld în 2040, 14,3 mld în 2080 și 13,3 mld în 2100). Ca urmare, în structura populației totale, ponderea populației de peste 65 ani va crește de la 18.6% în 2019, la 32.6% în 2100. (INS, 2019).

Population structure by major age groups, EU-27, 2019-2100
(% of total population)

Note: 2019: provisional. 2030-2100: projections (EUROPOP2019).
Source: Eurostat (online data codes: demo_pjanind and proj_19ndbi)

eurostat

Pe de altă parte, deși România a înregistrat în ultimii ani evoluții pozitive în ceea ce privește incluziunea socială a vârstnicilor, rata vârstnicilor supuși riscului de sărăcie sau care suferă de privațiuni materiale severe continuă să fie printre cele mai mari din Uniunea Europeană. Evident, evoluțiile pozitive de ansamblu, înregistrate de România, ascund diferențe foarte mari între diversele categorii de vârstnici, în funcție de statutul ocupațional și zona de domiciliu.

Pandemia COVID-19, care a produs deja teamă și suferință în întreaga lume, pare a nu fi aproape de final, după cum indică și statisticile Organizației Mondiale a Sănătății. Dacă la finele lunii aprilie (26 aprilie a.c.), la nivel global se înregistrau 193.710 decese, la momentul redactării acestui articol (24 august a.c.) numărul persoanelor decedate ajunsese la 816.574. Conform datelor oficiale, impactul pandemiei asupra populației vârstnice este semnificativ, populația vârstnică reprezentând una din cele mai vulnerabile categorii. Astfel, un recent studiu al Organizației Mondiale a Sănătății estima o rată a mortalității de circa cinci ori mai ridicată în cazul persoanelor de peste 80 de ani, cu observația că, pe măsură ce virusul se va răspândi iar sistemele de sănătate vor fi tot mai solicitate, rata va fi cu siguranță mai ridicată (WHO, 2020).

Cu toate acestea, deși mai puțin vizibile, alte efecte neașteptate create de pandemia Covid-19 sunt, cel puțin, la fel de îngrijorătoare. Virusul amenință nu doar viețile și siguranța persoanelor vârstnice, ci și accesul lor la servicii de sănătate, puterea de cumpărare a pensiilor, modul în care vor relaționa cu familia, prietenii și comunitatea în care trăiesc (UN, 2020). Persoanele în vârstă se confruntă tot mai mult cu o creștere nedorită a gradului de discriminare și stigmatizare, pe fondul riscurilor ridicate în accesarea asistenței medicale și a efectelor negative generate de „distanțarea socială”. Toate acestea transformă solidaritatea inter-generațională și măsurile de incluziune socială într-o obligație pe care orice societate trebuie să și-o asume.

REFERINȚE

Eurostat, Ageing Europe, *Looking at the lives of older people in the EU*, 2019, <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10166544/KS-02-19%E2%80%91EN-N.pdf/c701972f-6b4e-b432-57d2-91898ca94893>

Eurostat, *Population structure and ageing*, August 2020, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population_structure_and_ageing

Institutul Național de Statistică (INS), *Tendințe sociale*, 2019, https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/tendinte_sociale.pdf

Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS), *Mesaj 1 Octombrie – Ziua internațională a persoanelor vârstnice*, 1 octombrie 2012, <http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/comunicare/comunicate-de-presa/2427-mesaj-1-octombrie-ziua-internationala-a-persoanelor-varstnice>

World Health Organisation (WHO), *COVID-19: Critical preparedness, readiness and response*, 14 April 2020, <https://www.who.int/publications/i/item/covid-19-strategy-update---14-april-2020>

United Nations, Department of Economic and Social Affairs, *Policy Brief: The Impact of COVID-19 on older persons*, May 2020, <https://unsdg.un.org/sites/default/files/2020-05/Policy-Brief-The-Impact-of-COVID-19-on-Older-Persons.pdf>

* Profesor universitar doctor la Facultatea de Relații Economice Internaționale, Academia de Studii Economice București

Adrian PĂUNESCU

Suntem pe mâna unor nebuni

Suntem pe mâna unor nebuni,
Suntem pe mâna unor nebuni,
Suntem pe mâna unor mari nebuni.
Sunt nopți și zile pe pământ
Când nu mai e nimica sfânt
Și omul trage-n jug din greu,
Nebunii pleacă din spital
Și intră-n câmpul social
Și îlucid pe Dumnezeu.
Nebunii urcă-n vârf de tot,
Comandă lumea idiot,
Declară zilnic un război,
Murim săraci, murim umili,
Din moftul unor imbecili
Și este vai ș-amar de noi.
Nebunii fac în lume foc,
În oameni nu mai cred deloc,
Ca în relicve care au fost,
Zoologia e la preț,
Stau geniile în coteț,
Iar Shakespeare li se pare-un prost.
Nu mai există nici valori,
Nu se mai nasc nemuritori,
Există bani ș-atâta tot.
Să fim maimuțe-n carnaval,
Maimuța n-are ideal,
Maimuța are numai bot.
Sunt puse țările la zid,
Democrația e un vid,
Sunt echilibrul purului frânt,
Se aruncă-n lume maladii,
Popoarele spre-a se rări
Că-s prea mulți oameni pe pământ.
Și totuși neamul omenesc
Contrar a celor ce-l pândesc,
Va ridica pământu-n cer,
Din piatră ne vom lua ovăz
Și vom lansa cumplitul vâz
Din ochii orbi ai lui Homer.

Persoanele în vârstă sub Acoperământul Maicii Domnului

Prof. Iulian MAXIM

Ziua internațională a persoanelor vârstnice este sărbătorită în fiecare an, așa cum bine știm, la 1 octombrie. Un motiv în plus să ne reamintim cât de valoroși sunt oamenii, cei care au ajuns la vârsta înțelepciunii, a toleranței, a răbdării dar mai ales a bucuriei de a trăi lucrurile simple ale vieții. Puțini știu că această sărbătoare s-a stabilit în mod oficial în anul 1991 la propunerea delegatului Greciei la conferința O.N.U., profesorul Arghir Anastasios de la Universitatea din Atena, care a socotit că se cuvine ca **„toți vârstnicii să se așeze sub Acoperământul Maicii Domnului”** – sărbătoare înscrisă în calendarul ortodox la această dată.

Așadar, pe 1 octombrie o sărbătorim pe Maica Domnului, adică pe cea care ocrotește toate casele și pe fiecare dintre noi, cei care căutăm să o chemăm în viața noastră de zi cu zi. Sărbătoarea se numește Acoperământul Maicii Domnului și ne arată o întâmplare minunată ce s-a întâmplat în Constantinopol.

Astfel, în a doua jumătate a secolului al IX-lea, pe scaunul imperial al Constantinopolului se afla un

împărat numit Leon Filozoful sau Înțeleptul (886 – 911) și în perioada aceea, cetatea era în mare primejdie dar, cu multă osteneală, împăratul împreună cu armata pe care o avea, făceau față cu greu atacurilor care se repetau neconținut asupra ei.

În aceste împrejurări în una din mănăstirile care exista atunci, numită Mănăstirea Vlahernelor, biserica vlahilor, a strămoșilor noștri care se aflau pe acele pământuri și care au zidit acea mănăstire lui Dumnezeu, se înălțau rugăciuni fierbinți către Maica Domnului.

În mănăstirea aceasta, într-o sâmbătă spre duminică, în ziua de 1 octombrie 911, s-a arătat Maica Domnului unui ales al lui Dumnezeu, numit Andrei, cel care era dedicat slujirii lui Dumnezeu și i-a spus că ea este ocrotitoarea tuturor creștinilor. Sfântul Acoperământ era ținut în mâini deasupra capetelor credincioșilor. În jurul ei se aflau apostolii, sfinții și mucenicii. Sfântul Andrei a zis către ucenicul său iubit, Epifanie: „O vezi, frate, pe Împărăteasa și Doamna tuturor cum se roagă pentru întreaga lume?” Iar Epifanie a zis: „O văd, Părinte, și mă minunez!”.

Iată o legătură foarte importantă și e bine de știut că această biserică din Vlaherne era a doua ca importanță și ca mărime după catedrala Sfânta Sofia. Atunci Maica Domnului i-a ocrotit, iar acum o rugăm din nou și ca un miracol poporul nostru va renaște din nou pentru că noi am păstrat de la ea toate virtuțile creștine: smerenia, ascultarea, răbdarea, credința. Cum s-a adresat arhanghelul Gavriil Maicii Domnului să-i vestească nașterea Mântuitorului Hristos? *„Bucură-te cea plină de har, Domnul este cu tine!”*

Noi oamenii suntem de-a lungul vieții noastre apăsați de încercări, ispite și nevoi iar puterile noastre pentru a rezolva și depăși toată durerea sunt limitate, omul este neputincios și are nevoie de ajutorul lui Dumnezeu să-l întărească și să-l ajute în viață.

Și Domnul Dumnezeu, a rânduit ca Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioara Maria să fie acoperitoarea omului în ispite, nevoi și necazuri, iar omul binecredincios simte aceasta că nu are în cer și pe pământ în afară de Dumnezeu, un alt ajutor decât numai pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu.

Omul este supus la multe atacuri:

- din partea puterilor celor nevăzute ale întunericului și cine îl poate ajuta?

- din partea oamenilor răi și cine îl poate ajuta?
- omul este suspus atacurilor care vin din sine: mândria, ambițiile nelimitate și alte păcate care întunecă firea omului.

În toate aceste situații Preasfânta Născătoare de Dumnezeu este ocrotitoare, apărătoare și mijlocitoare. Ea este prezentă în familiile noastre, sesizează ce ne trebuie și ne acoperă cu grija ei pe fiecare dintre noi.

Faptul că s-a convenit pentru alegerea acestei date are o semnificație specială pentru bătrânii întregii lumi: în această zi ei invocă în grai de rugăciune ajutorul și ocrotirea Maicii Domnului: „Preacurată Stăpână, Pururea Fecioară, în vremea necazului nostru acoperă-ne pe noi cu Acoperământul tău cel sfințit, iar în vremea neputințelor și a bătrâneților noastre fii mijlocitoare

nouă către Fiul tău și Dumnezeuul nostru. Să nu biruie cumva răutățile lumii anii vieții noastre, iar sfârșitul să nu ne găsească cumva în afara Acoperământului tău cel sfânt.”

1 octombrie trebuie să fie o zi specială nu doar pentru seniorii noștri și cei din întreaga lume, ci pentru noi toți, cei care trebuie să le arătăm respectul și prețuirea pentru eforturile, experiența de viață și realizările lor.

În aceasta zi specială urez LA MULȚI ANI domnului președinte Nicolae Mihai, membrilor consiliului director, angajaților și tuturor membrilor Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor "Elena Cuza" din Bârlad, multă sănătate, ani binecuvântați alături de cei dragi și Maica Domnului să vă protejeze sub Sfânt Acoperământul său !

Prof. Carolina BOROȘ

Sertarul cu amintiri - Bunica

Azi e Sfânta Ana! Ce poate fi mai frumos decât un omagiu postum adus unei ființe dragi, unei ființe care te-a crescut, te-a educat și ți-a fost alături la bine și la greu?

Avea 61 de ani când am venit pe lume, având alături doar pe mama și pe ea, bunica Suzana, sau Anica cum o striga cu drag bunicul, să sune ca la noi, în Moldova. M-a crescut cu toată dragostea și răbdarea de care a avut nevoie, ținând cont de diferența dintre generații. Seara îmi povestea cum o „furase” bunicul din Ardeal, din satul ei natal, Vișoara, la numai 18 ani, apoi de necazurile care s-au abătut asupra lor, despre războiul cel mare, despre foametea și bolile care au zdruncinat societatea anilor '40. Venirea comunismului a fost un alt moment greu, cu care nu s-a împăcat niciodată.

Prima tragedie a căzut ca un trăsnet peste noi, pe care eu, deși copil în clasa I, nu am putut-o uita. Inundația din '69, din Bârlad, care ne-a dărâmat casa din Podeni. Noaptea aceea de coșmar ne-a schimbat destinul. Frații mamei au hotărât să ne ia la București.

Și acum îmi amintesc cum au urcat restul de mobilă ce rămăsese cât de cât întreagă într-un camion, m-au urcat și pe mine lângă șofer, eu ținând în mână un ursuleț, prietenul meu drag, iar unchiul Eugen mă ținea în brațe. Amintirea durerii simțite de prinderea degetelor în ușa camionului, persistă și azi.

Drumul nostru era, temporar, până la Buftea.

Parcă văd căsuța în care ne-am cazat, curtea cu pomi fructiferi și simt încă liniștea din jur, atât de dorită după zbuciumul ultimelor luni. Seara, ne-am pregătit de culcare. Ursulețul meu trebuia și el culcat, așa că l-am așezat în pat, la picioarele noastre, învelindu-l cu drag, ca orice copil grijuliu. A doua zi, bunica era foarte agitată și când a venit unchiul la noi, am auzit-o spunând, printre lacrimi:

- Dacă în două zile nu ne iei de aici și nu ne duci la București, mă arunc în apa râului din apropiere!

Ce se întâmplase? Aveam să aflăm mai târziu că, în acea noapte, bunica mea, neputând să doarmă, a auzit zgomot în curtea casei. S-a apropiat de geam și a văzut doi bărbați care se apropiau de fereastra camerei noastre. A așteptat tăcută până ce i-a auzit spunând:

- Nu e bine. Plecăm acum și venim în altă seară. Un bărbat doarme cu ele.

Și au plecat.

Ce se întâmplase? Ursulețul meu ne-a salvat. Culcat în pat și învelit până sub bărbie, părea un bărbat ce doarme liniștit.

În două zile, eram mutate în București iar eu deveneam eleva dintr-a II-a, pe Margeanului.

Iată cum o jucărie poate schimba destine! Și, mai ales, o bunică „mână de fier”!

9 septembrie 2020

**A ne lua crucea înseamnă
asumarea responsabilității
dragostei depline pentru cel
de lângă noi. Să îl iubim pe cel
de lângă noi, care nu merită
să fie iubit, sau pentru care
nu avem niciun indiciu că ar
trebui să îl iubim**

Părintele Episcop Ignatie al Hușilor

Domnul ne spune că oricine voiește să vină după El, să se lepede de sine, să își ia crucea și să îl urmeze.

Ce înseamnă să își ia crucea? Ce ar trebui să înțelegem prin această asumare? La ce anume se referă Hristos, când spune că noi, cei care am decis să fim ucenicii Lui, cei care am decis să împlinim poruncile evanghelice, să ne luăm crucea?

Ce înseamnă această cruce, pe care Hristos ne îndeamnă atât de delicat, fără să atenteze la libertatea noastră, să o luăm?

În general, când vorbim despre cruce, înțelegem suferință, necaz, situații limită, pe care noi nu le putem depăși, omeneste vorbind.

În asemenea contexte, în asemenea momente dificile ale vieții noastre, avem o expresie care poate fi înțeleasă ca o formă de resemnare, ca o formă de neputință, că nu putem să face altceva. Spunem: «aceasta este crucea mea!» Cu alte cuvinte, «nu pot să o evit, nu pot să mă detașez de crucea care este atât de interioară existenței mele».

Cred că Hristos, în momentul în care a spus să ne luăm crucea și să îl urmăm, S-a gândit la altceva!

Fac o corelație cu însăși crucea pe care Hristos a purtat-o, a asumat-o și a dus-o în spate, până pe dealul Golgotei. **Oare această cruce era a Lui?**

Crucea aceasta, pe care și-a asumat-o în numele nostru – răstignindu-Se, dându-și viața pentru fiecare dintre noi, descoperindu-ne adevărata dragoste cum numai Dumnezeu ne poate iubi – era crucea Sa?

Dumnezeu niciodată nu renunță la noi, oricât de netrebnici am fi, oricât de mult i-am întoarce spatele, oricât de mult L-am ponegri și L-am desconsidera.

Dumnezeu nu ne leapădă niciodată din inima dragostei Sale, așa cum Hristos, pe cruce fiind, nu ne-a lepădat, nu a renunțat în a ne iubi, chiar dacă noi nu i-am dăruit nimic

atunci când era în suferință.

Prin dragoste, Hristos S-a identificat atât de mult cu crucea noastră, a oamenilor, încât a devenit crucea Lui.

Crucea lui Dumnezeu-Omul suntem noi, oamenii.

Când Hristos ne spune să ne luăm crucea, se referă să luăm crucile semenilor, ale neputințelor și ale păcatelor lor.

Să luăm durerea celui de lângă noi și să o purtăm ca și cum ar fi a noastră!

Hristos nu se referă la crucea suferințelor noastre.

Câți dintre noi am putea, când viața, dintr-o dată, ne pune pe orbita suferinței, când ni se spune că suferim de o boală incurabilă, sau suferim că nu suntem iubiți de cei din jur, să lepădăm această cruce?

Nu avem cum! O purtăm! Cântim, suntem nemuțumiți, sau poate ne rugăm și îi dăm slavă lui Dumnezeu.

Niciodată nu vom putea spune că nu o purtăm, pentru că oricum ea este în noi.

Crucea de care vorbește Hristos este crucea suferinței celui de lângă noi!

Când aflăm că cineva foarte apropiat nouă este bolnav sau a trecut printr-un moment limită, ne îndurerăm foarte tare, poate mai mult decât față de propria noastră suferință.

O mamă, când află că copilul său este bolnav, suferă mai mult decât atunci când ar fi ea însăși bolnavă.

În felul acesta ne-a construit Dumnezeu pe noi, oamenii, ca să ne gândim, în primul rând, la cei de lângă noi, nu la noi înșine.

Înțelegerea crucii la care face referire Hristos în Evanghelie, ca fiind crucea suferințelor și a încercărilor noastre, este o înțelegere egoistă.

Nu la așa ceva se referă Hristos!

Cel mai greu, în viața aceasta, este să ne asumăm crucea celui alt. Să o asumăm atât de intens încât să devinăm

a noastră.

Din păcate, noi nu acționăm în felul acesta. Noi judecăm, ponegrim, bârfim, suntem răutăcioși, nicidecum nu ne asumăm păcatul celui de lângă noi.

A asuma păcatul celui alt nu înseamnă a fi de acord cu el sau de a-l încuraja să păcătuiască.

Orice om are nevoie, în neputința lui, de a simți că este cineva aproape de el.

Sigur, nevoia aceasta, de a-i fi aproape, se poate transforma într-o formă de manipulare, într-o formă de dependență patologică. Ne poate șantaja emoțional ca să-i fim aproape.

Nu este vorba de astfel de situații, ci despre situațiile când cineva este într-o fundătură a păcatelor și a situațiilor limită și are nevoie de cineva care să pună umărul și să ducă crucea.

Când Hristos ducea crucea noastră, pe care, din dragoste a făcut-o să fie, la modul real, a Lui însăși, în momentul în care, ca om, nu a mai putut-o duce, s-a apropiat Simon din Cirene și a dus-o mai departe. Este tot crucea noastră. Tot un om a luat crucea aceasta a păcatelor pe care Hristos și-a asumat-o.

*Crucea nu înseamnă propriu-zis obiectul în sine. **Crucea înseamnă să ne jertfim pentru cel de lângă noi. Să îl***

*iubim cum nimeni nu-l va putea iubi, **să nu renunțăm la el niciodată!***

Cât de ușor ne lepădăm de omul care ne greșește! Poate să ne fie prieten, apropiat, dacă se află că a făcut vreo grozăvie, ne facem că nu îl mai știm, că nici măcar nu l-am întâlnit.

Așa suntem noi oamenii, din păcate, nu învățăm nimic de la Hristos.

Din Evanghelie ni se spune că Hristos merge întotdeauna înspre omul nenorocit, înspre omul amârât și necăjit și îl asumă în toată nenorocirea lui.

Dacă vrem să fim ucenici autentici ai lui Hristos, așa trebuie să facem, să întâlnim omul zdrobit de suferință și necaz și să-l asumăm, să luăm crucea lui și să o purtăm, să devină propria noastră cruce.

Noi, în egoismul nostru, nu putem concepe așa ceva! Vom zice că este destulă crucea noastră și nu ne putem împovăra cu crucea celorlalți.

A ne lua crucea înseamnă asumarea responsabilității dragostei depline pentru cel de lângă noi.

*Aceasta este cea mai grea cruce! **Să îl iubim pe cel de lângă noi, care nu merită să fie iubit, sau pentru care nu avem niciun indiciu că ar trebui să îl iubim.***

Bunica nu avea cultură, nu studiasse-așa, ca noi

Bunica nu avea cultură,
Nu studiasse-așa, ca noi...
Se „cultivase”-’n bățătură
Și la prășit de păpușoi.

Nu, nu era analfabetă,
Dar nici școlită nu era.
Din Biblia îngălbenită
De multe ori ea ne citea...

Mi-o amintesc în nopți de vară,
Cum se ruga lui Dumnezeu
Privind spre stele, în grădină,
Și neștiind că sunt și eu...

Ea nu luase masterate,
Nici doctorate n-a luat,
Însă credea cu fermitate
În Cel ce lumea a creat!

Cum să-i fi spus bunicii mele,
Ce se ruga spre cer mereu,
Că bolta cea cu mii de stele
Nu-i opera lui Dumnezeu?!

Să fi-’ndrăznit să-i zici bunicii,
În noaptea cu parfum de fân,
Că greierii și licuricii
Nu-L au pe Dumnezeu Stăpân?!

Nici n-ai fi terminat ideea,
Știu foarte bine ce îți spun:
Bunica mea, din clipa-aceea
Te-ar fi privit ca pe-un nebun!

Căci, după mintea ei vioaie,
Nimic nu-i fără autor:
Nici clăi de fân, nici mușuroaie,
Nici simpla urmă de tractor!

Să îi fi spus bunicii mele
Că soarele ascuns în nor,
Sau câmpul cel cu floricele,
Exista fără Creator?!

Așa erau bătrânii noștri,
Crezând în Domnul Dumnezeu;
Strămoșii au crezut, bunicii,
Și mama mea credea, și eu...

Dar intelectualii lumii,
Cu diplome la școli de soi,
Mai caută și-acum dovada
Că ei se trag din maimuțoi!

Ei scurmă harnici prin țărână
Și caută bucăți de os
Prin care vor să demonstreze
Că... nu suntem ai lui Hristos!

Aceasta este marea luptă,
Vrăjmașul vrea prin rațiuni
Să ne lipsească de credință
Ce-o moștenim de la străbuni...

Să nu-i lăsați să vă golească
De harul ce-l aveți în voi;
Rugați-vă să se-’nmulțească,
Iar Duhul va veni șuvoi,

Căci Tatăl nostru ne iubește
Și nu ne lasă lui Satan.
Cu harul Său ne ocrotește,
Vrăjmașii se trudesă în van!

Pe cei ce pierd credința dreaptă
Și-’ncep să-și rădă de strămoși,
O grea robie îi așteaptă,
Căci demonii nu sunt miloși!

Urcați, urcați în Arca Sfântă,
În casa Domnului Hristos!
Biserica pe val plutește,
În timp ce lumea merge-’n jos!

preot Sorin Croitoru

Bătrânii trăiesc prea mult și este un risc pentru economia globală, trebuie făcut ceva

Îmbătrânirea populației este o provocare cunoscută. Și Fondul Monetar Internațional îi acordă o analiză amplă în fiecare întâlnire trimestrială. Ceea ce atrage atenția este agresivitatea și cruzimea cu care pune în relief problema. Fondul reclama, între alte măsuri, ca beneficiile să fie reduse și vârsta de pensionare să fie prelungită din cauza „riscului de a trăi mai mult decât era de așteptat”.

De asemenea, propune soluții de piață pentru a reduce acest „risc”. În ceea ce privește economiștii FMI, spaniolul José Viñals numește „risc de longevitate”. „Dacă

longevitatea crește cu trei ani peste ceea ce este prevăzut, până în 2050, costul îmbătrânirii – care deja este enorm pentru Guverne, întreprinderi, societăți de asigurări și particulari – va crește cu 50% în economiile avansate luând ca referință PIB-ul din 2010. Pentru țările emergente, acest cost suplimentar ar fi de 25%. În termeni absoluți, costul prevăzut va crește cu zeci de miliarde de dolari la scara globală. Acest lucru pune în pericol

viabilitatea finanțelor publice prin declanșarea nivelurilor datoriei publice într-o proporție similară. În paralel, este un risc pentru solvabilitatea entităților private.”

După cum a explicat Viñals la conferința de presă în care a prezentat raportul, „a trăi mai mult este bine, dar are un risc financiar semnificativ. Ne va costa mai mult ca indivizi, corporații și guverne. De aceea, trebuie să ne îngrijorăm acum pentru riscurile longevității, astfel încât costurile să nu ne sufoce pe viitor”, a spus Viñals, șeful Departamentului Piețe de Capital.

Christine Lagarde: „Bătrânii trăiesc prea mult și este un risc pentru economia globală, trebuie făcut ceva.”

În 1750, speranța de viață în țările Europei Occidentale nu ajungea la 40 de ani. Din 1900 a crescut ajungând la 80 de ani în 2010. La scală globală a trecut de la 48 în anii 1950

la 70 de ani în ultimul an de referință. Dar ceea ce schimbă calculele, conform FMI, este speranța de viață când au împlinit 60 de ani. Națiunile Unite prevăd ca pentru 2050 speranța de viață, plecând de la această vârstă, 60 de ani, va crește cu 26 de ani în economiile avansate și cu 22 de ani în țările în curs de dezvoltare. Trăind mai mult populația, va trebui să se plătească mai multe pensii și prestări la siguranța socială. În acest caz pune ca exemplu planul de pensii private din SUA. „Companiile ar trebui să-și multiplice contribuțiile de mai multe ori pentru a putea face față acestor datorii suplimentare”, spune el. „Recunoașterea și atenuarea acestui risc este un proces care ar trebui lansat acum”.

Christine Lagarde, directoarea FMI, vrea ca reuniunea din primăvara de la Washington să servească

pentru a privi înainte. În acest context, cere Guvernelor să admită că îmbătrânirea le poate crea probleme serioase în viitor și ca este un risc. Pentru a neutraliza efectele, recomanda combinarea creșterii vârstei de pensionare cu alte măsuri. Pentru prelungirea vârstei de pensionare propune ca aceasta să fie legată de speranța de viață, astfel ca numărul de ani în care pensionarul încasează pensia să nu

crească. Dar asta nu e de ajuns. FMI crede că trebuie luate și alte măsuri, și între ele, reducerea pensiilor, creșterea cotizațiilor și posibilitatea ca Statele membre să angajeze asiguratori privați pentru a acoperi acest „risc pentru persoanele care trăiesc mai mult decât se așteptă”.

Economiștii FMI prevăd că proprii cetățeni să-și crească economiile prin planuri de pensii, recomandă chiar să fie obligați să contracteze utilizarea **ipotecilor inverse**, pentru care casa în proprietate este livrată Băncii în momentul decesului, în schimbul primirii până la acea dată a unui venit lunar pentru aceasta. Fondul solicită țărilor, de asemenea, o mai mare transparență atunci când raportează tendința de îmbătrânire și modul în care se pregătesc să finanțeze pensionarea.

FMI conchide, reamintind că toate aceste reforme, „**vor dura ani ca să dea roade**”, iar orice întârziere în acest proces va face dificilă confruntarea cu această provocare așa cum ar trebui. „A acorda atenție îmbătrânirii populației și riscului de longevitate suplimentară face parte din setul de reforme necesare pentru a restabili încrederea în viabilitatea bilanțurilor sectorului public și privat”.

(AMOS NEWS, 3 iulie 2018)

Sursa: <https://www.amosnews.ro/christine-lagarde-batranii-traiesc-prea-mult-si-este-un-risc-pentru-economia-globala-trebuie-facut-0>

UN BĂTRÂN ANONIM...

Nici acum nu a început a vă suna cam ciudat? „Ziua internațională”? Nu v-ați dezmeticit? Nici astăzi, când trăim într-o veritabilă distopie? Mai crede cineva în „la mulți ani-ul” ăsta... internațional?

De fapt... nu trece zi fără să avem o așa zis „sărbătoare” internațională! De la ziua mamei, copilului, bolnavului de cancer, sida etc., până la ziua înghețatei, plimbărilor, sexului... există chiar și o zi internațională a cucuruzului (pardon, porumbului...). Dar cine oare a fixat toate aceste zile... „internaționale”? Bănuim că vreo... Internațională, nu? Uniune, organizație, alianță... nu? Mai nouă, mai veche... mai sovietică, mai europeană, mai transatlantică...

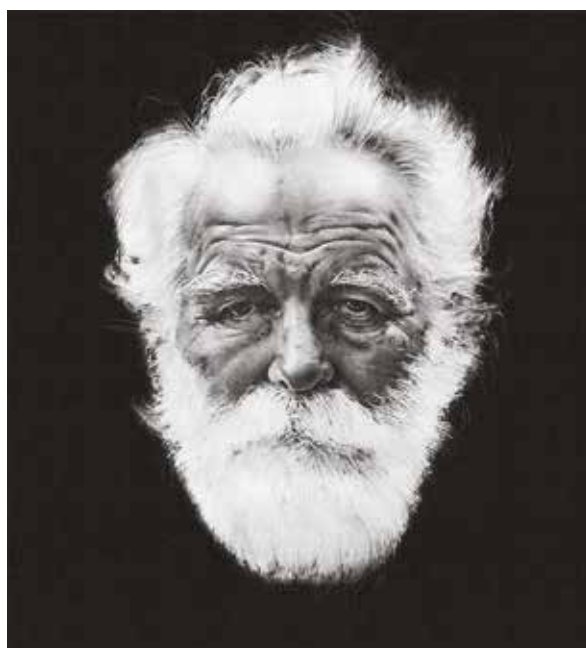
Și de ce ne-a dăruit nouă această Internațională impersonală (ONU, UE, OMS, UNICEF ș.a.m.d.) atâtea zile de prinos și evocare cultă și totodată atâtea (ne)fericite prilejuri de a venera și reflecta atât la importanța bolilor de cancer sau a copiilor și bătrânilor abandonați, până la Ziua mondială fără pantaloni (10 ianuarie), Ziua Internațională a Bărbii, Ziua Internațională a Vrabiei (20 martie), Ziua internațională în care să vorbești ca pirații (19 septembrie), Ziua Mondială în care să îți numeri nasturii (21 octombrie), Ziua Mondială a Hârtiei Igienice (19 noiembrie), și, de ce nu, pe 16 ianuarie Ziua despre nimic. Vedeți câtă preocupare internațională pentru noi, cetățenii – practic – tot internaționali, de la mințile luminate care conduc (noua) Internațională.

Și de ce toate acestea? Pentru că ei ne iubesc, nu ne vor decât binele, fiind în stare să sacrifice orice pentru binele comun. Doar de dragul nostru, doar pentru că ne iubesc. Mai ales pe bătrâni. Pe bătrâni conducătorii lumii îi iubesc cel mai mult. A! și pe copii...

Dintre toate zilele acestea internaționale, cea mai mare batjocură a ajuns să reprezinte Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice, cel puțin în timpurile pe care le trăim! Această zi, dimpreună cu toate celelalte zile „mondiale”, nu sunt decât malefice invenții spre a înlocui sau arunca în uitare sărbătorile naționale și religioase. Iar Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice a ajuns o

ofensă.

În anul în care mai peste tot în lumea „civilizată” - în România cu atât mai mult, bătrânii au fost efectiv dați morții – prin neglijență mai ales – mi-e foarte greu să spun un „la mulți ani” în legătură cu această zi. Simt că a mai puncta această zi în timpul nostru reprezintă un act de trădare a bunicilor și părinților noștri, o dovadă de ignoranță și o lipsă de seriozitate totală față de memoria valorilor noastre naționale și chiar o trădare a credinței ortodoxe.

În zilele noastre a ține sărbătorile „Internaționalei” (europene și mondiale) echivalează cu erezia, sau cel puțin cu jertfirea la idoli, pentru refuzul căreia zeci de mii au mucenicit în primele patru secole după nașterea, Învierea și ridicarea la cer a lui Hristos.

Abandonați în fața bolii, părăsiți prin spitale și aziluri, lăsați să moară chiar de foame (există sute de mărturii prezentate chiar de – vânduta – presă mainstream), astăzi, în ziua asta internațională, bătrânii sunt ipocrit celebrați; în vreme ce în ultimele șase luni, România, dar și toată

lumea asta a dat examenul omeniei: atitudinea față de bătrâni, văduve și bolnavi (suferinzi). Și l-a pierdut în cea mai mare parte, inclusiv în mediile bisericești. Bătrânilor noștri suferinzi le-au fost refuzate tratamente și îngrijiri elementare. Pentru cei cu boli grave a fost jale. Pentru cei singuri sau care nu s-au putut deplasa, la fel. Iar pentru toți ceilalți, microbul fricii și manipulării tiranice le-a definit noua realitate în „minunata lume nouă -1984””, traumatizându-i și furându-le liniștea și tihna bătrâneții.

Oricare ar fi fost păpușarul, omul, fiecare dintre noi am trădat. Căci păpușarul pe micimea oamenilor a înfăptuit toate acestea. Cei mai mulți „din linia întâi” au fost cumpărați cu 500 de euro. Pe lună, nici măcar pe cadavru. Vă dați seama unde am ajuns în numele „umanității”? Nu mai există nici o lege, nici un drept fundamental – nici la Hristos, nici la sănătate și nici măcar școli! Unde ne ducem?

Ne ducem după necredința noastră, după lăcomia noastră. Ne stăpânește lașitatea și o dezumanizantă

indiferență. Am devenit din Persoane, cetățeni internaționali. Ne-am îndobitocit, singura noastră hrană și certitudine: monitorul (TV, telefon, tabletă) – dumnezeul nostru. Slugărnice și neasumare. Trădarea – cel puțin prin incultură și indiferență - a aproapelui, neamului și în final a lui Dumnezeu. În fapt autotrădare. Cine face acest lucru? Conducătorii sau noi?

Dragii mei bătrâni – numiți „persoane vârstnice” întru corectitudinea politică... nu vă pot spune la mulți ani de mascarada asta internațională. Dar pot să vă iubesc, să-mi cer iertare vouă pentru lepădarea mea, pentru frica și neimplicarea mea, și pentru că de atâtea ori am întors privirea, comod, în cealaltă parte... și să vă doresc tot binele. Două cuvinte de final, întru care să ne aducem aminte demnitatea creștină și înțelepciunea firească, spre a nu fi bătrâni doar de zile, ci mai ales cu sufletul și mintea, ca cei din urma noastră să caute să ne (ră)s-cumpere („Cine nu are bătrâni să-și cumpere”), iar de ne-or lepăda oricum, barem să arătăm că suntem liberi și adevărați, primind cunună de la Cel Care hotărăște sfârșitul și începutul fiecăruia, atunci când Lumea își părăsește bătrânii.

Două cuvinte ca dar dintru Înțelepciune, unul spre învățare și întărire, iar cel de-al doilea spre avertizare:

Primul de la părintele Nicolae Steinhardt: „«A te împotrivi» a-l ține pe NU în brațe – în sens moral și duhovnicesc – înseamnă a te hotări la modul absolut și categoric să refuzi cea mai mică negociere cu vrăjmașul, chiar când (sau cu atât mai abitir când) acesta ia masca mieroasă a prietenului, a celui care «îți vrea binele»; a nu primi nimic de la diavol, nici cea mai mică influență, a nu accepta din capul locului să intri în dialog cu el. Este soluția fermității neclintite și consecvente, a încăpățănării celei bune, a bunului simț «țărănesc», a simplității omului credincios care nu se încurcă în artificii sofisticate și nu se lasă pradă fantasmelor, delirului, imaginației, ci care știe una și bună: «Nu pot să trădez!»”. Dar înțelepciunea? Nu-și însușește ea adagiul «capul plecat sabia nu-l taie?». Nu cred că înțelepciunea – care este mai bună decât pietrele prețioase și locuiește împreună cu prevederea și stăpânește știința și buna chibzuială – va fi propovăduit vreodată asemenea ineptie, care e și falsă. Istoria ne arată că de nenumărate ori capetele plecate au fost tăiate, năprian ori cu oarecare întârziere.

«Plecăciunea» (închinarea, cedarea, capitularea imediată) iscă – de data aceasta fără greș – alt rezultat: mărește pretențiile adversarului, îi dă acestuia un surplus de energie, de nerușinare, de tupeu. Totodată ea semnifică pasul dintâi pe calea unei înrobiri din ce în ce mai perfecte.

O lege inexorabilă se aplică în toate cazurile de cedare: neluptătorului i se va cere mereu altceva, va fi exploatat cu predilecție, departe de a-și fi asigurat liniștea va ajunge, ca și consumatorul de stupefiante, la o stare de totală dependență și-și va sfârși mizerabila

viață ca sclav al unui gangster obraznic și nesățios, la consolidarea puterii căruia va fi contribuit și el, victima.”

Iar cel de-al doilea cuvânt, al unui Sfânt rus contemporan (Sfântul Ierarh nou Mucenic Ermoghen al Tobolskului și Siberiei asasinat de bolșevici în 1918), o profeție care nu mai pare deloc atât de imposibilă spre a fi împlinită:

„În vremurile antihristului locul idolilor va fi luat de stăpânire, care va cere închinare pentru sine, iar cel ce va respecta legile civice ale societății, deși fără a aduce direct vreo atingere credinței, va fi părtaș al acestei stăpâniri.

Atunci se va face despărțirea celor buni de cei răi, potrivit vocii lui Dumnezeu, a urmașilor lui Hristos de slugile lui antihrist.

Adevărații credincioși din împărăția antihristului – societatea vremurilor din urmă – vor viețui în singurătate, departe de lume. Ei nu se vor supune nici unor legi civice ale societății, nu vor avea nici un fel de obligații civice. Cei ce vor recunoaște legile societății și se vor supune, chiar cu neplăcere, se vor face părtași antihristului prin aceasta și vor fi lepădați de la fața lui Dumnezeu.

În timpul stăpânirii antihristului va fi minte satanicească, ce va acționa politicește, fără să se atingă de credință în chip brutal. Tuturor li se vor acorda drepturi egale, toate sectele vor avea deplină libertate, deși, în cele din urmă, stăpânirea antihristului va combate toate sectele și religiile.

Va acționa din punct de vedere moral și va căuta să convingă și să se vatăme de moarte sufletele oamenilor. Dreptul la propovăduire și la săvârșirea „legală” a slujbelor bisericești îl vor avea numai cei ce respectă legile statului și nu încalcă „disciplina”. Lăcașurile de închinăciune vor fi sub strictă supraveghere și în ele va dicta aceeași ocărmuire, ea fiind capul în locul lui Hristos și nu vor sluji lui Hristos, ci antihristului. Dar creștinii orbiți nu vor observa nimic, deși acest lucru l-ar putea înțelege și un prunc mic.

Stăpânirea antihristului îi va lua așadar pe toți sub un control riguros, ca să știe cine se supune și cine nu; după cum scrie și părintele Lavrentie de la Cernigov: „atunci te vor mânia cu de-a sila la biserică”. Totuși unii nu vor fi prizoniți de la început, pentru a păstra aparențele în legătură cu libertatea conștiinței. Abia spre sfârșit, când toți se vor găsi anihilați în staulul Babilonului și mânia lui Dumnezeu va fi aproape, stăpânirea va da ordin să fie nimiciți ca niște criminali înrăiți, cei ce se răzvrătesc „împotriva umanității”, iar în acele vremuri decăzute, întreg poporul va primi cu entuziasm măsurile luate de stat.

* Vezi cele două romanele distopice: Aldous Huxley, „Minunata lume nouă”, Editura Politom, Iași, 2016 și George Orwell, „O mie noua sute optzeci și patru”, Editura Polirom, Iași, 2019.

Anul în care ne mor bătrânii

Matei VIȘNIEC

Există un film japonez pe care ar trebui să-l vedem sau să-l revedem în această perioadă de epidemie. Titlul, în engleză, este *The Ballad of Narayama*. Filmul, realizat de Shohei Imamura, după o năvelă de Shichiro Fukazawa, a impresionat profund, în 1983, juriul Festivalului de la Cannes și a obținut recompensa supremă, Palme d'Or.

Povestea din film este inspirată, s-ar părea, din fapte reale: în secolul al XIX-lea, în unele regiuni foarte sărace ale Japoniei, când bătrânii împlineau 70 de ani și nu mai puteau munci, erau invitați să plece benevol de acasă, de exemplu pe câte un vârf de munte, și să aștepte moartea acolo. *The Ballad of Narayama* narează o astfel de situație, plecarea unei mame, acompaniată de fiul ei cel mare, pe „ultimul drum”. Cutumele acelui sat sărac erau stricte și foarte pragmatice: la ce bun să mai ții în casă un bătrân din moment ce nu mai poate munci, ba mai trebuie să-l îngrijești, și care înseamnă o gură în plus, un castron de orez luat de la gura copiilor?

Or, iată-ne acum într-o logică similară, doar că de *transferarea* bătrânilor în lumea cealaltă se ocupă un coronavirus. Statisticile sînt unanime, majoritatea celor morți în urma contaminării cu COVID-19 sînt oameni avînd peste 60 de ani. De la începutul epidemiei, în Franța, jurnalele televizate încep aproape sistematic cu dramele intervenite în diverse case de bătrîni unde virusul a intrat nu se știe cum, iar pensionarii mor pe capete. Este ca și cum COVID-19 ne-ar fi auzit în ultimii ani că ne tot plîngem de fenomenul *îmbătrînirii populației* și ar fi decis, în felul său, „să ne dea o mîna de ajutor”. În Italia, de exemplu, 70% din victime sînt bărbați, avînd media de vîrstă de 79 de ani...

Iată, poate, un subiect pentru un alt film sau poate pentru un roman macabru: un spirit malefic simte că locuitorii unui oraș nu-și mai iubesc bătrînii și își „oferă serviciile”. Este vorba de un oraș (sau de o țară, sau de o lume) unde oamenii încă activi, ba chiar hiperactivi, se simt tot mai deranjați de bătrîni, chiar îngrijorați că îi vor costa prea mult întreținerea părinților și a bunicilor. Longevitatea *altora* este văzută drept ca o pacoste. Generației ajunse la vîrsta senectuții i se reproșează chiar, tacit, că a dus-o prea bine în viață, că a profitat de o lungă perioadă de pace, că s-a hrănit bine, că a gustat din plin din plăcerile societății de consum și că nu vrea să mai iasă din scenă, că trage de viață excesiv, că *împinge* limitele ei pînă la nouăzeci de ani și pînă la o sută. În lumea (imaginară) din acest film macabru, longevitatea persoanelor vîrstnice începe chiar să provoace o panică generală, oamenii încă tineri sau cei aflați în plină activitate descoperă că întreținerea bătrînilor va fi o lungă povară financiară.

Statul este și el îngrijorat, întrucît bătrînii au nevoie de medici, de personal specializat, de bucătari, de activități adecvate stării lor mentale și psihice. În plus, mulți au Alzheimer, ceea ce înseamnă și mai multe griji, și mai mulți bani, și mai multe asistente la dispoziția lor... Cam așa ar urma să înceapă filmul

sau năvela noastră macabră, cu o acumulare de îngrijorări, de dezbateri, de oftături, de grimase, de gesturi iritate, de calcule bănești, de tentative de reformare a sistemului de pensii...

În orașul sau în lumea plină de bătrîni se instalează un fel de alergie generală față de ei, deși oamenii rămîn totuși civilizați, nimeni nu spune exact ce gîndește, dar gîndurile sînt aceleași, trec dintr-o minte în alta... „Cît or să mai trăiască părinții noștri? Vor să ne îngroape ei pe noi? Deja unii au ieșit la pensie la vîrsta de 55 de ani sau la vîrsta de 60 de ani cel tîrziu... Iar noi va trebui să muncim cel puțin pînă la 65, sau chiar pînă la 67, sau chiar pînă la 70...” Și atunci, spiritul malefic, auzind toate aceste gînduri, simțind toată această revoltă mută a oamenilor maturi și activi față de părinții lor inactivi și octogenari, intră în scenă și spune: „Mă ocup eu”. Și ia forma lui COVID-19. Și așa dispăre treptat o întreagă categorie de populație.

Sigur, COVID-19 mai greșește, pentru că este un virus fără creier. Mai mor și oameni de 50 de ani, ba chiar unii și mai tineri, de 16, de 17, de 21 de ani. Pentru spiritul malefic însă, acestea sînt *pierderi colaterale*. Obiectivul său rămîne exterminarea bătrînilor, pentru ca orașul (sau lumea respectivă) să poată răsufla la un moment dat în liniște. Casele de bătrîni se golesc. Familiile rămîn fără bunici. Tot ce trece de 70 de ani se mută în urne funerare sau în cavouri la cimitir. Masacrul durează cam trei luni. Dar imediat după aceea... miracol! Economia redemarează, banii sînt investiți mai *judicios*, în invenții și inovații, în crearea de întreprinderi... Statul răsuflă ușurat întrucît nu mai are de plătit atîtea pensii. Orașul se redresează ca și cum ar fi avut o cocoasă pe spinare și o mîna divină i-ar fi luat-o brusc. Fiecare locuitor afișează, de altfel, o față mai radioasă, mai optimistă. Din spatele fiecăruia a dispărut cocoșa... Iată-ne, cu toții, debarasați de cocoșe!

După ce și-a făcut treaba, spiritul malefic dispăre o vreme, se topește în natură. Uf! Orașul nostru imaginar parcă a întinerit... Sigur, mai rămîne angoasa faptului că și cei avînd astăzi 30 sau 40 sau 50 de ani vor îmbătrîni la un moment dat. Dar pînă atunci mai este. Mai vedem ce va fi peste 20 sau 30 de ani... Numai că timpul trece, și încă repede. Generația hiperactivă, eliberată de grija bătrînilor, ajunge și ea la vîrsta de 65, de 70, de 80 de ani. Și iată că, într-o bună zi, spiritul malefic își face din nou apariția, pătrunde în luxoasele case și cămine pe care și le-au pregătit pentru pensie hiperactivii de altădată și le spune: *Hello*, am sosit. „Cum? Ce? Păi, nu așa ne-a fost vorba”, spun pensionarii surprinși în plină partidă de whist. Ba da, răspunde spiritul malefic, cine semnează un contract cu mine o face pentru eternitate.

Matei Vișniec este scriitor, dramaturg și jurnalist.

Sursa: <https://uzp.org.ro/30319/anul-in-care-ne-mor-batranii-matei-visniec/?fbclid=IwAR0MQhJATIEcTF0tMzfYNq17aJYBP8zNvPTUznOKYBcSDLsQ3LCADkUKjNo>

Nevoia de a menține ridicată condiția umană a persoanelor vârstnice

Gl.bg.(r) **Neculai ROTARU**

Condiția umană este reprezentată de acele caracteristici specifice momentelor, evenimentelor și situațiilor cheie din viața individului, respectiv, cum ar fi nașterea, evoluția prin creștere și instruire, moralitatea etc.

Fiind un subiect destul de complex a fost, este și sigur va continua să fie dezbătut, analizat și comentat din multe perspective, în primul rând din domenii ca: filozofia, arta, literatura, psihologia, biologia și nu în ultimul rând religia.

Deși ca termen literar „condiția umană” apare folosit atunci când ne referim la problemele morale, la sensul vieții individului, el este totuși, un termen de sine stătător, utilizat în analiza modului de viață, a caracteristicilor traiului și posibilităților de adaptare la realitățile vieții, mai ales atunci când el se adresează în legătură cu persoanele vârstnice.

Din punct de vedere al filozofiei, problema condiției umane a vieții unei persoane, în general, a fost analizată și prezentată în multe perspective, unele dintre ele fiind chiar profund contradictorii. De exemplu Platon susținea că aceasta nu este o problemă care să aparțină individului ci societății, ca un întreg, ceea ce l-a dus pe Platon la o imagine utopică despre această chestiune. Peste cca. 2000 de ani, René Descartes considera că mintea umană, în special rațiunea, este principalul factor al existenței umane, spunea el „*gândesc, deci exist*”. Într-un fel școala decartiană, bazată pe existențialism, pune ordine, într-un fel, în modul cum este analizată și interpretată condiția umană în societate.

Literatura a oferit și ea diferite perspective ale condiției umane, ca de exemplu Shakespeare, în monologul „Lumea întreagă este o scenă” se rezumă a concluziona că viața omului cuprinde șapte etape.

Ideea lui Shakespeare poate fi considerată sursă a acceptării celor șapte etape ale vieții și în zilele noastre. Astfel, specialiștii de astăzi consideră ca fiind valabile următoarele șapte etape ale vieții: de la 0 la 7 ani este prima etapă în care copilul este mai atașat de mamă; a doua etapă este de la 7 la 14 ani, când se creează o legătură puternică cu tata și când se formează personalitatea pe baza unei cunoașteri pe verticală, copilul o iubește pe mamă dar, pe tatăl, îl adoră. Următoarea etapă este de la 14 la 21 de ani când apare revoltă împotriva societății, se formează

intelectul și începe criza adolescenței, apare dorința de a schimba lumea și a distruge structurile existente. A patra etapă este de la 21 la 28 de ani, când are loc integrarea în societate, când caută un loc pentru viață mai bun decât al părinților și are loc încercarea de a crea o familie fericită, întemeind cunoscuta celulă familială; etapa a cincea este de la 28 la 35 de ani când are loc crearea căminului familial, apar copii în familie. Etapa a cincea poate fi însoțită și de contradicții care pot duce uneori chiar la destrămarea familiei. Etapa a șasea este de la 35 la 42 de ani când individul, acumulând o experiență anterioară, poate să hotărască să înceapă o nouă îndeletnicire, pornind chiar de la zero (inclusiv o nouă căsătorie, atunci când prima a eșuat). Următoarea etapă este de la 42 la 49 de ani când are loc cucerirea societății, etapă care generează și o bunăstare materială și o realizare a copiilor. Dacă în această perioadă accentul se pune pe latura sufletească atunci are loc făurirea autentică a personalității. Dacă omul a realizat celula sa (familia), pe deplin fericită și împlinită, el își va pune mereu întrebări de genul „*Ce trebuie să întreprind pentru ca viața în continuare să fie plină de sens?*”.

Următoarea etapă este de la 49 la 56 de ani, când are loc revoluția spiritualității. În sânul familiei fericite și pe deplin realizată, omul va avea dorința să caute înțelepciune. Dacă aceasta se face cu dedicație și sinceritate, această căutare va continua până la sfârșitul vieții. Psihologia, ca știință atașată de entitatea om, a adoptat în timp multe teorii cum ar fi ierarhia nevoilor a lui Maslow, noțiunea de criză de identitate etc. Ea are, de asemenea, diferite metode de cercetare cum ar fi logoterapia dezvoltată de psihiatrul supraviețuitor al Holocaustului Viktor Frankl care are scopul de a găsi și a da sens vieții omului. O altă metodă, terapia cognitiv-comportamentală, a devenit un tratament pe scară largă pentru depresia clinică. Încă din 1859, când Charles Darwin a publicat *Originea speciilor*, teoria biologică a evoluției a dobândit un rol semnificativ. Teoria lui Darwin susține că specia umană are legături cu toate celelalte specii, vii și dispărute, și că selecția naturală este principalul factor de supraviețuire. Această teorie a constituit baza unor noi teorii precum darwinismul social și unor noi tehnologii, ca, de exemplu, antibioticele. Desigur, orice persoană în vârstă a parcurs aceste etape și mai devreme sau mai

târziu, a ajuns să-și pună diferite întrebări dintre care mai importante ar fi: „Cum aş putea îmbătrâni frumos?” sau „Ce trebuie să fac pentru ca bătrâneţea mea să nu devină o povară pentru familie şi societate?”. Actualitatea temei legată de condiţia umană a persoanelor vârstnice derivă din realitatea vieţii şi traiului pe care le au aceştia în etapa de după 65-70 de ani, când apar probleme legate de sănătate, calitatea vieţii, locuinţă etc. Climatul economico – social determină, de cele mai multe ori ca vârstnicii să aibă nevoie de o îngrijire adecvată, mai ales pentru persoanele ce deţin venituri mici sau foarte mici. Pentru unii dintre ei care au neşansa să le fie plecaţi copiii în alte localităţi sau în străinătate apare lipsa unei perspective ca aceştia să se mai întoarcă în localitate şi şansa de a fi îngrijiţi demn de cineva dispare. În mod cert atunci va fi afectată şi comunitatea odată cu familia acestora. Coroborat cu aceasta dacă se mai adaugă şi înrăutăţirea sănătăţii, datorită multiplelor boli, unii bătrâni pot ajunge să fie condamnaţi la suferinţă gravă şi singurătate. Această situaţie este agravată în unele zone din ţară şi de faptul că serviciile sociale din zonă nu corespund cu nevoile persoanelor vârstnice respective sau chiar lipsesc sau sunt inaccesibile, fie din cauza distanţelor mari până la acestea, fie din cauza unor costuri pe care vârstnicii nu le pot susţine sau chiar faptului că unele dintre acestea sunt în postura unei lipse de încredere.

Bătrâneţea poate fi cumplită pentru unii deoarece este un proces complicat care aduce cu sine o serie de modificări, uneori greu de observat dacă cei din jur nu dau dovadă de atenţie şi sensibilitate. Bolile de care suferă bătrânii au nevoie de o atenţie specială şi tratament corespunzător, iar nevoile lor tind să se accentueze şi să necesite o satisfacere imediată.

Dat fiind faptul că bătrâneţea înseamnă de multe ori neputinţă şi singurătate, este de datoria celor care îi îngrijesc să facă în aşa fel încât bătrânii să nu se simtă atât de copleşiţi de aceste provocări ale vârstei. Dacă ar fi să enumerăm principalele nevoi ale acestora, ne-am putea opri la următoarele:

1. Nevoile fiziologice, categorie în care sunt incluse tot ceea ce înseamnă trebuinţa care asigură funcţionarea normală a organismului (aer, hrană, apă, somn etc.). Acestea sunt necesare pentru a supravieţui şi reprezintă cele mai puternice nevoi ale omului. Dat fiind faptul că persoana vârstnică este posibil să nu mai poată să-şi satisfacă toate aceste nevoi, sarcina cade în grija celor care răspund de îngrijirea lui.

2. Nevoia de dragoste şi apartenenţă la o comunitate (cel mai normal familia)

Se ştie că nimeni nu poate trăi singur, departe de semenii săi. Nevoia de prietenie, familie, apartenenţă la un grup sau chiar cea de implicare într-o relaţie intimă non-sexuală sunt cele care au un impact major asupra

sănătăţii unei persoane. Pentru majoritatea vârstnicilor, trecerea timpului a adus cu sine şi anumite dureri precum pierderea soţului/soţiei, pierderea unor rude sau pierderea unor prieteni, astfel că ei simt nevoia de dragoste mai mult ca oricând. O metodă pentru a satisface nevoia de apartenenţă este participarea la evenimente socio-culturale, unde vârstnicul poate interacţiona cu persoane cu aceleaşi preocupări şi preferinţe.

3. Nevoia de siguranţă

Odată satisfăcute nevoile fiziologice, următoarele care cer atenţie sunt cele de securitate. Orice persoană doreşte să se simtă sigură şi să trăiască departe de orice ameninţare a vieţii, iar vârstnicii tind să simtă această necesitate mult mai accentuat. Pentru a elimina disconfortul, este nevoie ca cei care îl îngrijesc, ori de câte ori este nevoie, să-l asigure că este în siguranţă şi să nu întreprindă anumite activităţi precum aducerea persoanelor străine în locuinţă, lăsarea în casă a unor oameni care nu au fost anunţaţi etc.

4. Nevoia de a avea încredere în sine

Modul în care noi, oamenii, ne privim pe noi înşine ne influenţează foarte mult. În cazul vârstnicilor, stima de sine scade la cote alarmante. Acest lucru accentuează depresia cu care orice persoană în etate se luptă. Pentru a-i ajuta să se simtă bine în pielea lor, cei care îi îngrijesc trebuie să le asigure un aspect exterior prezentabil şi să îi implice în activităţi care să le arate de ce sunt capabili să facă faţă acestora.

5. Nevoia de autorealizare

Nevoia de autorealizare este tradusă prin dorința omului de a se evidenția ca o persoană unică, de a-și descoperi potențialul maxim și talentele. Dacă vârstnicul îngrijit manifestă dorința de a face ceva deosebit în viață, responsabilii cu îngrijirea lor, trebuie să îl susțină și să-l ajute în îndeplinirea acelui țel deoarece niciodată nu este prea târziu pentru a-ți urma aspirațiile.

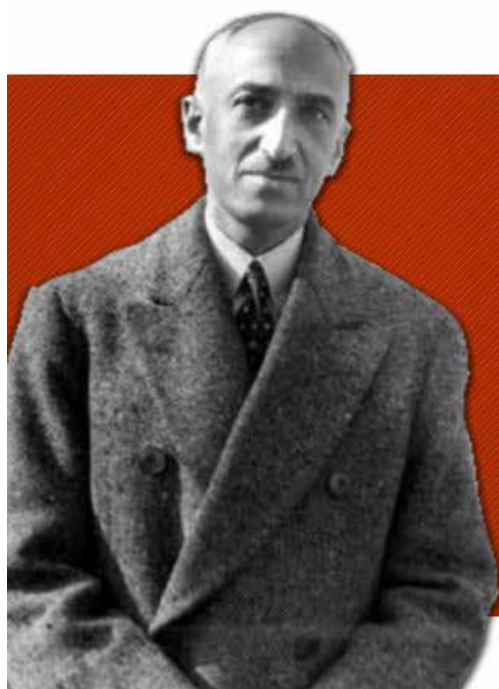
În concluzie, atunci când este vorba de nevoile vârstnicilor, acestea tind să fie mai solicitante odată cu trecerea timpului. Atât timp cât bătrânețea înseamnă neputință, sarcina de a crește încrederea în sine a seniorului este cea care necesită cea mai mare atenție din partea celor care îi îngrijesc. Aceștia sunt responsabili de persoana îngrijită, nu doar în ceea ce privește hrana și curățenia, ci și din punct de vedere al fericirii. Astfel, trebuie să o ajute să își recapete încrederea în propriile puteri, să se respecte și să aprecieze viața așa cum este ea.

Un rol aparte în menținerea condiției umane a seniorului, aflat sub îngrijirea cuiva, în special, a unei instituții, îl au consilierile spirituală și psihologică. Consilierea spirituală și integrarea psiho-socială a vârstnicului, aflat de exemplu într-un centru rezidențial, trebuie să scoată în evidență aspectul sociologic al consilierii spirituale în viața persoanelor vârstnice și beneficiile integrării spiritualității în terapie. La o vârstă de peste 65 de ani, s-a dovedit că religia are un rol important în viața multor vârstnici, credințele și valorile religioase influențând toate aspectele vieții lor. Ca elemente culturale vitale, valorile și credințele ajută la stabilirea cursului comportamentelor seniorilor, iar valorile familiale sunt de asemenea puternic influențate de valorile religioase. Consilierea psihologică este o latură la fel de importantă ca și consilierea spirituală

deoarece vârsta a treia, respectată și chiar idealizată, este o perioadă fragilă a vieții care necesită, pe perioade destul de lungi, o consiliere psihologică completă și complexă. Îmbătrânirea este un proces care are loc și la nivel psihologic, fiind o modificare calitativă a structurilor personalității umane, ca urmare a deteriorării funcțiilor cerebrale, ce stau la baza vieții psihice. Această transformare are loc sub influența factorilor de natură internă, intrinseci, precum și a celor externi, reprezentați de mediul socio-cultural și de evenimentele de viață ale individului. Pentru aceasta este necesar să existe resurse umane specializate, bine pregătite, răbdătoare pe timpul consilierii acestor vârstnici și preocupate de a găsi căile cele mai eficiente pentru a le sensibiliza conștiința acestora. În consilierea psihologică nu există cale de mijloc pentru a atinge efectul scontat.

În fine, un ultim aspect al sprijinului cognitiv, moral și sentimental acordat vârstnicilor îl constituie asistența socială și activitățile de tip socializare prin participare directă. Aceasta vizează direct aspectele tehnice ale evaluărilor socio-cognitive și spirituale, planificarea intervențiilor specialiștilor, a serviciilor socio-medicale și furnizarea lor performantă. O latură importantă a acestor acțiuni o constituie monitorizarea și post-monitorizarea activităților întreprinse, fără de care nu putem evalua corect rezultatul acțiunilor întreprinse.

Desigur, în încheiere, acceptăm că „bătrânețea poate fi o haină grea” dar că expresia poate fi corectată în „bătrânețea poate fi și o haină ușor de purtat” dacă rezultatele acțiunilor prezentate mai sus sunt pe măsura profesionalismului adevărat, a implicării totale într-o problemă complexă și dificilă, caracterizate de un standard ridicat în fiecare moment și pentru fiecare acțiune.

**Îmbătrânirea este
un obicei prost
pentru care un om
ocupat nu are timp.**

André Maurois

Prof. Ion DOBRIN

Un bătrân uitat de vremuri

Pe moș Victor l-am cunoscut în toamna anului 2011, odată cu recensământul populației și locuințelor în satul Măscurei din comuna Pogana, sat de oameni gospodari, un sat viu, cu turme de oi și cirezi de vite, însă, ca peste tot în țară, satul se depopulează pe zi ce trece din cauza plecării tinerilor la muncă în alte zone ale țării sau în străinătate. Eram agent de recensământ pentru că, fiind cadru didactic la școala din sat, aveam pretenția că știu foarte bine comunitatea și oamenii pe fiecare în parte, lucru ce m-a făcut să cred că nu-i chiar așa, atunci când am ajuns într-un loc retras, pe malul unei râpe, la marginea unui deal și a unei pădurici de unde curgea un pârau gingaș, dar care speria satul după o ploaie puternică.

Ajuns acolo, de după niște lăstari se zărea o casă dărăpănată și sărăcăcioasă, unde nu prea ai fi crezut la prima vedere că acolo ar putea locui cineva. Aveam la mine o copie a listei electorale permanente și o hartă și eram cam la terminarea recensământului, când am observat, că pe tabelul meu, mai aveam de vizitat o casă, iar în dreptul gospodăriei era scris: Drăguț Victor. Deși aveam câțiva ani de când lucram în satul acela, acest nume nu îmi spunea nimic, mai ales că locuința era așezată astfel încât nu se observa de la drum și mai ales că era situată între satele Cîrjoani și Măscurei. Mi-am luat inima-n dinți și intru în curte pe o poartă din nuiiele, vorbesc frumos cu un cățel prietenos, apoi caut cu privirea vreun om și strig: nea Victoreeee! Îmi răspunde un glas de bărbat, răgușit, aproape stins, apoi văd sub un nuc bătrân un om îmbrăcat foarte ponosit de ai fi zis că e din alte timpuri, care stătea în genunchi culegând de pe jos nucile și cu o mână întinsă spre mine zâmbea. Am crezut că îmi cere ajutorul să-l ridic, dar el, avea în mâna slabă, plină de vene și tremurândă, câteva nuci să mi le ofere. Le-am luat, chiar am spart câteva, am mâncat miezul și mi s-au părut atât de bune, simțeam că prind putere, iar bunătatea din ochii moșului parcă se scurgea în sufletul meu odată cu miezul de nucă.

Întrebările din chestionarul pe care trebuia să-l completez după discuția cu el, erau aproape inutile, fiindcă era evident că nu aveam ce completa, pentru că locuința era de fapt o cocioabă, iar toaleta era în mijlocul naturii. Stând un pic de vorbă cu el, am văzut

în ochii lui acea liniște, acea licărire ce arăta că este împăcat cu sine, cu traiul pe care-l ducea și nu avea nevoie decât de stat de vorbă cu cineva.

Am aflat că nu a avut copii, că soția îi murise cu vreo zece ani în urmă, și el trăia singur acolo între dâmburile acelea, ca un pustnic, fără să iasă în sat, pentru că se deplasa greu cu ajutorul unui cadru de lemn, iar cu auzul avea mari probleme încă din tinerețe, fapt care i-a afectat și vorbirea, atrăgându-și din partea satului porecla de Mutu'. Toată lumea din cele două sate îl știa de Mutu', dar nimeni nu știa că numele lui este Drăguț Victor. Cât timp el a căutat buletinul, eu îl mai

întrebam câte ceva, pentru a-i oferi posibilitatea să-mi mai împărtășească din gândurile și necazurile lui. Când i-am zis că trebuie să plec, m-a întrebat dacă mai vin la el. I-am răspuns că da, și am plecat.

De atunci, de câte ori treceam cu mașina pe drum către școală, îmi aruncam privirea către casa lui moș Victor și, dacă vedeam că iese fum, mă bucuram știind că e bine și este acasă. Nu am uitat ce i-am promis, și de fiecare dată când eram în perioada *Școala altfel* organizam o vizită la biserica din satul Cîrjoani care este monument istoric, iar în drumul nostru ne opream la moș Victor cu câte ceva de care avea nevoie și schimbam câteva vorbe cu el în deliciul copiilor care stăteau cu urechile ciulite să nu le scape nimic. De câte ori plecam de acolo, îi întrebam pe copii ce simt, iar ei, aproape toți, spuneau că se simt fericiți și ar trebui să fie mulțumiți așa cum sunt, fiindcă vedeau îngroziți în ce sărăcie trăia moșul. Fără discuție, situația aceasta i-a sensibilizat, și de multe ori, se duceau și singuri sămbăta și duminica și-i mai duceau o pâine sau o găleată cu apă.

Timpul a trecut, noi mergeam la moș Victor de Paște și Crăciun și în perioada Școala altfel, cu alimente, haine și alte lucruri ce trebuie la casa omului. Anul trecut, mai precis înainte de Paște, pe o vreme cu ceață și lapoviță, am trecut pe la moș Victor împreună cu un coleg să vedem ce mai face. L-am găsit pirotind lângă o sobă aproape dărâmată, cu pieptul lângă plită de aproape că îi luase foc ploverul, chinuindu-se să aprindă focul cu niște lemne ude, pline de gheață. Colegul meu, mult mai tânăr decât mine, crescut în oraș, de generație nouă aș putea spune, a rămas stupefiat nevenindu-i să creadă că există astfel de oameni năpăstuiți.

Imediat a luat mașina, căci venisem cu mașina lui, și a plecat la Bârlad de unde s-a întors cu tot felul de alimente pentru sărbătorile de Paște: cozonaci, plăcinte, ouă, ulei, zahăr, pâine, carne și câteva dulciuri. În timpul acesta, eu am sunat un prieten din Măscurei care a venit cu o drujbă să tăiem un copac din grădină să facem focul. Când ne-a văzut moș Victor cu drujba a început să plângă spunând că nukul e plantat de soția lui cu 40 de ani în urmă, iar stejarul din fața casei era acolo de când au contruit casa și mai bine moare de frig decât să taie acești copaci. Atunci prietenul meu a sunat pe altcineva și în jumătate de oră i-a adus o căruță de lemne gata tăiate și au făcut focul. În acest timp, eu i-am făcut câteva fotografii și le-am postat pe Facebook cu rugămintea să ajutăm acest bătrân fără sprijin. În jumătate de oră am fost sunat din Suceava, Iași, Bârlad, satele din jur și chiar din Italia și Canada, de oameni care mai de care surprinși de starea în care era moș Victor. A doua zi, unii au venit cu ușa și geamuri, cu veselă, plapumă, haine, lemne, cuști pentru căței(așa cum era avea doi căței și două pisici), mâncare pentru el și pentru animale, tot felul de bunuri necesare că se

mira moș Victor, dar și noi.

Moș Victor a fost un om, a fost unul dintre noi, a fost fiindcă nu mai este, s-a stins anul trecut exact după ce viața lui se schimbese, însă vârsta nu l-a mai ajutat. A murit la aproape 90 de ani, sărac, trențaros, murdar, dar demn și curat la suflet, un om care a lăcrimat la gândul că vom tăia nukul plantat de Ileana, soția lui, care, dacă ar fi trăit, el ar fi avut altă viață, așa cum ne-a spus printre suspine cu aduceri aminte din alte lumi numai de el știute.

De regulă, astfel de oameni trăiesc în resemnare, cu demnitate, fără a cere ajutorul altora, considerând că deranjează, de aceea, noi, ceilalți, nu trebuie să trecem nepăsători pe lângă ei, pentru că mâine-poimâine, cu toții vom ajunge la fel, iar amintirea acestui om trebuie să ne facă să fim mai umani, mai sensibili și mai înțelegători cu bătrânii noștri, indiferent că ne sunt rude sau simpli străini.

Moș Victor a plecat într-o lume poate mai bună, mai caldă, fără grija zilei de mâine, fără dureri și necazuri. Gospodăria, așa cum a fost ea, a rămas unui nepot care a tăiat nukul și stejarul, a arat grădina, a reparat poarta și a pus un lacăt la căsuța care a rămas singură între dâmburi doar cu susurul pârâului care curge ușor în râpa Cîrjoanilor.

Nostalgia „Nunții de Aur” – simbol cultural și social al Bârladului nostru

Când se apropie miresma toamnei, ne gândim mai frecvent la părinții și bunicii noștri... și nu numai pentru că vârsta lor este asimilată cu „întomnarea tinereții” sau pentru că li se transmite, pe multiple căi, că au ajuns în „toamna vieții”, ci pentru că în calendarul socio-cultural al omenirii, de aproape 30 de ani, toamna se sărbătorește Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice. Ele sunt sufletele din care a izvorât bătaia propriilor noastre inimi și memoria vie a rădăcinilor noastre, care, în pragul zilei de 1 Octombrie, nu așteaptă marile daruri ale lumii, ci doar recunoașterea comunității din care fac parte și bucuria îmbrățișării celor dragi.

Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice, devenită fără doar și poate cel mai important moment din calendarul social al toamnei la Bârlad, încununează, de ani întregi, Sărbătoarea dragostei ajunsă la înțelepciune - Nunta de Aur; un eveniment adresat în primul rând cuplurilor ce împlinesc 50 de ani de căsnicie, dar și copiilor, nepoților lor, rudelor și cunoștințelor... un eveniment cu o rezonanță specială pentru organizatori și cu ecouri ce au depășit demult granițele Bârladului și chiar ale țării. Devenită un simbol al instituției familiei, Nunta de Aur reușea, la fiecare început de octombrie, să reunească membri ai familiilor răspândite în toate punctele de pe glob pentru ca aceștia să împărtășească emoția, bucuria și afecțiunea cu „bătrânii lor de aur”. Iar pentru toate acestea, pregătirile începeau încă din primăvară – în funcție de data concretă stabilită de organizatori, aparținătorii de departe se ocupau cu programările, transportul și surprizele pentru cei dragi.

Pentru că da, la Bârlad s-a creat în jurul zilei de 1 Octombrie o adevărată emulație, iar responsabilii principali pentru aceasta sunt reprezentanții Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”, cei care, indiferent de contextul administrativ, au reușit să întrețină o frumoasă tradiție pentru comunitatea noastră, amplificată și perfecționată după fiecare experiență. Și s-au mobilizat exemplar, cu fiecare an ce a trecut pentru a oferi și mai multe amintiri de neuitat sărbătoritorilor. Atenția acordată acestei importante zile își avea rădăcinile în primăvară-vară, și se îndrepta către aspectele esențiale - stabilirea nominală a beneficiarilor, a numărului de participanți, locație, invitați speciali, cadouri etc. Totul se pregătea în cele mai mici detalii astfel încât colectivul C.A.R.P. „Elena Cuza” să asigure un eveniment memorabil... și au reușit, de la

Nunta de aur, 2017

an la an, să garanteze ceremonii și petreceri de nuntă greu de uitat ce au gravat împărtășirea celor mai frumoase sentimente: dragoste, respect, încredere, putere la vârsta înțelepciunii. De-a lungul acestei perioade, la C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad s-au scris povești frumoase, s-a omagiat iubirea, s-au învățat lecții de viață și s-au legat prietenii trainice.

Nunta autumnală și aurită a devenit emblema Casei și a imprimat programul cultural-artistic al autorităților locale în fiecare toamnă. Anul acesta, când pregătirile ar fi trebuit să fie

în toi, trebuie să identificăm alte soluții pentru a celebra cele peste 80 de cupluri care în 2020 marchează jumătate de secol împreună. Modelul familial, experiența de viață, dragostea și încrederea lor trebuie omagiată public pentru a reaminti întregii societăți că principiile sănătoase ce stau la baza familiei tradiționale trebuie să guverneze în continuare relațiile interpersonale. Sigur, nu vom mai avea parte de strălucirea de altă dată, nu ne vom putea apropia decât sufletește, dar, cu binecuvântarea divină, astfel de momente ne vor ajuta să apreciem mai mult ceea ce a fost și ceea ce va veni. Am încredere că și în acest an, atât de greu încercat, vom reuși să asigurăm importanța cuvenită Sărbătorii dragostei longevive, a stabilității, a înțelepciunii și a fidelității, chiar dacă amploarea evenimentului nu va fi cea de altădată.

Cinste lor, celor care împărtășesc experiența căsătoriei de-o viață! La mulți ani frumoși, în continuare, împreună!

Iar tuturor sărbătoritorilor din această toamnă, permiteți-mi să îi rog să nu înceteze în a ne învăța să fim oameni, în a ne da lecții de moralitate și generozitate, a ne copleși cu afecțiunea lor nelimitată și a ne fi alături necondiționat! Noi, cei aflați în floarea existenței – fie că e primăvara sau vara vieții - avem nevoie de modelele și experiența vârstnicilor noștri. Fără ei, prezentul și viitorul nostru sunt lipsite de substanță. LA MULȚI ANI!

Roxana MIRON-FERARU

Nunta de aur, 2018

Nunta de aur, 2019

O VIAȚĂ PENTRU O IDEE

Astăzi despre Doamna Profesoară Lucia Munteanu

Înv. Zâna ANGHELUȚĂ

„Să te străduiești să cauți, să nu găsești, să nu te dai învins”

Romain Rolland

Noțiunea de profesor este asociată în minte, pentru fiecare dintre noi, cu „**portretul unei anumite persoane care întruchipează tot ceea ce credem noi că reprezintă modelul de dascăl**” sau cu o serie de trăsături selectate din mulțimea de exemple oferite în perioada anilor de școală. Îndreptându-ne privirea spre ziditorii de suflete și deschizătorii de drumuri, s-a născut și ideea realizării portretului unor dascăli de prestigiu **care au ținut viitorul unor elevi între palmele lor și care** luminați de credința în cinste și libertate, sădesc în sufletele elevilor sâmburele sensibilității umane, dragostea pentru frumos.

Ne oprim într-un sat al cărui nume ne încântă prin rezonanțele sale muzicale: SIMILA, la **familia Munteanu** care număra nouă copii și doi părinți cunoscuți ca oameni de vază în această localitate. Ne oprim, pentru că de aici, de la Simila, avem în minte un nume drag, un profesor de suflet, al cărui chip îl asociem familiei din care provine.

Părinții - oameni simpli, dar croitori vestiți în sat și în împrejurimi, copiii- iubitori de carte, frunțași la învățătură și purtare. De la părinți, copiii familiei Munteanu au dobândit cultul muncii și al respectului față de oameni, urmând mereu spusele tatălului: „**A fi sărac nu-i de mirare, a fi bogat e o întâmplare, a fi OM e lucru foarte,**

Lucia Munteanu

Părinții

Lucia Munteanu alături de familie

foarte mare”.

Mama - o femeie puternică, mult iubitoare de învățătură (asemenea Smarandei Creangă) a ținut ca toți copiii ei să învețe carte - măcar liceul - spunea deseori. A avut bucuria să-și împlinească acest vis și chiar mai mult: doi dintre copiii săi au urmat cursurile superioare, iar nepoții i-au adus multe satisfacții în acest sens. Unii profesază ca procurori, farmaciști, ingineri, avocați.

Din confesiunile doamnei Munteanu Lucia, înțelegem ca mama domniei sale și-a dorit ca doamna să fie farmacistă. Pe la sfârșitul liceului, gândul o îndrepta spre domeniul justiției, dar soarta a hotărât altceva - să devină ceea ce a fost în jocurile copilăriei - PROFESOR.

„Cum am ajuns aici? Am crezut în sfaturile unui inspector școlar. După terminarea liceului, situația materială modestă a familiei nu mi-a permis să urmez, pe moment, o facultate. Atunci m-am încadrat ca învățător suplinitor la o școală din comuna Banca. Aici am descoperit cât de minunată este munca în acest domeniu. Într-una din zile, în acel an școlar, am fost asistată la lecție, din partea Raionului Bârlad, regiunea Iași, de un domn profesor-inspector școlar, care a fost încântat de prestația mea ca învățător. La sfârșitul activității de îndrumare și control,

d-l inspector, profesorul GRUIA NOVAC, a consemnat în procesul verbal printre altele: „Recomandăm tovarășei MUNTEANU LUCIA să se califice pentru învățământ, în disciplina LIMBA ROMÂNĂ”. Am luat în considerare sfatul d-lui profesor Gruia Novac și am urmat cursurile Facultății de Filologie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” - Iași, în specialitatea română-franceză. Personal mi-a plăcut și am iubit profesiunea de dascăl, căreia i-am dăruit 40 de ani de viață, și de aceea sunt convinsă că e una din cele mai frumoase și mai folositoare profesiuni. Abia acum, după trecerea atâtor ani de ardere pe altarul școlii și după satisfacțiile pe care mi le-a dat această profesiune, mi-am dat seama de importanța, măreția și marea răspundere, de covârșitoarea ei influență social-morală în viața oamenilor și de rolul precumpănitor al școlii și al dascălului în viața fiecăruia dintre noi. *Am ales o profesiune nobilă, în care am pus multă pasiune: să fiu profesoară. Mărturisesc, după atâția ani, că am convingerea că nimic nu aș fi făcut cu mai mult drag în viață decât aceea de a fi profesor de limba și literatura română. Școala a fost a doua familie a mea, deși membrii ei au fost în permanentă înnoire. Este un loc în care dăruiești, dar și primești mereu ceva în schimb, ceva din elanul, voioșia, exuberanța, speranța, candoarea, înconștiența tinerilor, din energia și pofta lor de viață. Arzi și renaști în același timp.”*

Firește, sufletul școlii este și rămâne dascălul, acest arhitect care pregătește cu talent și pasiune planul viitoare personalități, acest sculptor care dăltuiește cu măiestrie și migală profilul viitorului cetățean. **Unii dascăli rămân modele de comportament pentru cei mai mulți dintre foștii elevi. Într-o împrejurare sau alta, comportamentul va fi cel indus sau învățat de la profesorul pe care l-au iubit și apreciat. Flacăra va arde în ei în continuare, iar vâlvătaia va aprinde alte și alte suflete și astfel focul nestins va merge mai departe.** Mărturie stă scrisoarea de mulțumire adresată d-nei profesoare Lucia Munteanu de către un fost elev:

„Stimată doamnă profesoară,

În primul rând, aș dori să vă urez un călduros LA MULȚI ANI, multă sănătate și clipe de fericire alături de cei dragi! Însă acesta este doar un pretext. Un pretext pentru a vă mulțumi pentru eforturile pe care le-ați depus pentru a ne ajuta să devenim oamenii de azi. Ne amintim deseori cu drag de dumneavoastră în discuțiile noastre. Azi, când suntem adulți și cunoaștem valoarea timpului, ne aducem aminte, plini de admirație, de momentele când, în timpul dumneavoastră liber, ne meditați pro bono pentru diversele competiții școlare. Poate nu am știut să apreciem atunci pe deplin, dar, în mod sigur, azi realizăm generozitatea gestului dumneavoastră. Pentru mine, doamna profesoară veți rămâne imaginea dascălului model. Cu stimă, Bogdan Forțu”.

Astăzi, mai mult decât altădată, tinerii au nevoie de modele. Într-o lume tulburată și nesigură, ei au nevoie să copieze sau măcar să se raporteze la un model de succes și astfel să urmeze un drum sigur, un drum deja străbătut și care duce la un liman. Fără un model, ar rătăci

Casa părintească

în necunoaștere, încercând mai multe variante de drum, poate multe dintre ele fără sfârșit sau cu un alt sfârșit decât cel dorit. Modelul ales pentru a fi urmat le dă siguranță, încredere, liniște. Orice specialist renumit într-un domeniu, devine ținta spre care se îndreaptă cei aflați la început de drum. Între atâtea și atâtea modele, modelul înconjurat de lumina cunoașterii este dascălul.

„Ca om, ne spune d-na profesoară Lucia Munteanu, am trecut prin diferite încercări ale vieții care nu m-au învins și pe care le-am depășit cu gândul că adevărul este piatra de temelie în relațiile dintre oameni. Am avut o viață împlinită din punct de vedere profesional, dar și familial. Cei doi copii, Dana și Bogdan, și cei trei nepoți, Vlad, Emma și Alex, mi-au adus și griji, și satisfacții. Prin fiica mea, mi-am împlinit visul din tinerețe, ea a devenit avocat, iar fiul meu este constructor de mare talent, lucrările sale fiind apreciate nu numai în țară, ci și în Spania și Franța.”

-Dacă ar fi să definiți un dascăl după o singură calitate, care ar fi aceea?

- Dragostea pentru copii. Ea este indispensabilă. Micul școlar are nevoie să simtă afecțiunea profesorului din fața sa.

- Care este părerea dumneavoastră în legătură cu predarea- învățarea- evaluarea în format online?

- Eu cred în învățământul „pe viu”. Profesorul trebuie să aibă elevii în față, numai așa se poate realiza o comunicare eficientă, numai așa profesorul reușește să fie convingător. Educația nu înseamnă doar transmitere de informații, însușirea unor cunoștințe, e mult mai mult. Învățământul în clasă presupune anumite trăiri emoționale, formare de convingeri morale, trăiri afective, ideal estetic. Rolul

școlii este determinant în perioada formării personalității omului de mâine, a nu se înțelege, de aici, că nu sunt pentru folosirea tehnologiei moderne, dar fără exagerări.

- În timpul activității ca director al Școlii Gimnaziale nr 11 „George Tutoveanu” și profesor ați avut alte gânduri decât școala și profesorii ei?

- Nu. M-am dăruit total fără a avea așteptări de la nimeni și nimic și mi-am urmat destinul, împlinindu-mi-l. Totul a fost de dragul copiilor, al pedagogiei, al sistemului. Modul în care profesorul privește, gestionează și rezolvă o problemă sau o stare creată își va pune amprenta ulterior în dezvoltarea lui. La fel de important pentru elev este și cum arată și felul în care se îmbracă un profesor. Absolut tot ceea ce dăruiește cadrul didactic își va pune amprenta pe sufletul elevilor. Tot ceea ce este, spune, gândește și face. Pentru elev, dascălul este mentorul. El este modelul lui în viață. Într-un viitor apropiat, am credința că profesorul va reprezenta maestrul. Se va preocupa constant de el urmând cursuri de cunoaștere, de dezvoltare, de inițiere. Va fi cel care îl va conștientiza pe elev de ceea ce este cu adevărat, îl va readuce pe calea cunoașterii pentru a-și îndeplini lecția pe care a promis că o face când a venit pe Pământ și mai mult decât atât, îi va reda credința că în el este tot. Ce poate fi mai înălțător pe Pământ decât să știi că unul lângă altul, dascăl-elev, elev-elev sau dascăl-părinte, adică împreună aducem Raiul pe Pământ? Profesorul și-a îndeplinit misiunea în momentul în care atunci, când părăsește planul fizic, rămâne în conștiința elevilor ca fiind Om. Ca Mare Om!”

Casa părintească

Senectutea - capodopera înțelepciunii

Vasilica GRIGORAȘ

*„Senectutea,
un șirag de perle naturale
adunate cu grijă
din oceanul învolburat
de scoica rănită.”*

Timpul este un mister infinit de existențe finite cu trecut, prezent și viitor. Trecutul nu-l mai putem întoarce, dar putem să păstrăm experiențele și lecțiile sale bune. Acest lucru nu înseamnă să trăim în trecut, ci să dăm atenție sporită prezentului, care este cea mai scurtă verigă a întregului nostru lanț temporal. Prezentul este doar o clipă, și nu trebuie s-o ignorăm! Să ne bucurăm de seninătatea ei pentru că nu știm ce ne va aduce viitorul. Viitorul este al lui Dumnezeu, doar El știe cum va fi.

Viața este o horă. Atunci când ne-am născut ne-am prins în ea alături de cei dragi, apoi treptat împreună cu mulți semeni. Ne-am jucat și am învățat continuu. Treptat ne-am însușit muzica, ritmul, pașii, cuvintele... Ritmul s-a tot schimbat, iar noi a trebuit să ne adaptăm și să inventăm alte și alte jocuri. Și, astfel, prezentul este pentru mulți dintre noi, ceea ce se numește SENECTUTE. Ajungând aici, vai de cel care nu a dorit ori nu a putut să fie parte activă din jocurile vieții. Cu siguranță este mai „sărac” (nu material, ci sufletește), iar viața îi va fi nu numai plictisitoare, dar și tristă.

Viața este o orchestră cu multe instrumente (experiențe), fiecare cu tonalitatea și specificul său. Poate ne întrebăm: mai avem timp și dispoziție pentru a cânta (experimenta)? Cu siguranță, da. Dacă am făcut-o până acum, e minunat să continuăm; armonia și farmecul a ceea ce facem vor atinge, poate, într-o zi măiestria (împlinirea). Dacă nu am făcut-o până acum, trebuie să alegem instrumentul care ne atrage și să învățăm a cânta în ritmul care ni se potrivește. Compozițiile muzicale interpretate (demersurile, implicările...) vor bucura și pe cei din jurul nostru dacă ne străduim să interpretăm corect, pentru că numai astfel adevăratele vibrații vor fi percepute.

Încă din antichitate se știe că: „Educația este cea mai bună pregătire pentru bătrânețe”. (Aristotel) Toată viața suntem ucenici, învățăcei, discipoli, dar putem deveni meșteri, maeștri, mentori iscusiți. Exercițiul învățării este regula numărul unu în această viață trecătoare. Avem nevoie de faruri călăuzitoare, pentru a fi la rândul nostru luceferi pentru ceilalți.

Viața este o apă curgătoare; se spune că nu ne putem scălda de două ori în apa aceluiași râu, însă fie că suntem proaspeți pensionari ori pensionari cu „state vechi”, pentru a rămâne tineri, trebuie să ne „îmbăiem” în spiritul tinereții.

Viața este o cursă contra cronometru. Din păcate, ne-am transformat în mașini cu ambreiajul defect, apăsând accelerația până peste poate, iar frâna tot mai nefolosită a ruginit. Cu toții știm ce se întâmplă dacă frâna mașinii nu

funcționează cum trebuie – accidente de tot felul. Pentru a preîntâmpina acest lucru este nevoie de mai multă atenție și grijă. Cred că e bine să ținem seamă și de zicala „festina lente!”, adică „grăbește-te încet!” (Suetoniu, „De vita XII Caesarum”. Cuvinte atribuite lui August). Ceea ce transmit aceste cuvinte este faptul că se pot obține rezultate bune fără să ne pripim, fără să acționăm precipitat. Astfel putem greși ușor și obosim devreme, mai ales dacă toată viața ne-am grăbit, am alergat, am adunat, ne-am consumat...

În categoria pensionarilor sunt mai multe segmente, eșantioane de persoane. O mare parte din bătrânii României au venituri sub limita subzistenței, sunt însingurați, izolați și cu nevoi speciale. Sunt părăsiți de cei apropiați, sistemul de asistență socială pentru bătrâni este extrem de deficitar, ca să nu spun aproape inexistent, iar antrenarea în activități recreative lipsește cu desăvârșire. Alți seniori sunt sănătoși, plini de viață, energici și activi. Salutăm încercările acestora, fie ele și timide de a se implica în munca de voluntariat în sprijinirea celor bolnavi și nevoiași, individual ori în cadrul unor asociații civice și religioase. Socializarea și relaționarea este un lucru benefic pentru toți. Și unii și alții se vor simți mult mai bine. Minunat ar fi dacă tinerii ar cunoaște poveștile celor vârstici, cu siguranță ar avea multe de învățat. Nu degeaba se spune: „cine nu are bătrâni, să-și cumpere”.

A venit timpul să intensificăm munca de căutare a eului interior de care ne-am tot îndepărtat. Să ne sondăm mai profund ca nicio altă dată, acolo, direct în inimă pentru a descoperi cine suntem cu adevărat în momentul și locul în care ne aflăm. Este nevoie să identificăm și să cântărim potențialul prezentului, să ne redescoperim, să ne redefinim și, de ce nu, să ne reinventăm. Pentru acest lucru este neapărat să ne interogăm logic, rațional și să ne răspundem cât se poate de onest. Aflându-ne dorințele putem să întocmim un proiect a ceea ce urmează. Este benefic acest lucru pentru a nu ajunge în situația unei obsedante întrebări: „ce vom face de acum înainte?”. Acest „facem” îl implică și pe „trebuie să facem”, însă este imperios necesar să adăugăm, „ce-mi doresc eu, ce-mi place mie, ce-mi dă satisfacție”. Doar astfel vom simți o adiere de aer proaspăt într-o perioadă nouă, necunoscută a vieții; pensionarea – sperietoarea de serviciu, iar senectutea o scenă pe care are loc trecerea în revistă a vieții.

Este timpul să facem un nou pariu cu noi înșine și să pășim ușor dar sigur pe planeta inimii noastre. Să-i descoperim părțile luminoase, razele de soare și de lună, stelele care ne luminează drumul, fie el și întortocheat. Cu

limpezime și simplitate, discreție și eleganță, blândețe și demnitate să ne purtăm pașii spre înainte. Albert Einstein spunea: „Viața este ca mersul pe bicicletă. Pentru a-ți menține echilibrul trebuie să continui să mergi înainte.” Cu atât mai mult la senectute. Într-un asemenea parcurs devenim buni observatori ai darurilor pe care le-am primit prin naștere, le apreciem cum se cuvine, ne bucurăm de ele, le înmulțim și le dăruim.

Este în firea umană să ne iubim copiii și nepoții, să ne bucurăm împreună de viață. Admir cu toată ființa mea buna înțelegere, ajutorul reciproc și necondiționat în familie, instituția care ne asigură stabilitatea, optimismul, adevărata fericire. În România, din cauza veniturilor materiale insuficiente și a mentalității învechite, o parte din părinți, atunci când ies la pensie se transformă în „slujitori” ai copiilor. Așteptările celor tineri prea mari și posibilitățile vârstnicilor de a oferi din ce în ce mai puțin crează neplăceri de ambele părți și pot duce la deteriorarea relațiilor. Cred că este bine pentru toți să tăiem cordonul ombilical copiilor noștri, să-i educăm în așa fel încât să se descurce singuri în viață. Să învețe să ia propriile decizii și să-și asume responsabilitatea acestora. Din păcate, o parte din tinerii de astăzi au un soi de handicap, sunt dependenți de părinți, sau și mai rău, se ivesc anumite conflicte în sânul familiei, și cred sincer, nu este numai vina copiilor.

Pe de altă parte, să ascultăm mesajele propriului organism, creat de bunul Dumnezeu; trupul este atât de perfect alcătuit și loial nouă încât ne dă semnale certe despre starea noastră, despre împliniri și necesități. Să nu le ignorăm, ci să le luăm în seamă, să fim ascultători pentru a-i împlini dorințele. Să învățăm să spunem NU și să spunem DA în funcție de situația concretă în care ne aflăm și de puterea noastră de reacție. Copiii știu foarte bine acest lucru, noi ne-am pierdut această îndemânare (e drept lucru impus de responsabilitățile adultului dedicat familiei și muncii), însă viața omului are o evoluție (de la copil la matur și o involuție de la maturitate la senectute (un soi de copilărie, cu mai multe necesități fizice, dar cu o experiență de viață la purtător). Atenția pe care ne-o acordăm, nu înseamnă egoism, iar tot ceea ce facem nu este numai pentru noi, doar în sprijinul nostru, ci, mai ales pentru cei dragi nouă, să nu-i împovărăm cu neputințele noastre.

Chiar și la senectute, să fim în continuare fertili (creativi, inventivi). Putem da roade în continuare; roadele unui copac bătrân sunt mai dulci decât ale unui pom în primii ani de rodire. Simt nevoia de mărturisire. Am înțeles perfect că la o limită de vârstă, conform legii trebuia să ies la pensie, însă sufletește am simțit un ghimpe care nu-mi dădea pace. Se spune că noaptea este sfetnic bun, și este adevărat. În mai multe nopți albe, mi-am adunat la sfat gândurile negre și m-am întrebat, simplu și la obiect: ce pot eu să fac de aici înainte în afara treburilor casnice? Indiscutabil, pe primul loc au fost întotdeauna familia, copiii și nepoții dragi. Apoi, mi-a venit ideea să mă înscriu la cursuri de masaj și reflexoterapie, ceea ce am și făcut. O idee excelentă, după cursuri am practicat într-un mediu

destul de restrâns, prieteni și familie. Un bun câștigat, însă formarea mea intelectuală este cu totul alta și treptat am început să scriu; și am scris, reușind să public în zece ani peste 15 cărți de autor, texte incluse în antologii, volume colective și materiale publicate în presa scrisă și online din țară și străinătate. Nu spre laudă spun aceste lucruri, nici nu vreau să dau sfaturi, ci aduc argumente în susținerea ideii că după pensionare mai putem realiza multe lucruri, că mai suntem utili nouă și celor din jur.

Așadar, senectutea este un tablou pe care trebuie să-l realizăm singuri, creionându-ne autoportretul care ne reprezintă. Noi alegem culorile, nuanțele, liniile, unghiurile în și din care să ne prezentăm. Noi suntem arhitecții gândurilor, cuvintelor și faptelor noastre. Să le dăm un conținut ziditor. Astfel devenim proprii constructori, sub buna îndrumare a Domnului.

Până la senectute clădim, dotăm și organizăm o adevărată bibliotecă personală plină doldora de cărțile scrise (experiențe, activități, realizări, trăiri...). În romanul, povestirile, poveștile și poeziile noastre factice nu trebuie să depozităm doar întâmplările triste, neîmplinirile, dezamăgirile, regretele și să le tot recitim, să ne plângem de milă, să găsim fel de fel de vinovați și să-i așezăm în fața „închiziției” gândurilor noastre, transmițându-le energii negative. Nici nu trebuie să ne construim singuri statui așezate pe socluri înalte. Mai mult decât atât a devenit o cutumă în a ne compara cu cei tineri și a ne așeza pe noi pe un pedestal închipuit, iar pe ei îi plasăm în mediocritatea societății, reproșându-le că nu apreciază ceea ce am realizat noi și nu ne respectă. Este total incorect și nedrept. Eu nu doresc să fiu iubită și respectată doar pentru că am o vârstă. Să-i iubim, să-i apreciem și să-i încurajăm în lucrurile minunate pe care le fac și cu siguranță ne vor respecta. E adevărat, uneori mai și greșesc pentru că nu au încă experiența de viață necesară, însă știm cu toții că din greșeli se învață și mai ales din cele personale, acestea sunt surse prolifiche de învățăminte.

Este o realitate că ne „învărtim” între oameni care sunt tot timpul nemulțumiți, întunecați la față, îngrijorați peste măsură de „drobul de sare” care, la noi, la români este mereu între sobă și capul nostru. Nemulțumirea și autocompătămirea sunt permanent trena spiritului nostru speriat și temător de suferință. Starețul Ambrozie de la Mănăstirea Optima (Rusia) spunea: „Trebuie să înțelegem că nimănui nu îi este dăruită fericirea cerească fără suferință”. Cu alte cuvinte, suferința ne va mântui: „O persoană se mântuiește nu numai prin faptele sale bune, ci și prin acceptarea suferinței ce vine în urma diverselor boli, nenorociri sau eșecuri.” (Luca 16: 19-31) Prin suferință ne asumăm crucea. Acum este momentul să conștientizăm acest lucru, să renunțăm la resentimente și asemenea scoicilor să așezăm în șiragul vieții noastre doar perle strălucitoare.

Să mergem pe stradă cu capul sus, cu privirea spre înalt, să vedem și cerul senin și pe cel înnoirat, cu pufoșii bulgări gri care aduc ploaia, binecuvântare pentru întreaga natură. Să ascultăm muzică, să dansăm, să nu ne pierdem umorul – toate acestea balsam pentru mușchii

și articulațiile trupului și sufletului. Senectutea este o binecuvântare și o taină în aceeași măsură. Să mulțumim Cerului pentru că ne-a dăruit-o. Să nu ne așteptăm ca vântul să ne umfle pânzele la infinit, este împotriva firii și ordinii cerești; putem doar să stabilim ritmul vâslitului până la țarmurile viitoare, în care vom ancora după voia Domnului.

Se spune că suntem ceea ce gândim, suntem ceea ce mâncăm și ceea ce iubim, astfel ne asigurăm hrana minții, a trupului, iar prin iertare și iubire, hrana sufletului. Este nevoie de gândirea pozitivă, să renunțăm la pesimism, negativism și, mai ales la criticism (judecata altora). Acestea din urmă arcuiesc nemilos coloana vertebrală a sufletului, ne îngenunchează mult prea devreme, ne tulbură vederea și auzul a ceea ce este frumos și bun. Ce putem face la vârsta senectuții este să ne spiritualizăm. Numai astfel putem fi fericiți. Atragem binele, nu avem așteptări peste măsură, acceptăm ceea ce ni se întâmplă și învățăm mulțumirea.

Jane Fonda nu vorbește de vârsta a treia a omului, ci de actul trei. Așadar suntem autorii, regizorii, scenariștii, dar și actori în propria noastră piesă de teatru. Să rămânem oameni simțitori până la căderea cortinei. Cineva m-a întrebat de ce nu-mi mai vopsesc părul. I-am răspuns că mă plac așa cum sunt și mă simt bine cu mine. Este felul meu de a mulțumi Domnului că am ajuns până aici, cu părul înspicat și nins în aceeași măsură. Mă bucur de două anotimpuri - vara și iarna.

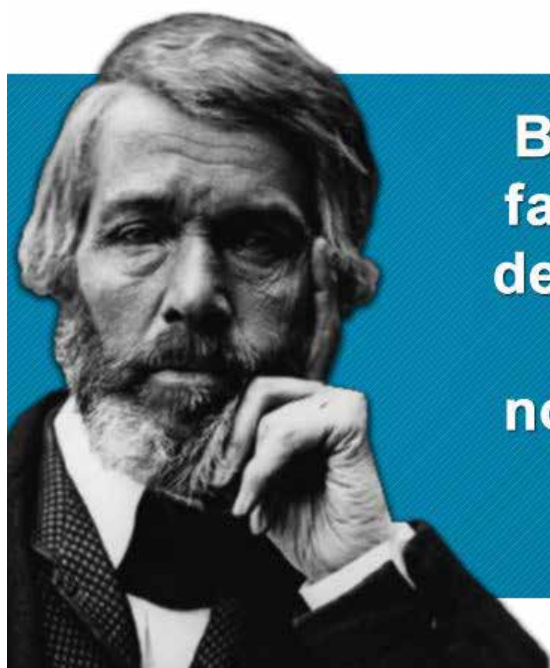
La senectute vine și momentul corecturilor unor croieli strâmbe, unor deraieri nefericite, unor rătăciri voluntare ori nu. Să trăim bine, frumos și să facem ceea ce depinde de noi, spre iertarea și mântuirea noastră. Să trăim cum se cade viața trecătoare și să ne pregătim pentru viața veșnică.

Să ne bucurăm de orice răsărit de soare, pentru că este modelul întruchipat al generozității; el nu alege cui

să dăruiască lumina și căldura sa, el o oferă tuturor. Să ne bucurăm de apusul soarelui, care în mărinimia sa face loc lunii și stelelor să lumineze cerul și pământul, și să ne asigure liniștea nopții pentru a ne odihni în tihnă. Să ascultăm mugetul vântului și ritmul stropilor de ploaie. Să vedem/auzim iarba crescând, mugurii pocnind în ram, florile deschizându-și corolele pentru noi și oferindu-ne mireasma lor îmbătătoare. Să auzim ciripitul păsărelor, trilarile din zori în noapte, să admirăm pe cele care vin pe pervazul casei noastre, fără a le ușui; să vedem blândețea porumbeilor care împart fărâmiturile între ei, bun exemplu de altruism pentru noi, oamenii. Să ne bucurăm de covorul multicolor al toamnei și de plapuma de omăt alb, imaculat, care încălzește și adapă pământul pentru a rodi în primăvară.

Trei lucruri sunt foarte importante în viață, și mult mai prețioase la senectute: „acceptarea hotărâtă a vieții, credința profundă că viața are un sens și abilitatea de a improviza soluții din orice” (Joan Borysenko, Ph.D.). Pe lângă acestea, mai este necesar să înțelegem că voia noastră nu se potrivește întotdeauna cu planul lui Dumnezeu. Și acest lucru, din simplul motiv că este posibil că ceea ce dorim noi să nu ne fie de folos... Senectutea este capodopera înțelepciunii adunată strop cu strop: zâmbete și bucurii, lacrimi și dureri și, mai ales rugăciune lângă rugăciune. Să facem în viață tot ceea ce depinde de noi, dar să învățăm să acceptăm voia Domnului.

Doresc tuturor seniorilor o viață ferită de „dictatura reumatismului” (Emil Cioran), și de „bruma de cărcei și gărgăuni” (Goethe); Le urez din tot sufletul să aibă o bătrânețe mereu tânără, vorba lui Cicero: „După cum îmi place un tânăr care are ceva de-al bătrâneții, tot așa îmi place bătrânul care are ceva tineresc”.

Bătrânețea nu are de-a face cu regretul. Ea are de-a face cu mulțumirea că am lăsat în urma noastră ceva bine făcut.

Thomas Carlyle

240 de ani de la nașterea lui BARBU LĂUTARU – pseudonimul lui VASILE BARBU

Prof. **Neculai GHEȚĂU**

MOTO:

*„Eu sunt Barbu Lăutaru/ Starostele și cobzarul
Ce-am cântat pe la Domnii/ Și la Mândre cununii.”*

(Vasile Alecsandri)

S-a născut în 1780, în satul MERENI, raionul ANENII NOI din Republica Moldova. A fost un cântăreț și cobzar român care s-a bucurat de o faimă legendară, urmaș al unei vechi familii de lăutari, devenind la rândul său un cântăreț a cărui faimă a dăinuit până în zilele noastre.

De la tatăl său a moștenit o comoară prețioasă de cântece care desfăta societatea ieșeană în primele decenii ale secolului trecut, în special cu baladele ce istoriseau faptele pline de vitejie ale moldovenilor. A întreprins numeroase turnee prin țările românești, inclusiv și prin Basarabia (la Chișinău și Telenеști), cântând în baruri publice, la baluri, petreceri populare și particulare („La mândre cununii”).

Fiind staroste al lăutarilor din Moldova, Barbu Lăutaru a fost unul dintre cei mai cunoscuți cântăreți de muzică populară din România, având o contribuție importantă în formarea și îmbogățirea muzicii lăutărești. Cu ocazia multor turnee în țările române, una din marile sale realizări este faptul că a reușit să-l impresioneze cu muzica sa, până și pe compozitorul și pianistul austriac FRANZ LISZT.

Întâlnirea între cei doi a avut loc în anul 1847, când cunoscutul compozitor și pianist se afla în turneu prin Moldova.

Liszt fiind seara la barul ALECU BALȘ, acesta cheamă și taraful de lăutari al lui Barbu Lăutaru (format din țigani din Iași), spre a arăta lui Liszt ce soi de muzică era obișnuit în Moldova. Aceștia, îmbrăcați în anterie mari strânse la mijloc cu brăie, cu căciuli de piele de miel și opinci, cu pletele lungi și groase ce le cădeau pe umeri – au făcut o mare impresie asupra marelui muzician. Căpetenia lor, Barbu, era bătrân, barba sa căruntă, împletită în două, cădea până la piept și sub căciula ce acoperea fruntea sa se vedeau strălucind ochii săi plini de inteligență. Când au intrat în casă, toți au pus mâna la piept și s-au închinat până la pământ.

La această întâlnire a luat parte și poetul Vasile Alecsandri. Instrumentele lăutarilor erau: o vioară, un nai, o cobză și un instrument ce semăna cu o mandolină.

Bătrânul Barbu i-a pus pe ucenicii săi să cânte un marș național, el i-a făcut pe toți boierii aflați în sală să arunce cu galbeni în paharul său. Barbu Lăutaru a continuat cu mai multe cântece țigănești, timp în care LISZT îi asculta cu foarte mare atenție. După câteva melodii, s-a sculat și îndreptându-se către lăutar, îi zise: „Barbule, m-ai făcut să

cunosc muzica ta; am să te fac să cunoști și tu pe a mea”. Bătrânul lăutar, drept răspuns a pus mâinile la piept și s-a înclinat până la pământ. Liszt s-a așezat la clavier (pian) și a improvizat un marș unguresc. În timp ce boierii se uitau cu nepricepere, Barbu urmărea cu atenție fiecare notă.

După ce pianistul austriac și-a terminat reprezentația, lăutarul ieșean i-a oferit un pahar de șampanie și i-a cerut să-i permită să cânte și el aceeași melodie. Liszt i-a permis să cânte, deși l-a privit cu neîncredere. Lăutarul se întoarse către taraful său, și-a pus scripca la gât și a început a cânta marșul unguresc. Nimic nu a fost uitat. A cântat cu amănunțime toată improvizatia pianistului, ce asculta înspăimântat opera ce cu un moment mai înainte o cântase el pentru prima dată și pe care poate, o și uitase.

Taraful lui Barbu îl urmărea cu precizie, observând nuanțele și uitându-se drept la staroste, care mergea cu cântecul înainte. Când se sfârși cântecul, Liszt se sculă deodată și, mergând drept la bătrânul Barbu, îl sărută călduros, apoi luând după vechiul obicei paharul cu șampanie, îl întinse zicându-i: „Bea Barbule Lăutar, stăpânul meu, bea, căci Dumnezeu te-a făcut artist și tu ești mai mare ca mine”.

Barbu Lăutarul nu este o poveste, ci o mare personalitate muzicală. A fost unul dintre cei mai importanți cântăreți ai muzicii populare românești. Prin

creația și felul lui de interpretare, a contribuit la formarea și îmbogățirea muzicii lăutărești născută din întâlnirea dintre Orient și Occident. A îmbinat elemente de muzică populară românească cu elemente ale stranei, ale muzicii orientale, ale muzicii occidentale și ale romanței rusești. A vrăjit inimile tuturor acelor care l-au ascultat, vreme de o jumătate de veac. Moștenind cântecele de la tatăl său, Barbu și-a format un taraf compus din vioară, nai și cobză și, timp de peste patru decenii, a fost starostele lăutarilor moldoveni.

Cel care l-a făcut personaj a fost poetul Vasile Alecsandri. Acesta a scris o poezie despre un om de la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Poezia a fost, ulterior, pusă pe muzică, preluată și reorchestrată în diferite variante, din Moldova până în Țara Românească.

Datorită acestui cântec, Barbu Lăutaru a devenit un personaj foarte cunoscut, ajungând până la noi cei de astăzi: „Eu sunt Barbu Lăutarul/ Starostele și cobzarul...”

A trăit în Iași, unde a și murit, în 18 august 1858, la 78 de ani.

Medic **Cristina TIRON**

Dacă ești sănătos, anii mulți sunt doar cifre...

„Eu nu sunt deloc în vârstă/ atâta timp cât sufletul meu strigă că e tânăr.”

Când se pune problema să vorbim despre vârsta a treia devenim deodată extreme de gravi și temători și această perioadă a vieții ni se pare atât de îndepărtată de prezentul nostru, căci numai Dumnezeu știe câți ani vom trăi și dacă vom ajunge cu adevărat foarte bătrâni căci, după cum zice psalmistul David: “Anii noștri s-au socotit ca pânza unui păianjen; zilele anilor noștri sunt șaptezeci de ani;(10)/ Iar de vor fi optzeci de ani și ce este mai mult de aceasta osteneală și durere.”(Ps.89)

Toți ne naștem, creștem, trăim mai mult sau mai puțin, suntem mai viguroși, mai puțin predispuși îmbolnăvirilor ori suntem firavi încă din copilărie și mereu foarte atenți cu sănătatea. Nu toți vom avea parte de longevitate, nu toți vom depăși pragul vârstei de 90, 95 de ani sau poate mai mult!

În fața îmbătrânirii nu suntem egali, starea de sănătate influențează foarte mult procesul de îmbătrânire, deoarece nu toate organele și funcțiile noastre psihologice îmbătrânesc în același ritm, unele-și păstrează capacitățile iar altele se deteriorează suferind chiar un proces patologic.

Îmbătrânirea și bătrânețea, nu sunt sinonime, deoarece bătrânețea este starea care caracterizează grupa de vârstă a persoanelor de peste 60 de ani. Prin urmare, diferențele dintre indivizi, sunt determinate de gradul de instalare a diferitelor limitări funcționale, efectele timpului fiind ireversibile, bătrânețea ducând inevitabil la o stare patologică de senilitate și demență.

Nu aș spune că ajungerea la o vârstă foarte înaintată este întotdeauna un avantaj și voi argumenta aceasta. În familie la un moment dat unul din cei doi soți (de regulă bărbatul pleacă primul căci media vârstei la bărbați este cu câțiva ani mai mică decât la femei), iar celălalt are nevoie de cineva care să-l îngrijească datorită unor afecțiuni inerente vârstei sau unui handicap survenit la un moment dat. Desigur, statul oferă alocații unor astfel de persoane și întreținătorilor, alocații acordate pe baza unor dosare medicale puse în discuție de Comisia de Expertiză Medicală de la nivelul fiecărui județ. Tot pe baza unor dosare bătrânii cu probleme grave de sănătate fizică și mentală pot fi internați cu acordul familiei în Centre de Îngrijire pentru Bătrâni sau pot fi dați în grija unor asistenți personali angajați. Totuși lucrurile nu sunt chiar atât de simple. Cei mai mulți dintre bătrâni sunt legați de o casă pe care au construit-o și pe care nu vor să o părăsească, plecarea din casa lor fiind mai rea decât moartea. Numărul asistenților personali este mic. Aceștia vin câteva ore și apoi bătrânul rămâne singur mai ales pe perioada nopții când are mai mare nevoie de cineva ca să-l îngrijească.

Sunt situații și nu sunt puține în care unul dintre copiii bătrânului – de obicei acel cu care locuiește – se ocupă de aceștia sacrificându-și viața personală, libertatea de mișcare și multe alte libertăți.

Cunosc astfel de situații și vă asigur că sunt tragice!

Problema este delicată și se fac eforturi atât din partea organelor abilitate cât și din partea bisericii de a se găsi soluții concrete pentru toți bătrânii cu vârste venerabile astfel încât să se bucure de îngrijire corespunzătoare, de afecțiune și să nu fie o povară pentru familiile lor mai tinere și active.

Nu aș vrea să mai insist asupra acestor aspecte triste care ar necesita un studiu mai amplu căci vreau să vorbesc și despre acei bătrâni “veșnic tineri” pentru care ieșirea la pensie înseamnă un nou început, o nouă viață trăită frumos, de integrare în viața socio-culturală și chiar politică a orașului. Unii dintre aceștia își dezvoltă un talent pe care l-au avut dintotdeauna sau îl descoperă și încep să scrie, să publice cărți, să picteze, să cânte, să danseze ori să practice sporturi. Cunosc pe unii ca aceștia care fac voluntariat! Mulți intră în competiții cu acel curaj pe care îl dă maturitatea iar unii devin campioni! Obțin premii la concursuri, la competiții sportive, intră în mod laudativ în atenția presei! Alții sunt nelipsiți de la toate activitățile ce se organizează ca spectatori iar alții chiar ca protagoniști ai unor activități.

Alții se îndreaptă spre viața spirituală, se apropie de biserică și ajută după pregătirea fiecăruia, după posibilitățile materiale. Aici aș putea adăuga și folosirea mijloacelor moderne de comunicare: internetul, Facebook, Instagram, WhatsApp, unde socializarea este plăcută, facilă și pentru unii care se deplasează mai greu este extrem de utilă.

Câteva dintre problemele persoanelor trecute de 80, 90+ de ani sunt: singurătatea, lipsa comunicării, ruperea și uneori chiar respingerea de către o societate mereu grăbită, mereu în schimbare, uneori și marginalizarea în familie, lipsa prietenilor, a celor cu care să discute și care să aibă răbdarea să îi asculte, căci de multe ori bătrânii sunt opriți într-un timp doar al lor despre care ei își doresc atât de mult să vorbească iar și iar unora mai tineri care nu prea vor, sau nu vor deloc să asculte aceleași povești spuse de mai multe ori pe zi...

Prin urmare să le dorim bătrânilor noștri să nu fie singuri, să fie sănătoși iar noi să avem răbdare cu ei că ne vine și nouă rândul...

Să îmbătrânim frumos!

O gândire echilibrată

Cine își plânge de milă, nu-și poate îndepărta spaimele

Prof. **Ecaterina TELETIN**

Perioada în care trăim, ne pune o serie de întrebări, la care nu avem întotdeauna răspuns cu toate că timp de gândire, am avut suficient cât am stat în casă, conform cu regulile impuse de lege privind pandemia. Pentru unele familii statul în casă i-a făcut să descopere climatul familial, să cunoască preocupările copiilor, dorințele, participarea la lecții în afara școlii. Oare până acum părinții știau tot ce se petrece în familie? Greu de spus. Serviciul, alte obligații, întâlnirile sporadice cu toată familia, a răcit cumva armonia parinte-copil? Greu s-au adaptat, la viața zilnică, într-un spațiu închis, cu activități reduse.

Adaptarea a fost mai grea pentru familiile care s-au reunit după revenirea din străinătate.

Să nu credeți că pentru persoanele singure, în vârstă, situația a fost mai ușoară. Relațiile cu vecini, rudele, prietenii, plimbările în parc lipsind, singurătatea a devenit mai greu de suportat. O gândire echilibrată salvează familia și dă încredere membrilor ei. Toți știm că există o strânsă legătură între bucurie, fericire și starea de sănătate. Explicația constă, în secreția unor hormoni care sunt responsabili de starea de fericire, iar cu ajutorul lor corpul nostru se vindecă mai repede păstrând armonia în familie. Sunt familii care au descoperit fericirea stând mai mult împreună jucându-se cu copii, luând masa împreună, jucând jocuri adecvate vârstei și spațiului. Fericirea este condiționată de mai mulți factori și fiecare vede fericirea în felul lui. Pentru copii fericirea constă în mângâierea de către părinți, jucăriile primite, cărțile date, plimbările cu părinții, notele bune primite la școală, lauda primită de la cadrele didactice sau părinți, respectul colegilor.

La adolescenți, fericirea constă în alte manifestări. Primirea unei flori de la un coleg, prima întâlnire, prima strângere de mână, reușită la un concurs sau examen, armonia și prietenia cu părinți. Față de cele arătate mai sus putem concluziona, că, fericirea depinde de vârstă, educație, sensibilitate, mediul de viață, anturaj.

Altfel percepe fericirea un familist sau un copil în familia tradițională unde membrii familiei trăiesc în armonie și copii participă la toate activitățile, sunt mai bine pregătiți pentru viață.

Un copil singuratic care dispune de tot confortul dar e lipsit de afectivitatea părinților, va refuza și prietenia colegilor și sigur va fi bântuit de gânduri negre.

În familia organizată unde copii sunt consultați cu privire la petrecerea timpului liber, la alegerea studiilor, la modul de a se îmbrăca, îi cunosc prietenii și preocupările lor, copii vor crește cu o gândire echilibrată, vor face față

cerințelor societății.

În deșertul de tristețe chiar în primăvară și adulții au fost obligați să stea izolați de rude, prietenii, colegi de muncă, membri de familie sau psiholog după caz, de preotul duhovnic lipsit de activitățile colective, era și de așteptat să apară manifestări specifice depresiei.

Deși DEPRESIA e un subiect tabu sunt mijloace terapeutice care vindecă subiectul într-un timp record.

În această perioadă se crede că depresia are și o componentă ereditară. Manifestarea ei apare când există și factori de risc. Ea apare atunci când schimbăm mediul de viață și nu ne putem acomoda, anturajului, certurilor din familie, problemelor financiare, sociale, de sănătate, decese în familie, divorț, boala unui copil. Medicii subliniază și alte cauze, deficitul de lumină solară, infecții, medicamente, antibiotice,..., hormonii sexuali, anticoncepționale, regimuri de slăbit.

La bătrâni depresia este mai frecventă și mai gravă. Terapia se face în clinici de specialitate. De aceea ei, bătrânii, trebuie încurajați să facă mișcare, să comunice cu vecinii, să țină legătura cu rudele și colegii de școală, să participe la adunările de grup. Din partea lor se cere să fie sociabili, să-și spună necazurile eliberând tensiunea nervoasă care îi împiedică să gândească corect e un fel de descătușare, ușurat de griji văzând că nu e singur în suferință și că depinde numai de el și preocupările lui să-și mențină echilibrul.

În general, când apare tristețea, lipsește elanul de muncă omul intră în panică dar aceste suferințe nu durează mult și revine la starea normală, nu ne confruntăm cu depresia.

Pentru a ne păstra starea de echilibru e nevoie de exercițiu și de timp. Întotdeauna trebuie căutat binele chiar dacă situația prin care trecem e dificilă, acest lucru nu înseamnă că negăm dificultățile, mintea ne ajută să stabilim echilibrul iar modul de gândire pozitiv, evenimentele din viață devin mai ușor de acceptat.

Gândirea negativă ne fură energia și nu putem depăși evenimentele grele din viața noastră. O spun dintr-o experiență tristă, trăită la o vârstă fragedă, repetată atunci când fericirea era deplină... Făcând apel la anatomie amintesc următoarele:

– Emisfera stângă a creierului este partea logică, rațională a gândirii, ea controlează cuvintele comunicări verbale, logică, deducție și gândire analitică.

– Emisfera dreaptă este considerată partea creativă, ce ne ajută să preluăm imaginea de ansamblu și să

conștientizăm spațiul. Activarea ei se face pe plan artistic, muzică, artă, sculptură, dans. Pentru că zilnic emisfera stângă e mai mult folosită, e nevoie de echilibru.

Pentru folosirea ambelor emisfere în echilibrarea lor, urmarea unei activități intelectuale indusă, se recomandă relaxarea, audiții muzicale, dans, pictură, vizitarea unor muzee, lucru de mână, gospodărie, lucruri în grădină; Se recomandă râsul, cu cât râdem mai mult și mai des cu atât ne încărcăm cu energie pozitivă. Studiile făcute pe subiecți supuși evenimentelor care provoacă râsul, au dus la concluzia că râsul este un bun medicament. Studiul se face din cele mai vechi timpuri. Dacă un copil râde de circa 300 de ori pe zi, un adult râde cam de cinci ori pe zi.

În biblie – PROVERBE - se spune: "O inimă voioasă este la fel de bună ca un medicament".

Spre curiozitatea multora, râsul are rol pozitiv asupra unor suferințe:

Scade tensiunea arterială;

Reduce nivelul de secreție a hormonului stresului;

Stimulează sistemul imunitar favorizând creșterea celulelor care combat infecțiile;

Stimulează secreția de endorfine;

Produce senzația generală de bine.

Dacă am trăi prezentul și ne-am aminti evenimentele frumoase din trecutul nostru, dacă am folosi programul de reducere al stresului prin conștientizare am avea o stare de bine.

Viața este frumoasă cu binele și suferințele ei. Astfel n-ai simți că trăiești, nu ai putea face comparație între bine și rău, îți pui mintea la contribuție citind, aflând astfel lucruri noi, experiențe noi, îndepărtând gândurile negative, adoptând atitudini pozitive ori de câte ori e nevoie.

Viața ar fi mai ușoară dacă am folosi timpul liber pentru a ne face mici bucurii, să ne cumpărăm flori, să citim o carte bună și dacă e posibil să facem schimb de păreri privind subiectul, să ascultăm muzica odihnită, să vizionăm un film artistic fără conflicte majore etc.

Vă sfătuiesc să vă faceți mici bucurii, să nu luați parte la discuții contradictorii, să nu fiți negativiști.

Lucrurile simple ne aduc bucurii imediate, dacă știm unde să le căutăm.

BIBLIOGRAFIE:

Medic-Chris Izikowski

Medic psh.-Linda Blair

Ion VULPE

Bunicile care ne-au crescut!

„Bunicile noastre care ne făceau gogoși și turte în untdelemn și nimeni nu le întreba dacă au pus zahăr, sirop de agave sau stevia.

Bunicile care ne domoleau foamea cu lapte cu fidea, orez cu lapte și un strop de dulceață de cireșe amare, ouă jumări, borș de fasole cu ceapă roșie frecată cu sare, cartofi pai prăjiți în tuci, mămăligă cu brânză și smântână, lapte chișleag, brânză de la sare și-o roșie coaptă la soare.

Care ne așteptau dimineața, în vacanțele de iarnă, cu ceai de izmă și pâine cu magiun de prune, în timp ce ele mâncau mămăligă prăjită pe plită, frecată cu un cățel de usturoi, că era post.

Bunicile noastre care nu se plâneau niciodată că nu

mai știu ce să gătească. Așa că găteau mereu diversificat și echilibrat, atât de echilibrat că ar fi invidiate azi de orice coach în ale mâncatului bine și bun.

Și când chiar nu mai știau ce să gătească, deși, repet, asta nu prea se întâmpla, mergeau în grădină și-și umpleau pestelca (sorțul, cum ar veni) cu fasole, morcovi, păstârnac, pătrunjel, ceapă, un ardei, vreo două roșii, pătrunjel, leuștean. Făceau o ciorbă adevărată, doar din legume, acrită cu aguridă sau cu borș proaspăt, și nimeni nu întreba dacă mâncarea are destulă proteină, căci era bună și noi eram recunoscători că suntem sănătoși și o putem mânca.

Bunicile astea minunate

care, de Paști și de Crăciun, frământau colaci și pâini și mai ales cozonaci cum nu face nici mama lui Jamie Oliver. Aveau ele rețetele lor și, habar nu am cum, deși nu aveau cântare de bucătărie inteligente, cum avem noi, nici roboți deștepți, cozonacii lor erau mereu niște Dumnezei bine crescuți, cu aluat dulce și umplutură de ținut minte o viață. Înghit în sec.

Bunicile astea ale noastre munceau ziua întreagă și nu-și luau niciodată liber de la nimic, căci nu aveau încotro. Nici ani sabatici nu au avut, nici nu știu ele ce sunt acești ani sabatici. Doar duminica le era sfântă și liberă. Atunci se așezau pe prispă și își trăgeau sufletul, atunci le veneau rude în vizită, atunci scoteau o carafă de vin rece, din beci, și puneau pe masă o plăcintă cu brânză (fără stafide, căci se găseau rar și greu, nu erau pe toate drumurile, ca acum). Nimeni nu strâmba din nas la zahărul pudrat deasupra plăcintei, și toată lumea zicea „Sărut mâna, foarte bune!”. „Să trăiți ani mulți”, așa ne răspundeau.

Bunicile astea, multe dintre ele, nu și-au părăsit satul decât, poate, când au mers în vizită la copii, la oraș, dacă aveau, sau în vizită la medic, tot la oraș, dacă nu se putea rezolva la dispensar (și de obicei nu se putea).

Femeile astea care ne-au luat cu ele pe dealuri, când mergeau la prășit și ne-au bătut la cap mereu să punem mâna pe carte, să învățăm, să avem o școală, să fim oameni la casele noastre, să nu ajungem la sapă.

Care ne pupau (și, dacă avem noroc, pe unii dintre noi încă ne pupă) pe ambii obraji, apăsător, uneori zgomotos, dar cu drag și cu dor. Și ne strângeau (și ne mai strâng încă, pe unii) în brațe și uneori aveam impresia că nu vor să ne mai dea drumul. „Vă iubește mamaia”, ne spuneau, iar noi, ca proștii, habar nu aveam să răspundem cu un „Te iubesc, mamaiei!”.

Bunicile astea enervante, uneori, mai ales când ne puneau să adunăm gândacii roșii de pe frunzele de cartofi din grădină. Și ne mai enervau și când ziceau să nu mâncăm toate merele/ prunele/ perele/ caisele/ avramele/ piersicile înainte de coacere. Bine, noi oricum nu le ascultam mereu, drept pentru care mâncam toate gorgoazele. Uneori, de cele mai multe ori, nu le mai spălam, că oricum le ștergeam de tricou. Și ne mai enervau când ne chemau la masă fix când eram în plin elan cu elasticul, rațele și vânătorii, nouă pietre, țară, țară, vrem ostași, flori, fete și băieți, frunza, lapte gros și alte minuni.

Bunicile astea ale noastre, care se purtau frumos cu animalele și le vorbeau, că doar și ele sunt suflete, ne spuneau mereu, și de la care noi am învățat că, fără nicio excepție, și animalele sunt un fel de oameni.

Care nu se supărau niciodată că nu le sunam mai des.

Care tăiau mămăliga cu ață albă. În semnul crucii, că așa apucaseră de la mamele lor.

Femeile astea bune care, dacă făceau un blid de mâncare, nu-l țineau doar pentru ele, ci împărțeau. Unde mănâncă o gură, mai mănâncă una, zicea mamaia, și mereu gurile erau mai mult de două, dar tot mai rămânea.

Bunicile astea care țineau post intermitent înainte de a se fi scris despre acest concept. Țineau post miercură și vinerea și nu numai fiindcă așa zicea preotul în biserică, ci fiindcă și stomacul mai are nevoie de câte o pauză, când și când, așa credeau. Mâncau mereu doar la masă și nu ronțăiau aproape niciodată nimic între, așa că nu au avut nevoie niciodată de vreo cură de slăbire.

Bunicile noastre care ne spuneau mereu, când ieșeam pe poartă, „aveți grijă acolo, la București, să nu mă faceți de râs. Fiți oameni!”.

Bunicile noastre care tăiau ceapa în palmă.

Nu că n-aveau tocător din lemn, dar le era mai ușor așa, nu mai pierdeau vremea: tăiau ceapa în podul palmei, deasupra castronului cu salată de roșii, în doi timpi și trei mișcări, căci lumea era deja în jurul mesei mici, din lemn, și aștepta cu furculițele pregătite.

Bunicile astea ale noastre sunt unele dintre cele mai prețuite comori și, dacă ne-am aduce aminte, din când în când, să ne întoarcem la ele și la lecțiile pe care ni le-au dat, fără să ne scoată vreodată la tablă, tare bine ne-ar mai fi.

Bunicile noastre care tăiau ceapa în palmă; de bunicile astea ne va fi mereu dor.”

OMAGIU BUNICILOR

Bunicul

Fragment

Barbu Ștefănescu Delavrancea

Se scutură din salcâmi o ploaie de miresme.

Bunicul stă pe prispă. Se gândește. La ce se gândește? La nimic. Numără florile care cad. Se uită în fundul grădinii. Se scarpină-n cap. Iar numără florile scuturate de adiere.

Pletele lui albe și crețe parcă sunt niște ciorchini de flori albe; sprâncenele, mustățile, barba... peste toate au nins ani mulți și grei.

Numai ochii bunicului au rămas ca odinioară: blânzi și mângâietori.

Cine trânti poarta?

– Credeam că s-a umflat vântul... o, bată-vă norocul, cocoșei moșului!

Un băietan și o fetiță, roșii și bucălați, sărutară mâinile lui „tata-moșu”.

– Tată-moșule, zise fetița, de ce zboară păsările?

– Fiindcă au aripi, răspunse bătrânul, sorbind-o din ochi.

– Da, rațele n-au aripi? Ele de ce nu zboară?

– Zboară, zise băiatul, dar pe jos.

Bătrânul cuprinse într-o mână pe fată și în cealaltă pe băiat.

– O, voinicii moșului!...

Și zâmbi pe sub mustăți, și îi privi cu atâta dragoste, că ochii lui erau numai lumină și binecuvântare.

– Tată-moșule, da' cocorii un' se duc când se duc?

– În țara cocorilor.

– În țara cocorilor?

– Da.

– Dar rândunelele un' se duc când se duc?

– În țara rândunelelor.

– În țara rândunelelor?

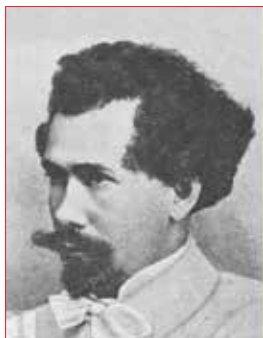
– Da...

– Tată-moșule, aș vrea să-mi crească și mie aripi și să zbor sus de tot, până în slava cerului, zise băiatul netezindu-i barba.

– Dacă ți-or crește ție aripi, zise fata, mie să-mi prinzi o presură și un sticlete.

– Da... hă... hă... ce fel... și mie?

Fata se întristă.

Bătrânul o mângâie și zise băiatului:

– Bine, să prinzi și pentru tine, să prinzi și pentru ea.

– Ție două și mie două... nu-i așa, tată-moșule?

– Firește, ție două, lui două și mie una.

– Vrei și tu, tată-moșule? Întrebă băiatul, cu mândrie.

– Cum de nu? Mie un scatiu.

Ce fericiți sunt!

Băiatul încălecă pe un genunchi și fata pe altul. Bunicul îi joacă. Copiii bat din palme. Bunicul le cântă „Măi cazace, căzăcele, ce cați noaptea prin argele”...

O femeie uscățivă intră pe poartă cu două donițe de apă. Copiii tăcură din râs și bunicul din cântec.

E muma lor și fata lui.

Cum îl văzu, începu:

– I... tată, și d-ta... iar îi răzgâi... o să ți să suie în cap...

Bunicul ridică mâna în sus, aducând deștele ca un preot care binecuvântează, și zise prelung:

– Lăsați pe copii să vie la mine!

[...]

Bunica

Fragment

Barbu Ștefănescu Delavrancea

[...]

– A fost odată un împărat mare, mare...

– Cât de mare?

– Mare de tot. Și își iubea împărăteasa ca ochii din cap. Dar copii nu avea. Și îi părea rău, îi părea rău că n-avea copii...

– Bunico, e rău să n-ai copii?

– Firește că e rău. Casa omului fără copii, e casă pustie.

– Bunico, dar eu n-am copii și nu-mi pare rău.

Ea lăsa fusul, râdea, îmi desfăcea părul cărlionțat în două și mă săruta în creștetul capului.

Câte-o frunză se desprindea din ramuri și cădea legănându-se. Eu mă luam cu ochii după ea și ziceam:

– Spune, bunico, spune.

– Și așa, îi părea grozav de rău că n-avea copii. Și... nu mai putea de părere de rău că nu are copii... Într-o zi veni la el un moș bătrân, bătrân, că-și târa barba pe jos de bătrân și de cocoșat ce era. Și era mic, mic de tot...

– Cât era de mic?

– Poate să fi fost, așa, cam ca tine.

– Va să zică, nu era mic, mic de tot...

– Era mic, da' nu așa, mic de tot. Și cum veni îi zise: „Măria-ta, ai doi meri în grădină, unul lângă altul, că nu

știi care sunt ramurile unuia și care sunt ale altuia; și când înfloresc nu știi care sunt florile unuia și care sunt ale altuia; și aști doi meri înfrunzesc, înfloresc, se scutură și mere nu fac. Măria-ta, să știi că atunci când or lega rod aști doi meri, împărăteasa o să rămână grea și o să nască un cocon cu totul și cu totul de aur"... Piticul se duse, și împăratul alergă în grădină, și căută, căută peste tot locul, până dădu peste cei doi meri. Merii se scuturaseră de flori, că sub ei parcă ninsese, dar rod nu legaseră.

– De ce nu legau rod, bunico?

– Știu eu?... Dumnezeu știe...

Era așa de cald... așa de bine în poala bunicii... o adiere încetinică îmi răcorea fruntea... norii albi, alunecând pe cerul albastru, mă amețeau... închideam ochii.

Ea spunea, spunea înainte, mulgând repede și ușurel firul lung din caierul de in.

– Și se gândi împăratul ce să facă, ce să dregă ca merii să facă mere. Unii îl sfătuiau ca să îi ude mereu. Și i-a udat mereu! Alții ziceau să le dea mai mult soare. Și împăratul a tăiat toți pomii de jur împrejur! Și merii înfloreau în fiecare săptămână, și se scuturau, și rod nu legau. Într-o zi veni la împărat o babă bătrână, bătrână și zbârcită, ca mine de zbârcită, și mică, mică, ca tine de mică...

– Ca moșu de mică?

– Da, ca moșu...

– Atunci nu era mică de tot...

– Așa mică de tot nu era. Și zise împăratului: „Măria-ta, până n-oi mulge un ulcior de lapte de la Zâna Florilor, ce doarme dincolo de Valea Plângerii, într-o câmpie de mușetel, și n-oi uda merii cu laptele ei, merii n-or să lege rod. Dar să te păzești, măria-ta, că îndată ce te-or simți florile, încep să se miște, să se bată, și multe se apleacă pe obraji ei, și ea se deșteaptă, că doarme mai ușor ca o pasăre. Dar vai de cel ce l-o vedea, că-l prefăcea, după cum o apuca-o toanele, în buruiună pucioasă or în floare mirositoare, dar d-acolo nu se mai mișcă"... Dar ce, ai adormit, flăcăul mamei?

Tresăream.

– A, nu... știi unde ai rămas... la-a-a... Zâna Florilor... Auzisem prin vis.

Pleoapele-mi cădeau încărcate de lene, de somn, de mulțumire. Și mă simțeam ușor, ca un fulg plutind pe o apă care curge încet, încetinel, încetișor...

Și bunica spunea, spunea înainte, și fusul sfâr-sfâr pe la urechi, ca un bondar, ca acele cântece din buruienile în care adormisem de atâtea ori.

– Și împăratul a încălecat pe calul cel mai bun...

– Cel mai bun... îngânam eu, de frică ca să nu mă fure somnul.

– ... ș-a luat o dășagă cu merinde și a plecaat...

– ... ș-a plecaat...

– Și s-a dus, s-a dus, s-a dus...

– ... s-a dus, s-a dus...

– Până a dat de o pădure mare și întunecoasă...

– ... întunecoasă...

– ... de nu se vedea prin ea. Și acolo și-a legat calul d-un stejar bătrân, ș-a pus desagele căpătâi și a închis ochii ca să se odihnească. Și... pasămite pădurea cânta

și vorbea, că era fermecată. Și... cum îi aducea șoapte de departe, de pe unde ea era ca un fum, împăratul adormi, și dormi, și dormi...

Când m-am deșteptat, bunica isprăvisese caierul.

– Dar basmul?

Cu capul în poala bunicii, niciodată n-am putut asculta un basm întreg.

Avea o poală fermecată, și un glas, și un fus care mă furau pe nesimțite și adormeam fericit sub privirile și zâmbetul ei.

Amintiri din copilărie

Fragment

Ion Creangă

[...]

Iar marți des-dimineață puse tarnițele și desagii pe cai și, legându-i frumușel cu căpăstrul: pe cel de-al doilea de coada celui întâi, pe cel de-al treilea de coada celui al doilea, pe cel de-al patrulea de coada celui al treilea, cum îi leagă muntenii, a zis:

– Ei, măi Ștefane și Smărănducă, mai rămâneți cu sănătate, că eu m-am dusu-m-am. Hai, nepoate, gata ești?

– Gata, bunicule, haidem, zisei, necăjindu-mă cu niște costițe de porc afumate și cu niște cârnați fripți, ce mi-pusese mama dinainte.

Și, luându-mi rămas bun de la părinți, am purces cu bunicul spre Pipirig. Și era un pui de ger în dimineața aceea, de crăpau lemnele! Și din sus de Vânători, cum treceam puntea peste apa Neamțului, bunicul în urmă, cu caii de căpăstru, și eu înainte, mi-au lunecat ciubotele și am căzut în Ozană cât mi-ți-i băiatul! Noroc de bunicul! Și scroambele iestea a voastre îs pocite, zise el scoțându-mă repede, murat până la piele și înghețat hăt bine, căci năboise apa în toate părțile; și iute mi-a scos ciubotele din picioare, că se făcuse bocnă. Opinca-i bună, săraca! Îți șede piciorul hodinit, și la ger huzurești cu dânsa. Și până a vorbit aceste, eram și învelit într-o sarică ghițoasă de Cașina, băgat într-o desagă pe cal, purces pe drum, și hai la Pipirig. Și când m-a văzut bunica în ce hal mă aflam, ghemuit în desagă, ca un pui de bogdaproste, cât pe ce să se prăpădească plângând. Încă n-am văzut așa femeie, să plângă de toate cele: era miloasă din caleafară. Carne de vită nu mânca în viață, tot din astă pricină; și când se ducea sărbătoarea la biserică, bocea toți morții din țințirim, fie rudă, fie străin, fără deosebire. Bunicul însă era așezat la mintea lui, își căuta de trebi cum știa el și lăsa pe bunica într-ale sale, ca un cap de femeie ce se găsea.

[...]

Nu s-a clintit nimica și recunosc iatacul
Bunicului pe care, viu, nu l-am cunoscut.
Rămase patu-i simplu și azi nedesfăcut,
Și ceasul lui pe masă și-a mai păstrat tic-tacul.

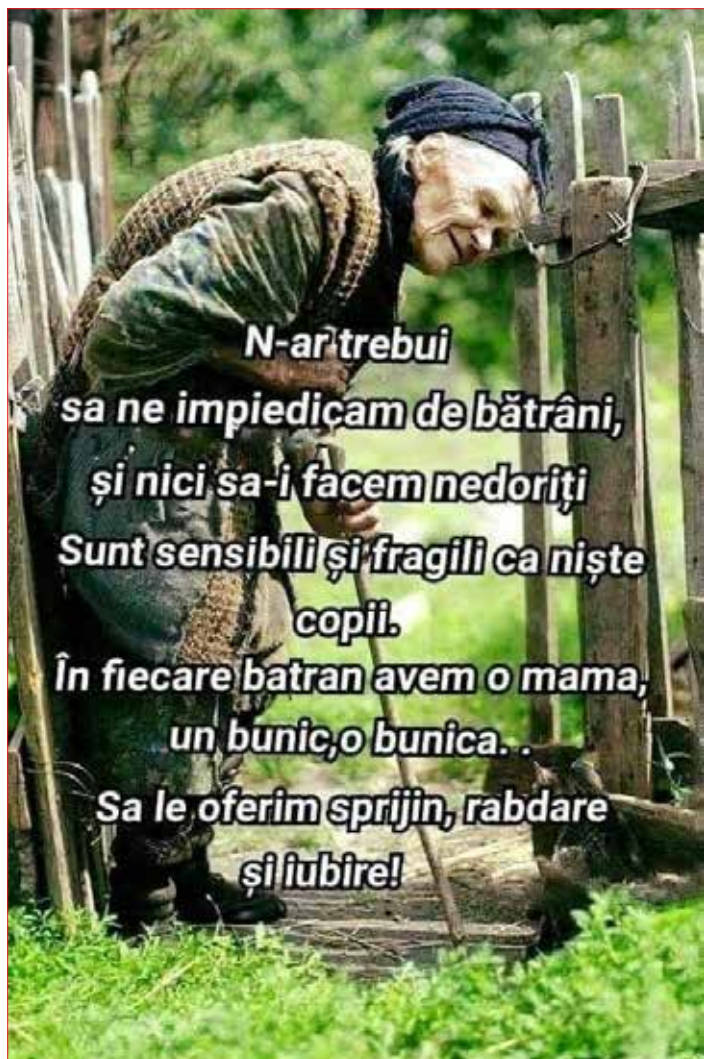
Văd rochia bunicii cu șal și malacov,
Văd uniforma veche de „ofițer” la modă
Pe când era el Junker – demult – sub Ghica-vodă,
Când mai mergeau boierii în butcă la Brașov.

Și lângă bătu-i rustic, tăiat în lemn de vie,
Văd putina lui unde lua băi de foi de nuc.
A scârțâit o ușă... un pas... și-aștept năuc
Să intre-aci bunicul dus numai până-n vie.

Un ronțăit de șoarec sau ceasul mă trezi?
Ecou își fac, în taină, ca rimele poemii...
Și ceasul vechi tot bate, tic-tic, la poarta vremii,
Și șoricelul roade trecutul zi cu zi.

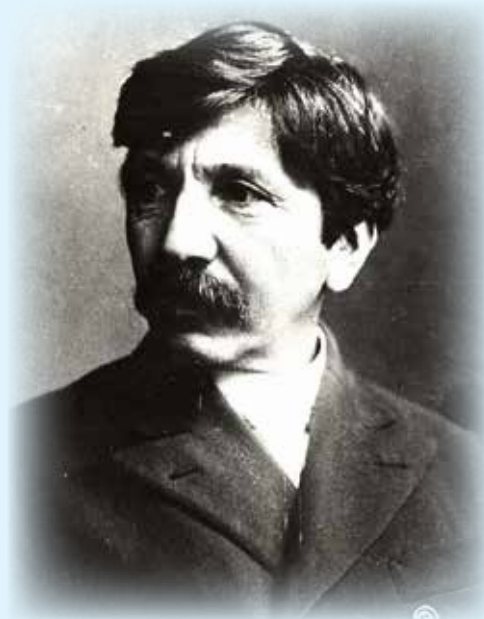
Pe scrin, păstrând privirea ei vie, au ramas
Pe galbena gazetă ce-ncremenește anul.
Odaia de-altădată mi-arată talismanul:
Iau ochelarii moartei și-i pun sfios pe nas.
Prin abureala vremii nu s-a schimbat nimica,
Doar pozele din rame vechi au întinerit...
Dar din adânc de-oglindă, în față, mi-a zâmbit
În jilțul ei — ca-n vremea când eram mic — bunica.
La geam foșnește plopul sau pșii au foșnit?
Prin ușa zăvorâtă „ei” intră în odaie.
E o fetiță: Pia, cu bucle: Niculae...
Dar cine e băiatul acela liniștit?
Bunica-i dă pe frunte, blond, părul la o parte...
De ce se uită astfel la mine? Nu-l mai știu...
Nu vreau să-l știu... nu pot să-l știu... E prea târziu!
De omul chel și rău, rămân legat pe moarte.

Pagini realizate de **Emil Cosmin MIHAI**

*„Bătrânețea începe de când
începi să te temi de ea.”*

Alexandru Vlahuță

Petruș ANDREI

Poesis

Mă lauzi că-s bătrân...

Mă lauzi că-s bătrân și îmi ceri sfatul...
Ce mi te poate învăța poetul?
Pe drumul artei să pornești cu-ncetul
Și zdravăn tu frământă aluatul.

Nu-ți voi dezvălui acum secretul,
Dar caută de-a lungul și de-a latul
Ca să cunoști sfinția și păcatul
Și suferinței tu să-i face portretul.

Azi greu găsești un om să te asculte
Iar eu ți-aș spune ție mult mai multe
Însă e-un rău o facere de bine.

Pe drumuri nesfârșite cată-ți calea
Și, prin cuvinte, înflorește valea,
Vorbind ca toți... însă scriind ca tine.

Lungul drum ...

Un om trudit ducea în spate
O clipă de eternitate.
De-o vreme, îi trecuse vara
Și-i atârna prea greu povara.

Nici toamna n-a mai vrut să steie
Și-n loc să-i ia, mai vru să-i deie.
Înverșunată și străină
Chiar iarna se gătea să vină.

În piept se tânguiau litanii
Că prea îl gârboviră anii
Dar, cum privea nemărginirea,
Știa că și-a-mplinit menirea.

Și din lumina-i tremurândă
A dat și altora s-aprindă.
Tot dânsul cel din tinerețe,
Stătu în loc să-i dea binețe.

Și-n glas cu multă bunătate
Îl întrebă de sănătate.
Privind de-acum spre alt tărâm,

Răspunse, molcom, cel bătrân:
„Mă-nțepă-un junghi și, ca să-mi treacă,
M-așez puțin... Să mor oleacă!”

Melancolie

Puneam, cândva, preț pe nimicuri
Și mai demult le admiram,
Azi timpul zace-n roase plicuri
Iar eu nu mai sunt cum eram.

Cu părul alb mă simt bătrân
Dar tot aș vrea să mai învăț
Și dacă plec să și rămân
Să gust al zilelor răsfaț.

Mai trece-o zi, mai trece-o noapte
Cum trec izvoarele pe prund
Și-un glas mă-ntreabă despre moarte
Eu însă încă nu-i răspund.

Mă simt străin și obosit
Dar tot mai am în mine glas,
Fiindcă nu mă simt iubit,
Mă rog, c-tât mi-a mai rămas.

Simbioză

Vagabondând prin mine
ca prin gări
se iscă-ntruna
zeci de întrebări,
mai clare
sau c-un gând ascuns,
și toate cer de-ndată
un răspuns;
prin trup îmi trece-un moș
șonticăind
și-n suflet simt
un liliac orbecăind;
cercând mereu
să prind în mâini nimicul,
ajung mult mai bătrân
decât bunicul;
Și parcă-un tren
ce-alunecă în zare
îmi dă răspuns,
la ultima-ntrebare.
Spre margini de
nemărginiri zorind
trăiesc, în fiecare zi
murind.

*„Bătrânețea, crede-mă, este un lucru bun
și plăcut. Este adevărat că ești îndepărtat
ușurel de pe scenă, dar apoi ți se dă un scaun
confortabil de spectator chiar în primul rând.”*

Confucius

Vasile CHELARU

Confruntarea cu suferința

Pe ușa unei clădiri cochete, care ocupa un loc meritat în centrul orașului, cu fațadă cărămizie și geamuri imense, curate, prin care ai crede că poți trece fără teamă, era lipită o tăblie pe care scria cu litere mari, aurii: „NOTARIAT”. Ochii ageri, căprui ai unei doamnă în vârstă, cu ochelarii pe vârful nasului, scanau pe deasupra ramelor, în detaliu, pe bătrânul care păși peste prag, atent, încet, dar sigur încă pe picioarele sale. Era înalt, foarte puțin aplecat de spate, cu părul alb, tuns scurt, bărbierit proaspăt, căci dinspre el se răspândea în încăperea un miros plăcut de loțiune de calitate.

– Dar ce ferchezuit sunteți și astăzi, domnu’ Oprescu!

– Rugați-l pe dom’notar să mă primească câteva minute, dacă are timp! spuse politico, prefăcându-se că nu a sesizat ironia.

Din biroul său, notarul, tânăr, brunet, în costum negru, cu cămașă albă, fără cravată, cu pantofi lucioși, din piele scumpă, ieși înainte să fie anunțat de secretară, probabil auzindu-i vocea.

– Am vești bune, domnule Oprescu! L-am găsit pe bărbatul despre care am vorbit! L-am trimis invitație pentru săptămâna viitoare; joi la ora 10,00. Este bine?

– Da, foarte bine! Cum l-ați găsit?

– Cu datele pe care le-am avut de la dumneavoastră am cerut sprijin la poliția locală, din Buzău și Râmnicu Sărat. Am primit răspuns de la Râmnic. A fost contactat, i s-a explicat ce intenții aveți și a fost de acord să vină la notariat. Sincer vorbind, cum ar fi putut refuza o asemenea ofertă?

– M-am liniștit! Nu m-am simțit prea bine săptămâna trecută și nu vreau să-mi rămână treburile nerezolvate, dacă mă cheamă Domnul la el. Mulțumesc! Ne vedem săptămâna viitoare. Să trăiți!

Moise Oprescu era pensionar. Lucrase mulți ani în comerț, cu repartizie de la „forțele de muncă”, după ce absolvise un liceu cu profil real din municipiul Iași. La început a muncit într-un depozit de produse industriale, a primit apoi gestiunea unui magazin al „cooperației”, iar cu câteva luni înaintea cutremurului din 1977, a fost numit șef al unui magazin alimentar, dintr-un cartier muncitoresc. Avea o fire cumpătată, fusese harnic și serios. Gândirea amplă, pozitivă, îl ajutase să găsească mereu soluții la problemele cu care se confrunta. Se descurca cu aprovizionarea, nu era nici lacom, dar nici zgârcit, știa

cu cine și unde trebuie să fie darnic, cum simțea când era necesar să fie discret și rezervat. Avea o înțelepciune cordială, nu era fudul, nici impozant peste limita bunului simț, afișând cu măsură suficiența materială, pe care nu avea cum s-o ascundă. Conducea o „Dacia” luată de nouă cu banii în mână, avea haine bune, o rezervă serioasă de alimente, țigări și băuturi scumpe, locuia într-o casă cumpărată de la un evreu, construită nu de mult timp, în care s-a mutat cu nevasta, la care ținea ca la ochii din cap.

Hristina era cu zece ani mai tânără, frumoasă ca o grecoaică, căci avea originea în Brăila, iar rădăcinile porneau de la comercianții stabiliți acolo de pe timpul domnitorului Alexandru Ioan Cuza, care a recunoscut oficial comunitatea elenă. Fața rotundă, pielea măslinie, părul negru și bogat, ochii negri, jucăuși, trupul înalt și sâni mari, îi dădeau un fel de divinitate, la care priveau bărbații, știut fiind că pământul mustește de păcătoși. Când a cunoscut-o, trăia clipe de tristețe, după o relație eșuată cu un doctor, care s-a răzgândit cu privire la căsătorie. S-a recuperat repede după suferința nereușitei, un rol activ mărturisind că l-a avut Moise. Când l-a prezentat părinților, rămași la Brăila, nu prea înțelegeau de ce bărbatul adus de față în casa lor lucrează în comerț și nu la spitalul de copii, cum au înțeles la un moment dat, dar au trecut repede prin iureșul schimbărilor, păstrând aparența că sunt mulțumiți de alegerea fetei. În cele din urmă, având în vedere că Moise era arătos, foarte atent, rafinat, cu bune instincte și maniere, cu situație materială solidă, exprimând sinceră și abundentă afecțiune față de Hristina, o puteau considera pe mâini bune. Mai curând se temeau ca fiica lor să nu se lase ademenită de vorbele amețitoare ale vreunui zurbagiu, cum i se mai întâmplase, din nefericire.

Într-o zi, Moise Oprescu se urcă în mașină cu gândul să-și viziteze părinții, ce locuiau într-un sat în partea de nord a județului. Știa că ar fi trebuit să schimbe pompa de benzină, dar nu a reușit datorită unor probleme medicale ale mecanicului, care se cam culcase pe-o ureche în ultima vreme și făcea treaba de mântuială. Or fi de vină afecțiunile medicale, neajunsurile sau păhărelul și gâtjeul uscat! Hristina nu se arătase încântată să-l însoțească, motivând că are treburi de rezolvat în gospodărie, fără a observa supărări neostoite în sufletul bărbatului, care se prefăcea că o crede. În gând își pregătea răspunsul care va trebui să-l dea mamei sale, când va întreba de ce nu a venit și nora și când au de gând să facă copii.

După câțiva kilometri, la marginea orașului, observă

un fum gros, ca un șarpe, ce se strecura de sub capota mașinii, în timp ce șoferii care se deplasau din față îl claxonau ori făceau semne cu farurile, pentru a se opri. Trase pe dreapta, după ce mai rulse câteva sute de metri, zăpăcit de incident. Cu greu a reușit să ridice capota autoturismului, moment în care, ca eliberate din cușcă, jivine roșii, înfierbântate, se ridicau haotic către cer. A alergat la portbagaj, răscolind printre sacoșe cu alimente, cu gândul la stingătorul din dotarea vehiculului. Trăgea cu stângăcie de mâner și de o siguranță din sârmă, fără a pricepe dacă obiectul în care-și pusese nădejdea este defect sau gol, căci nu țâșnea nicio picătură de apă sau spumă. Clipele păreau a fi lungi, de dimensiunea orelor dintr-o zi, iar spaima i se vântura prin față sub diferite forme. În clipele acelea de groază nesfârșită, când în preajma sa urma să se întâmple o nenorocire, tocmai când era gata să-și abandoneze autoturismul, a apărut un tânăr cu un stingător uriaș, pe care a sesizat doar urme vechi de vopsea roșie, din care a zvâcnit o spumă albă, cu miros neplăcut, care, încetul cu încetul, a acoperit flăcările devenite uriașe și lacome. A realizat că binefăcătorul coborâse dintr-un camion, apărut de undeva și staționat pe partea opusă a străzii, cu motorul pornit. De la volanul camionului șoferul, mai voinic și mai în vârstă, urmărea cum decurge intervenția colegului, fără a fi foarte impresionat. Posibil să fi fost pregătit să sară în ajutor, ori poate era convins că nu va fi dezamăgit de priceperea camaradului.

Moise a rămas pironit la câțiva pași de mașină, privindu-l pe salvator cu admirație. Era murdar de funingine pe față și pe tricoul alb, transpirat, cu șuvițele blonde lipite de frunte.

– Ar trebui să mergeți la un electrician auto, căci au ars toate firele de la instalația electrică! a spus el, ca medicul sigur pe diagnostic.

A traversat repede strada și a urcat pe partea dreaptă în cabina camionului, aproape concomitent cu punerea roților în mișcare. Moise a privit în urma vehiculului, ce lăsa dâră neagră de fum și zgomot de tablă, într-o alternanță cu huruitul motorului consumator de ulei. A reușit să memoreze numărul, după ce inima s-a potolit din zbatere, iar creierul și-a reluat tiptil atribuțiile.

A lăsat mașina la marginea drumului și s-a întors acasă, cu înfățișare dezagreabilă, de om trecut printr-o grea încercare. A povestit soției pățania, care era mai interesată de starea mașinii decât de a bărbatului, vorbele ei având de-a dreptul un efect paralizant.

În zilele următoare s-a tot gândit la tânărul căruia nu a apucat să-i mulțumească, ba chiar merita să fie recompensat îndestulător. Nu se putea detașa de un sentiment de căință, care-i scormonea în inimă. Beneficiind de relații cu multe persoane din oraș, a aflat că rabla de camion aparține unei întreprinderi de transport care avea sediul la marginea dinspre sud a orașului. L-a sunat pe director și au stabilit o întâlnire la care a mers pregătit cu câteva pachete de țigări „Kent”, la mare căutare în timpurile acelea. De îndată s-au înțeles, ca și cum se cunoșteau de multă vreme. A povestit incidentul, a început a descrie pe tânăr, însă după primele cuvinte vocea de fumător a

directorului l-a întrerupt:

– Este Eugen Crețu. Un băiat excepțional! Copil harnic, cu bun simț. A plecat din satul natal să învețe meserie la oraș! Are mulți frați, familie mare, pe care îi ajută de câte ori are posibilitatea!

– Ce lucrează?

– Păi este șofer, numai categoria „B” și face reparații la parcul auto. Se pricepe și la mecanică, la electricitate auto, îl trimit în delegație, aprovizionează întreprinderea, căci este deștept și serios! Îl chem să vorbiți cu el!

– Vă rog!

Când a dat cu ochii de Moise, tânărul a pălit. Se gândea că omul căruia i-a stins mașina o fi venit să reclame directorului vreo pagubă produsă de substanța din stingător.

– Ce s-a întâmplat tovarășe director?

– Măi băiete, de ce nu mi-ai spus și mie ce s-a întâmplat?

– Dar am considerat că am procedat corect! răspunse tânărul pe al cărui chip se arăta în mod firesc o blândețe naturală.

Lui Moise i-a plăcut instantaneu. Băiatul avea un echilibru al judecății, al vorbelor puține, date de un nimb interior, de puritate și bun simț. I-a sfârșit nedumerirea prin cuvinte de mulțumire, iar la finalul discuției a scos din portofel câteva sute de lei pe care i le-a întins. Acesta a dat doi pași înapoi, refuzând recompensa cu neprefăcut dezinteres. Mai mult, directorul a propus lui Moise să aducă mașina la atelierul întreprinderii, unde, printre altele, s-o repare Eugen și un alt mecanic.

Capriciul destinului l-a adus pe Eugen în preajma lui Moise, cu timpul trăind alături o versiune a prieteniei dintre un om înstărit, matur, fără griji și tânărul care iradia neconținut o energie firească, calmă, vindecătoare. Eugen se ocupa de întreținerea autoturismului, ajuta la unele treburi prin gospodărie, era solicitat să însoțească ca șofer pe Moise când era nevoie să se deplaseze cu probleme personale sau pentru negociat mărfurile ce urmau a intra în magazin, la producătorii din diferite orașe ale țării. Pentru că Eugen nu avea o iubită care să-i îngreundească libertatea de mișcare, reușea, cu multă muncă să-și îndeplinească și sarcinile de la atelierul unde lucra, să sară și în ajutorul lui Moise, să ajungă și la familia numeroasă din satul natal. Încurajat de Moise s-a înscris la un liceu, formă de studiu seral, pentru a-și completa studiile și sprijinit cu bani de cel căruia i-a făcut bine, a reușit să-și cumpere o mașină avariata într-un accident, pe care a reparat-o și aranjat-o, cât să-și facă treburile în siguranță. Era nelipsit în casa lui Moise, și a fost acceptat de la început de Hristina. Acesteia, soțul i-a spus la un moment dat:

– Dacă băiatul acesta nu-și schimbă comportamentul, mă bate gândul să-l înfiez!

– Vorbește gura singură! Cum să fiu mama unui tânăr mai mic cu cincisprezece ani? Ajută-l cât poți, că merită, dar el va pleca la timpul când va decide să-și construiască propria viață! Acum stă mai mult timp în preajma noastră, însă când va găsi o fată cu care se va căsători, altfel vor sta lucrurile!

– Dar nu așa se întâmplă cu toți părinții?! Dacă aveam noi un băiat, nu pleca la casa lui, cu femeia care și-ar fi ales-o?

– Probabil că la fel!

– Am vorbit cu tovarășul Stelu, de la partid, ca să-l ajute cu o locuință. A promis că-l trece pe o listă de priorități, la primărie.

– Atunci va fi aici, în preajma noastră și va fi pe lângă noi mai mereu! Hai mai bine să discutăm cum procedăm duminică, că avem musafiri!

– Ce musafiri?

– Bărbate, ești neatent și nu-ți stă în fire! Este ziua mea de naștere! Am anunțat deja pe verișoara de la Piatra Neamț, mai vin nașii noștri, Gina cu logodnicul și, dacă dorești, poate veni și Eugen! Nu cred că ai să-mi strici bucuria!

– Nu-mi trece prin cap o astfel de idee! Foarte bine! Îl voi ruga pe Eugen să mă ajute la pregătiri, că mai am treabă și la „alimentară”!

Când este voie bună și belșug, atmosfera devine plăcută. Nu existau rigori pompoase în comportamentul invitaților, nu avea nimeni apucături agresive, totul fiind cu măsură, de la alimente, la băutură, de la conversații cu nivel ridicat de rafinament până la glume și ironii subtile. Eugen era atent la obiceiul casei și manifestarea invitaților, adoptând purtarea noului venit, politicos și tăcut, respectând sincer gazdele și invitații, spre marea lor mulțumire că au întâlnit un asemenea tânăr.

Deodată, după ce Moise a spus ceva despre aprovizionarea magazinului, logodnicul Ginei, un bărbat cu aer ștrengăresc, se adresează gazdei:

– Moise, de ce la noi sunt magazinele amplasate la cinci kilometri, unul de altul?

– Nu am dat importanță, veni răspunsul din partea celui întrebat.

– Să nu se încurce cozile! a venit explicația.

S-au stărnit hohote de râs, Moise nu era încântat de glumă, dar nici nu putea să pară lipsit de simțul umorului.

– La mine la „alimentară” nu se formează cozi lungi, căci caut să aduc și să dau fiecăruia ce-i trebuie!

– Te contrazic! Cică se întorcea jupânul și jupâneasa din străinătate. Leana zice, privind din avion: „Vezi Nicule, ce frumoase sunt străzile?” „Că proastă mai ești! Alea sunt cozile!”

Iarăși râsetele musafirilor au umplut încăperea. Ca să nu mai audă hăhăiala, Moise schimbă vorba, adresându-se mai tânărului prieten, care de altfel era singurul ce nu se manifesta gălăgios.

– Eugen, mergi la beci și adu o cană cu vin din damigeana aia, care am primit-o săptămâna trecută de la căpitanul de miliție!

– Moise, dar ești om mare, mă! și-a exprimat mirarea soțul verișoarei din Piatra Neamț. În loc să dai, tu primești de la organele statului?!

– Este un om de treabă, din familie bună și pentru că l-am servit cu ce-am putut, a adus de la părinții săi din Ghidigeni o damigeană cu vin și o sticlă de lichior. S-a nimerit bine, pentru musafiri! Este vorba despre lichiorul

pe care l-am servit înainte de masă!

– Aaaa, care le-a plăcut mai mult fetelor!

După aniversarea zilei de naștere a Hristinei, Eugen a mai fost invitat și la alte evenimente ale familiei, Croiala sa delicată era din ce în ce mai apreciată. Când nu avea vreo sarcină data de Moise, era solicitat de Hristina să rezolve diferite treburi ale casei: aprovizionarea cu legume pentru iarnă, transportul fructelor de la ferma unde vorbise Moise, cumpăraturile brânzeturilor de la ciobanul cunoscut de Moise, oferit pachetul cu „atenții” la domnul Stelică de la partid, directorului de la abator, șefului de secție de la fabrica de mezeluri, căci de la fiecare aducea în compensare alt pachet, care ajungea în cameră la Hristina.

La cel mult două luni de zile, Hristina mergea să-și vadă părinții. Dacă soțul nu o putea însoți, pleca cu trenul, iar uneori Eugen era rugat să fie șoferul mașinii lor, căci femeia nu avea permis de conducere.

Dintr-o dată Eugen dădea semne că-i ocupat. Întârzia când îl chema Moise să ajute la treburi, așa cum făcuseră în ultimii ani, ori venea și pleca repede, ori se scuza că-i plecat la părinți, că-l ține șeful la muncă după program. De câteva ori a fost dovedită minciuna. Nu-l mai trăgea inima să vină în casa familiei Oprescu, cu graba și plăcerea de altădată.

– Oare Eugen și-a găsit iubită și, rușinos cum este, nu ne spune ca să nu ne supărăm? gândea Moise cu voce tare în fața nevestei.

– Nu știu ce să zic, dar tare mă tem că băiatul acesta nu-i tocmai cum am crezut!

După câteva săptămâni de la această discuție, după ce Moise s-a întors după o zi istovitoare și a terminat de mâncat ce i-a pregătit nevasta, o aude pe Hristina vorbindu-i:

– Îl mai ții minte pe logodnicul Ginei, cu care a fost la noi anul trecut?

– Pezevenchiul acela! Da, îl știu!

– M-am întâlnit cu el din întâmplare! A întrebat de tine, am mai vorbit despre ei, cică fac nuntă anul viitor!

– Treaba lor! Vom merge, dacă ne invită!

– Altceva voiam să spun! A afirmat că l-a văzut pe Eugen pe la Miliție. O fi având probleme?

– Nu știu, că-i cam tăcut în ultimul timp, după cum ai observat! Dacă nu consideră necesar să vorbească cu mine, nu l-aș întreba. Nu cred că a făcut vreo prostie! Poate cu mașina, vreo amendă!

Eugen nu a mai trecut pe la Moise, nici pe la „alimentară” și nici pe acasă.

Într-o dimineață, pe când se pregătea să scoată mașina din garaj, Moise a zărit în fața porții o mulțime de caschete albastre cu roșu, pe capetele unor bărbați în uniforme de miliție, care se deosebeau unii de alții prin numărul treselor și stelelor de pe epoleți. Un ofițer, lungan și colțuros, i-a făcut semn să se apropie:

– Tovarășu Oprescu, suntem de la „economic” și avem mandat de percheziție. Aveți în casă bunuri câștigate ilicit?

– Am doar ce are orice om gospodar! a răspuns cu vocea răgușită.

Mulțimea de pe trotuar îi prevestea semne rele.

– Poate trebuie să explicăm ce înseamnă ilicit! a intervenit un individ, apărut ca din pământ, îmbrăcat civil, deșirat, tuns scurt, cu o privire rece, cu o față sfrijită și o paloare de cadavru. Hai, băieți, apucați-vă de treabă, că ne prinde amiaza! Se vede că-i casă de boier!

Milițianul colțuros, deodată deveni mai relaxat, ca și cum nu era încântat de intervenția deșiratului, ce părea să conducă acțiunea.

– Trebuie să știe omul ce se întâmplă!

Între timp a apărut și Hristina, mută de uimire, acoperindu-și gura cu mâinile ca să-și oprească plânsul.

După o jumătate de zi de scotocit prin toate ungherele, au scos în curte tot ce era considerat important și valoros: hainele de blană ale Hristinei, hainele de piele și costumele, sticlele cu băutură, pachetele cu țigări și cafea, tablourile, revistele și o mulțime de cărți, televizoarele, aparatele de radio și aparatura electronică de la bucătărie, haine dintre cele ce le purtau mai rar, la diferite evenimente.

– Consemnați în procesul verbal damigenele și butoaiile cu vin depozitate în pivniță, tot ce se găsește în frigider și congelator și să aduceți și canistrele cu benzină din garaj, a ordonat deșiratul.

– Acum ai înțeles ce înseamnă ilicit? Tot ce ai aici este greu de cumpărat din leafa dumitale! a concluzionat deșiratul. Apoi către ofițerul de la economic:

– Rămâneți să terminați procesul verbal, în prezența soției. Pe ăsta îl duceți întâi la mine, apoi vă continuați treaba cu el!

– Am înțeles, să trăiți!

Moise a fost îmbrâncit într-un „Aro” albastru, în care mirosea neplăcut, a transpirație. A urcat scările miliției, dar a fost condus la etajul unde știa că se află „Securitatea”. A stat mai mult de o oră într-o încăpere în care nu pătrundea lumina de afară, în care se găseau o masă cu două scaune și o lampă pe birou. Deșiratul a intrat, cu privirea încruntată, de inchizitor.

– Ridică-te de pe scaun!

Cu un aer misterios, a vorbit apăsător, lent, cu dispreț neascuns:

– Sunt maiorul Dumitrescu de la Securitate. Șmecheriile tale de negustor mă interesează mai puțin. De aici pleci, dar nu acasă. Depinde cum pleci, totuși!

Individul, cu dotare precară de la natură, căuta să se impună cu insolență. Nici nu era nevoie, căci Moise tremura din toate încheieturile.

– Nu înțeleg la ce vă referiți! Nu am nicio legătură cu domeniul dumneavoastră de activitate.

Disproporția dintre comportamentul uman și ființa primitivă a ieșit imediat în evidență. Fața palidă a individului a devenit amenințătoare. S-a ridicat încet de pe scaunul pe care se tolănise, s-a învârtit prin încăperea semiluminată, adulmecându-și interlocutorul cu o privire sălbatică. Cu o mișcare rapidă și precisă l-a lovit pe Moise în plexul solar. S-a prăbușit în genunchi de durere.

Licheaua travestită în apărător al unui adevăr imaginar, a oferit lămuriri:

– Acum te ridici și ai să scrii; despre uneltirile împotriva comandantului suprem, despre legăturile cu ofițerul de

miliție de la Ghidigeni, cu Stelu de la partid, cu toți șefii de restaurante și întreprinderi din oraș. Să nu uiți cum o vorbeai de rău pe tovarășa! Te plângeai de cozile de la magazine, tocmai tu, care ai casa plină cu de toate! Dacă ai scăpat ceva, te desființez!

Pentru Moise lucrurile au căpatat sens. Bruta obținuse informații din viața sa, exagerate de furnizor ori înadins denaturate de beneficiar și se credea dator să apere conducătorul suprem. Era capabil s-o facă cu orice preț. Se afla între două fronturi: de a recunoaște fapte ce nu le-a comis, ori de a nu ceda în fața unor acuzații neadevărate. Un lucru îi era clar; cineva i-a pus gând rău. Nu știa pe cine a supărat, doar încercase să facă numai bine. A înțeles că binele este inexpressiv, câteodată.

A fost arestat preventiv pentru delapidare, judecat și condamnat la doi ani de închisoare. În această perioadă nu a încetat a se întreba de ce este plină lumea de oameni deviați de la normele morale, care au înlocuit omenia cu sentimentul oportunității. Nu voia, însă gândurile se îndreptau către Eugen, pe care îl suspecta din ce în ce mai mult că s-a făcut îndrăgît, că a pătruns în casa sa, că l-a considerat fiul ce nu l-a avut, în timp ce el era animat numai de un instinct mărunț al parvenitului. Mai mult de atât, de câte ori l-a vizitat Hristina, era supus unei invazii de vești neplăcute referitoare la Eugen, încât l-a calificat definitiv un om de mână a treia și a decis să-l scoată din mintea și inima sa.

După ispășirea pedepsei a urmat o perioadă extrem de grea. A găsit greu de muncă la serviciul administrativ dintr-o fabrică, cu salariu mic și atribuții de magaziner. Era supravegheat îndeaproape de specialiștii Securității, fiindu-i cunoscute toate mișcările. Hristina a decis să se mute la Brăila, cu pretextul că părinții au nevoie de ajutor. De la prietena ei Gina a aflat că a găsit un militar cu care avea o relație veche, probabil de pe timpul detenției sale. Au divorțat în câteva luni de zile.

După evenimentele din 1989 lui Moise Oprescu i-a venit apa la moară. Au apărut din pământ și piatră seacă o mulțime de indivizi cu pretenții de patroni, care nu știau prea bine adunarea. Moise avusese inspirația de a ascunde în casa părinților unele economii și bijuteriile de aur, de care nu știa Hristina și care nu au fost găsite de Miliție și Securitate. Spiritul de comerciant s-a revigorat în fața noilor oportunități aduse de economia capitalistă. A cumpărat cu preț bun un spațiu comercial și a făcut ce știa mai bine, apoi încă unul, încă unul, până ce performanțele sale de negustor i-au redat bunăstarea de altădată.

Cu toate acestea nu se vindecase de o maladie cronică; curiozitatea de a ști cine a stat la originea necazului cu Securitatea. Cunoașterea adevărului era o nevoie mai puternică decât frica produsă de amintirile din cei doi ani de pușcărie și, mai ales, din săptămânile de anchetă. Simțea uneori că mintea se află într-un blocaj, fără soluție, iar adevărul l-ar fi scăpat de această traumă inevitabilă. A decis să facă cerere pentru a i se comunica dacă a fost supravegheat de organele de Securitate și pentru a i se permite studierea dosarului de supravegheare. La câțiva timp a primit răspunsul : „Ca urmare a solicitării

dumneavoastră înregistrată în evidențele noastre cu nr.... vă comunicăm că figurați în arhivele Securității cu dosarul de supraveghere informativă nr. ... Pentru a studia dosarul, urmează să vă prezentați la sediul instituției din ..."

Când un funcționar l-a invitat în sala de studiu și l-a pus să semneze că a primit dosarul, a simțit o formă de nevolnicie psihică. A semnat în condică și a rămas cu privirea pe dosarul bogat în conținut, pe coperta căruia erau dactilografiate numere de înregistrare și mențiuni de mână ale unor indivizi cu grade mari, de colonel și general. Literale de un centimetru se evidențiau îndată: "Dosar de supraveghere informativă „NEGUT”. Degetele cu greu au deschis copertele. Prima pagină era raportul de aprobare întocmit de maiorul Dumitrescu Tiberiu, adresat comandantului unității. La început era o expunere despre Moise Oprescu, cu detalii din care rezulta pericolul ce-l reprezintă pentru siguranța statului și nevoia de a fi supravegheat, fiindu-i înșiruite legăturile de prietenie cu ofițeri de miliție, activiști de partid, șefi de unități comerciale, industrie alimentară, împreună cu care a constituit o rețea destabilizatoare. Supravegherea se realiza cu informatoarea "Afrodita". Urmau rapoarte informative scrise de zelosul ofițer Dumitrescu Tiberiu, în baza informațiilor furnizate de "Afrodita" despre tânărul Crețu Eugen, care era folosit de Moise pentru înfăptuirea acțiunilor infracționale. Despre Crețu Eugen, deșiratul consemna că a fost contactat în vederea atragerii la colaborare, dar a refuzat categoric să furnizeze informații despre Oprescu, fapt pentru care se impuneau măsuri de supraveghere și constrângere, prin intermediul organelor de miliție, care urmau să aplice cu fermitate contravenții, ori să-i fie descoperite fapte penale".

În acel moment Moise a simțit o relaxare tămăduitoare. După ani de zbucium sufletec, a înțeles că Eugen nu l-a trădat nicio clipă, dimpotrivă, și-a periclitat propria siguranță prin refuzul de a colabora cu organele de represiune. A priceput că tânărul a refuzat să-l mai viziteze pentru a nu-l pune în pericol, probabil bănuind că este

supravegheat.

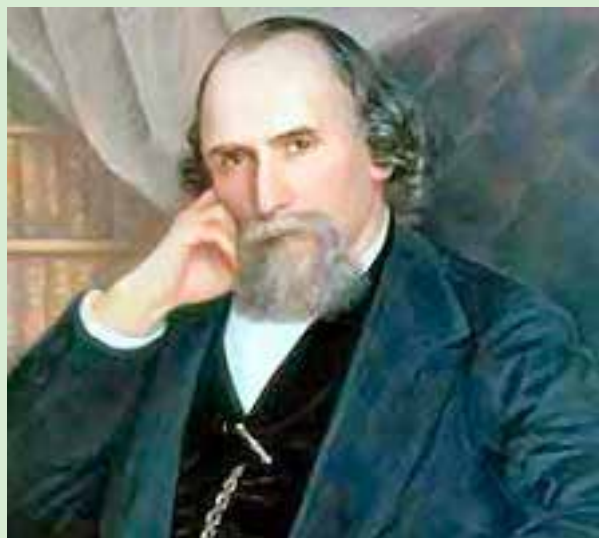
A început să răsfoiască scârbit, dar totuși dornic de a găsi indicii noi despre cei care furnizau informații; a identificat pe unii colegi, la care nu se aștepta să fie capabili de asemenea mârșăvii. Cea mai activă era „Afrodita”.

Deodată, la sfârșitul unei file a sesizat cuvinte scrise de o mână cunoscută. Documentul reprezenta raportul călăului de recrutare a unei femei, aprobat de șeful său. În motivarea propunerii se menționa că "... Persoana a consimțit să colaboreze, în urma materialelor compromițătoare ce i-au fost prezentate, din care rezulta imoralitate, prin avansuri sexuale făcute unui tânăr mecanic, oferirea de cadouri și bani cu scopul de a-i accepta favorurile sexuale, desi acesta a refuzat categoric, amenințând-o că se va plânge soțului ei dacă stăruiește în a-l hărțui. Discuțiile, în scopul recrutării, s-au purtat în sediul Securității din Brăila, unde persoana a fost contactată, cu ocazia unei vizite la părinți", mai consemna meticolos torționarul. Ultima propoziție a fost edificatoare: Era scrisă de informatoare. „Sunt de acord să colaborez cu numele conspirativ „Afrodita”.

Moise a pus capul pe masă, istovit, dar liniștit. Plângea. Aflase după atâția ani ce oameni avusese în preajmă, în ce lume prăbușită în ticăloșie a trăit. Îl vedea în fața ochilor pe Eugen, regreta că renunțase la el, ar fi dorit să fie aproape, să se năpustească spre dânsul, să-l îmbrățișeze și să-i mărturisească că-l respectă pentru larga deschidere a minții și sufletului său. Nu mai știa însă unde este. Aflase de la cineva că ar fi în județul Buzău, unde lucrează ca mecanic auto și și-a întemeiat familie.

Și pentru că se temea să nu plece sufletul din trup, înainte să-și îndeplinească o ultimă misiune, s-a adresat notarului, din clădirea cochetă, din centrul orașului:

– Aș vrea să-mi faceți un document prin care să las tot ce am unui om, pe care am avut norocul să-l cunosc demult, în vremuri grele. Dar este o problemă; nu știu sigur unde se află!

„A ști cum să îmbătrânești este o capodoperă a înțelepciunii, și unul din cele mai dificile capitole din marea arta de a trăi.”

Henri Amiel

Prof. **Alexandrina PASCAL**

Tradiții din bătrâni MAGIA SÂNZIENELOR

Ziua de 24 iunie este zi de sărbătoare cu multiple semnificații în tradiția românească, referitoare atât la viața materială cât și la cea spirituală.

Este o mare sărbătoare în ritul creștin – ortodox – Nașterea Sf. Ioan Botezătorul. Biserica ortodoxă serbează, de obicei, ziua morții sfinților ca ziua lor de naștere. Numai Maica Domnului și Sfântul Ioan Botezătorul au privilegiul de a sărbători atât aceste date, cât și alte evenimente din viața lor cum ar fi: „Bunavestire”, „Brăul Maicii Domnului”, „Aflarea Capului Sfântului Ioan Botezătorul” și altele. Datele au un temei biblic consemnat de Sfântul Evanghelist Luca în Evanghelia sa, iar atestarea documentară există din secolele al IV–V, când a fost fixată definitiv și data Crăciunului. Sărbătorirea Nașterii Sf. Ioan Botezătorul a fost instituită, după unii cercetători, pentru a înlocui sărbătorile păgâne și a însemna victoria creștinismului.

Din punct de vedere al tradițiilor străbune este sărbătoarea Sânzienelor sau Drăgaica și astronomic vorbind este zi solară, în preajma solstițiului.

Mai recent i s-a mai adăugat o semnificație: se sărbătorește încă un simbol național, ia românească.

Sărbătoarea Sânzienelor este concepută ca o sărbătoare magică, cu forțe ale binelui, dar și ale răului, care ajung la apogeu în Noaptea de Sânziene.

Ce sunt Sânzienele? Sunt entități ale aerului (nu le putem numi făpturi) care se lasă greu văzute, sunt rapide, fluide, percepem mai mult efectul lor, deci sunt PERSONAJE MITICE.

Originea lor trebuie căutată în tradițiile autohtone care izvorăsc din străfundurile istorice noastre naționale.

Cercetătorii au stabilit legături între zeița Diana – Diana Sancta – Sarmisegetusa, deci o figură centrală a folclorului românesc. Este o pluritate mitologică, Sânziana sau Drăgaica, după zona geografică, și se sărbătorește printr-un ritual de origine agrară care dovedește proveniența dacică, dar este și sărbătoarea dragostei, a magiei, a minunilor care se pot înlăpăta în Noaptea Sânzienelor. De aceea este și alintată cu mai multe nume: „Împărăteasa”, „Regina holdelor”, „Mireasa”, „Amuțitului cucului”.

Sânzienele sunt zâne bune, dar dacă nu le faci pe plac, devin rele, cu suratele lor lelele și Rusaliile. Chiar se zice în popor, referitor la situații neplăcute că: „parcă te-au apucat ielele” sau „te scutură Rusaliile”.

Configurate spațial și temporal, Sânzienele se sărbătorește în toate zonele geografice ale țării în perioada solstițiului, moment astral încărcat de semnificații, alunecarea în timp, terminatul muncilor agricole și

culesul roadelor. Indiferent sub ce nume sunt sărbătorite, Sânzienele sunt sărbătoarea bucuriei și tot ceremonialul durează o săptămână.

Ritualurile săvârșite pentru sărbătoarea Sânzienelor trebuie înțelese și interpretate, fiindcă ele spun povești care se cer răstălmăcite iar interpretările transmit mesaje de la străbuni. De exemplu, Dansul Drăgaicei, dans executat, cu mișcări prestabilite în forma cea mai rafinată a artei folclorice, sincretismul, unde se îmbină muzica cu dansul și cu scenele dramatice. Un grup format din cinci sau din zece fete sunt împodobite cu flori de sânziene pe veșminte și pe cap au coronițe, tot din sânziene. Una din fete este îmbrăcată mireasă, pe față poartă un văl în care se împletesc flori din sânziene iar pe cap poartă o coroniță din aceleași flori. Ea este regina holdelor și împreună cu suratele ei merge în câmp și binecuvântează lanurile interpretând un dans cu mișcări ce desemnează o cruce, semn al legăturii cu Divinitatea. În alta variantă există două personaje, Drăgan și Drăgaica, deci o pereche fapt care din nou oferă o interpretare. Este o pereche, iar sporul, rodul și înmulțirea pentru care se roagă Sânzienele, numai în pereche se poate realiza. Și aceștia sunt împodobiți cu flori de sânziene și merg prin sate și pe ogoare binecuvântând și dansând. Se zice că în timpul ritualurilor înfloresc sânzienele, ceea ce este un semn bun, dacă nu, aceasta este un semn rău.

În această săptămână Sânzienele coboară pe pământ și pun stăpânire pe văzduh pentru că ele sunt fete-flori, ipostaze vegetale ale personajelor mito-folclorice cărora li se cântă astfel:

„Du-te Soare, vino Lună
Sânzienele îmbună,
Să le crească floarea, floare
Galbenă mirositoare,
Fetele să le adune
Să le prindă în cunune.”

Puterea Sânzienelor este noaptea când se prind în horă, dar sunt instabile, nu se lasă văzute și mai curând se simte efectul puterii lor.

Ce pot face ele? Pot înfăptui multe minuni, astfel pot face ca buruienile să se transforme în ierburi de leac, apară holdele de grindină, contribuie la înmulțirea plantelor și a animalelor, dar dacă le superi pot aduce vijelii și boli sau pot lua rodul pământului.

Sânzienele se sărbătoresc în foarte multe feluri, dar totul este sub semnul bucuriei și al speranței, astfel obiceiurile au devenit tradiții, practicate cu o anumită semnificație. Menționăm câteva tradiții și superstiții legate de sânziene, astfel:

La jocurile rituale se împart fructe și flori, rod al pământului, dar și găini și pui, simbol al sporului, să se înmulțească totul, ca puii.

Dacă plouă de Sânziene, este semn de belșug, iar coronița de flori de Sânziene, aruncată peste casă, dă loc la multe interpretări în funcție de cine a fost aruncată, de fată sau de bărbatul casei. Semnele pot prevesti căsătorie, moarte, belșug sau necazuri.

Scăldatul în ape curgătoare, la primul ceas al dimineții

sau tăvălitul prin iarba plină de rouă sunt două practici pe care fetele le respectă, fiind convinse că acest ritual le va aduce sănătate și fericire.

De la Sânziene cucul nu mai cântă, fiindcă a mâncat orz și gâtul i-a fost afectat, dar dacă i se mai aude cântecul, acesta nu prea este semn de bine.

Fetele se bucură cel mai mult de superstițiile acestei sărbători fiindcă data aceasta este consfințită pentru practici de divinație cu scopul de a afla ursitul, dar și pentru noroc în gospodărie, și pentru ca toate acestea să nu rămână doar iluzii, de Sânziene au loc renumitele târguri și iarmaroace, mijloc de distracție, socializare dar și de speranțe pentru întemeierea unui nou cămin. Aproape în toate târgurile și orașele țării au loc asemenea evenimente, dar cel mai vestit rămâne târgul de fete de pe muntele Găina, o tradiție seculară a poporului român.

Apogeul sărbătorii este în Noaptea de Sânziene, moment cu conotații magice, pentru că, se zice că acum SE DESCHID CERURILE și se înfăptuiesc minunile, Fetele își fac pe ursita, iar cei care au har pot auzi glasul animalelor. La uși se pun flori de soc fiindcă în soc sălășluiește o zână bună, ba chiar se fac și turte cu flori de soc.

Este și noaptea unui ritual solar înfăptuit de bărbați. Aceștia își fac brăuri din pelin, se adună pe dealuri și rostogolesc roți de foc, simbol, al soarelui, iar apoi aruncă brăurile în foc, ca să ardă răul și amarul.

Noaptea de Sânziene este benefică, zice tradiția, pentru că este noaptea când se culeg florile de leac. Tot în această noapte răsare floarea albă de ferigă, floare aducătoare de noroc.

Verbina, una din plantele des folosite în medicină, are leac doar dacă este culeasă la Înălțare, de Sfântul Petru și în noaptea de Sânziene. Pe lângă virtuțile farmaceutice, verbina aduce noroc în dragoste, era protejată de zeița Venus și în antichitate romanii își împodobeau templele cu verbină.

Magia nopții de Sânziene dă ocazia unei divinații speciale, fiindcă se zice că în această noapte ies Sânzienele, preotese ale Soarelui, divinități ascunse prin păduri întunecate, ies pentru a săvârși ritualuri închinare Soarelui. Această credință este o enigmă, cum de fapt sunt atâtea în lume, dar care nu pleacă de pe locul gol, ci are un element concret în jurul căruia se țese legenda.

Megaliții din Munții Călimanului au niște semne solare, fenomen căruia i s-a dat o interpretare și s-a pus întrebarea dacă acestea nu ar putea fi rămășițe ale unui ritual legat de simbolistică care marchează caracterul special al zilei, zi care este cea mai lungă din an, dar taina rămâne în continuare.

Și nu întâmplător, ci ca o confirmare a geniului înțelepciunii populare și a creștinismului românesc, se suprapune ziua când datina zice că se deschid Cerurile – cu Nașterea Sf. Ioan Botezătorul.

Iar magia mai constă și în aceea că este o sărbătoare solară, se sărbătorește și solstițiul, momentul când „soarele joacă de bucurie imediat ce răsare iar la amiază încremenește ca un stăpân suprem al cerului și al pământului”.

Cinstirea Sânzienelor se face cunoscută și prin faptul că onomastica românească a fost influențată și multe fete au primit nume legate de această credință: Sânziana, Iana (despre care se zice că-i Iana - Sânziana, sora Soarelui) sau Diana (Sancta Diana), figura centrală a folclorului românesc.

Credința în Sânzienne a fost și pentru literatură izvor de inspirație și amintim în acest sens romanele „Noaptea de Sânzienne” și „Noaptea Sânzienelor”, două romane, unul tradițional și celălalt o pendulare între real și fantastic, ale marilor noștri prozatori Mircea Eliade și Mihail Sadoveanu. Iar Vasile Alecsandri în „Sânziana și Pepelea” valorifică tradiția și folclorul într-o creație cu parfum de basm.

Coincidență sau destin, numiți-o cum doriți, dar iată că ziua de 24 iunie a fost desemnată și pentru a sărbători IA ROMÂNEASCĂ, acest simbol național al cărui motiv cusut în formă de cruciulițe consemnează legătura cu divinitatea.

Cele prezentate anterior s-au referit la trecut, ritualuri, magie, datini, deci au un iz arhaic, vin din străfundurile istoriei noastre și avem obligația morală de a le cinsti, de a le proteja și de a le transmite mai departe generațiilor viitoare. Este zestrea noastră spirituală pe

care am moștenit-o și la rândul nostru trebuie să o lăsăm moștenire.

Și nu este deloc ușor, pentru că evoluția societății, modernizarea, globalizarea și tot ceea ce aduce noutatea tentează tineretul care pare mai interesat de tot ceea ce este străin și uită valorile naționale. Prin caracterul său triplu rotativ, folclorul depășește granițele țării unde a fost creat, se face cunoscut și în străinătate, realizându-se prin aceasta o alianță internațională, o legătură între popoare. Dar asta nu înseamnă să ne neglijăm valorile, pot fi ocazii de distracție Halloween și Valentine's day dar să nu uităm Dragobetele românesc și de Sânziana. Dacă avem motive s-o iubim pe Sânziana, în context contemporan se impune „s-o salvăm pe Sânziana” s-o păstrăm și s-o transmitem urmașilor fiindcă ne reprezintă credința creștină prin sfințenie laică (Nașterea Sf. Ioan Botezătorul), este simbolul a două valori: una materială, cult închinat roadelor pământului și una spirituală, dragostea. Mai reprezintă și mândria obârșiei noastre naționale este o zeitățe dacă, iar ritualul sărbătoririi consfințește legătura cu Divinitatea.

Păstrând-o pe Sânziana salvăm tradiția neamului românesc.

Prof. Liliana GOGA

A tinereții floare să iubesc mă-ndeamnă

Sonnet

Parcă-nadins luminile se-aprind puhoi,
Căzând asupră-ne amețitoare,
Atâta frumusețe este-n noi, dar, oare,
Veni-va clipa asta vreodată înapoi?!

Miresme se topesc precum argintul, grele,
Perfid ornamentând ăst peisaj baroc,
Ne-mbracă tinerețea-n haina lor de foc
Și ne încătușează viața cu inele.

O pasăre-n picaj și soarele apune...
Gândul agonizează-n al dorințelor tumult
Și-i înghițit pe veci de umbre tot mai brune.

Chiar dacă ce-a fost verde-i veștejit demult,
A tinereții floare să iubesc mă-ndeamnă,
Oftez, dar pentru mine fi-va numai toamnă.

Ca arborii bătrânii

Se mai aude zvoană peste câmpuri din arborii cei mari,
Argintul din pădure mai clipește-n frunze, încă nu s-a dus,
Chiar dacă soarele visează răsăritul, luând-o-n spre apus,
Din truda trunchilor trecuți prind viață alți și alți lăstari...

S-au înnegrit în patimi și nădejdi și s-au luptat cu legi deșarte,
Potop ori ascuțișuri asupră-le s-au abătut de-atâtea și de-atâtea ori
S-au zbuciumat, și au mușcat pământul și s-au făcut viori,
Iar dorul lor nestins de libertate l-au dus prin vremuri hăt departe.

Tot astfel și bătrânii noștri, în dragoste și-adâncă judecată,
Au robotit fără de răsplătă în focuri pâlpâite de vreo lumânare,
Cărări să aibă netede nepoții, un cer senin și-o brazdă dreaptă;

Demn au purtat războaie, zidit-au catedrale din pai și vâlătuci
Și au săpat fântâni, iar câte o livadă sădit-au pentru fiecare,
Deși știau că niciodată n-or să guste din poamele ei dulci.

Le mulțumim „Lor” oare când trebuie ?

Daniela TEODORU

Specialist în kinetoterapie
și motricitate specială

Motto: „Am observat că viața îți poate fi schimbată în câteva ore de către oameni care nici nu te cunosc”

Octavian Paler

Mulți dintre cititori vor răspunde „Nu” și puțini, foarte puțini, vor fi împăcați cu ei înșiși pentru faptul că au știut să le mulțumească exact atunci, când ei, părinții noștri, aveau cea mai mare nevoie să audă acest cuvânt magic – „mulțumesc”. Cuvântul pe care o parte dintre noi nu avem curajul să-l rostim exact atunci când trebuie.

Bine ne-am regăsit dragii mei!

Un articol dedicat Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice. Din punct de vedere medical, vorbind strict despre medicina de recuperare, vă pot spune că discuțiile purtate în cabinet, modul de abordare al persoanelor trecute de o anumită vârstă este total diferit. Când spun diferit mă refer la faptul că după vârsta de 70 de ani, pacienții devin mult mai sensibili în discuții, temători, ș.a.m.d. Întâlnim desigur și persoane cu o mare dorință de viață, persoane care vor să încerce tot felul de terapii, de tratamente. Deloc greșit. Numai că...odată cu înaintarea în vârstă să nu uităm că se schimbă și modul de abordare a unei scheme de tratament. Sunt reguli pe care noi, terapeuții, trebuie să le respectăm și să le explicăm de ce nu au voie să facă anumite proceduri. Unii înțeleg, alții din păcate... se supără. Marea majoritate, când vin la cabinet pentru anumite informații, prima frază pe care o rostesc este, citez: „Știți mă dor toate oasele.” Ce poți să le faci? Nimic. Doar să le recomanzi să-și urmeze tratamentul prescris de medic și eventual să meargă într-o bază de tratament pentru băi, pentru împachetări, pentru...

Daa..., dacă vin cu recomandări pentru o recuperare post-traumatică, post-fractură, nevralgii, spondiloze, hernii discale, mastectomii etc., atunci se schimbă situația și se intră strict pe recuperarea afecțiunii pe care o au. Dacă pe lângă afecțiunea cu care vine pe recuperare, mai au și altele (vorbind de tensiuni arteriale, AVC-uri, trombi vasculari și exemplele pot continua), manual nu este voie. Riscăm să facem mai mult rău decât bine. De aceea, mesajul meu către dumneavoastră este să ascultați de sfaturile și recomandările specialiștilor. Nu vă duceți pe fondul supărării, că cineva nu a vrut să vă facă nu știu ce procedură, la tot felul de „terapeuți”, care cred ei că știu să le facă pe toate dar de fapt nu știu nimic.

A accepta să faci ce-ți cere un pacient nu înseamnă că te numești specialist.

Ca și recomandări vă pot sugera să faceți mișcare, în limita efortului pe care reușiți să vi-l dozați, să beți lichide, să faceți exerciții ușoare cu brațele, cu picioarele și ceea ce consider eu că este foarte important, este să faceți exerciții de respirație (un inspir cu două expiruri). Exercițiile trebuie

făcute lent fără a ne grăbi.

Din punct de vedere al psihicului, să fiți optimiști, să fiți veseli, să fiți mulțumiți de voi înșivă și să vă bucurați de toate lucrurile mici. Iubiți-vă și înțelegeți-vă copiii, pentru că sunt ai dumneavoastră, chiar dacă vă nemulțumește faptul că vizitele lor sunt rare. Știu că sunt și situații de excepție, de aceea nu vreau să generalizez. Mă refer strict acolo unde se poate...

Pentru copiii dumneavoastră, care, fie vorba între noi, au și ei o vârstă, 40, 50, 60 de ani..., nu pot să le spun decât să-și facă un piculeț de timp pentru a poposi câteva minute și în casa celor care le-au dat viață. De cele mai multe ori mândria și orgoliul ne pot coborî mai mult ca oameni decât am crede noi că ne ridică. Indiferent de cât sunt ei de dificili, deschideți-le ușa. Este adevărat că unii dintre ei devin mai alinați, alții mai mofturoși, mai nemulțumiți, mai... Nu mai putem schimba nimic la vârsta lor. Trebuie să-i acceptăm așa cum sunt. Ne va fi mai ușor dacă în momentul în care îi privim ne vedem pe noi la vârsta lor. Încercați acest exercițiu al imaginației și veți vedea ce se întâmplă cu modul de abordare al dumneavoastră vizavi de părinți.

Să le mulțumim și să-i îmbrățișăm ori de câte ori avem ocazia. Nimeni nu este perfect.

Mi-a spus cineva acum ceva timp că a fi fericit și mulțumit cu tine însuși este atunci când reușești să faci lucruri pe care nu vrei să le faci. Un singur exemplu vă voi da, și anume... în viață, să ajuți persoana care ți-a făcut cel mai mult rău ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Încercați și veți descoperi o altfel de bucurie interioară. La mulți ani!

Cu drag, Daniela

Bucuriile mele

Serghei COLOȘENCO

Una din marile mele bucurii este activitatea rebusistă, pe care o desfășor de mai bine de 60 de ani. E mult? E puțin? Rămâne de văzut...

În acest număr vă prezint câteva din *bucuriile* recente:

Apariția numărului 54 al revistei trimestriale „Labirint”, la care au colaborat cunoscuți rebusiști din Bacău, Iași, Măreșești, București, Oltenița, Cluj-Napoca, Târgu Ocna, Dudeștii Noi (Timiș), Brașov, Uricani, Râșnov, Sibiu, Turnu Măgurele, Cașin (Bacău), Turburea (Gorj), Siliștea Crucii (Dolj), Vișeu de Sus, Abrud, Câmpeni, Alexandria, Moțca (Iași), Botoșani, Târgu Mureș, Galați, Pitești, Dej și, bineînțeles, Bârlad. Iată trei comentarii apărute pe „Rebusmania” lui Ștefan Ciocianu:

„Ideea de anagramă...

O copertă bine realizată a unui nou număr din Labirint, ca mai toate bijuteriile ieșite din mâinile de aur ale neobositului meșter

rebusist (parcă înapoi și predestinat numit) COLOȘenco, ne aduce cu gândul (desigur, nu vom fi primii) la o anagramă nu prea departe de adevăr: LABIRINT=BRILIANT...Încă o dată, sincere și binemeritate felicitări prodigiosului autor!”

Ioan Roman, Sibiu

*

„Jos pălăria! Maestrul Serghei Coloșenco este un simbol al rebusismului românesc, cu o contribuție semnificativă la evoluția acestuia”.

*

„Labirint este la înălțimea celor mai mari exigențe de calitate”.

Geo Galetaru, Dudeștii Noi,
județul Timiș

*

Am primit de la colaboratorul nostru, Gheorghe Enăchescu, nr.1 al revistei „Sisif”.

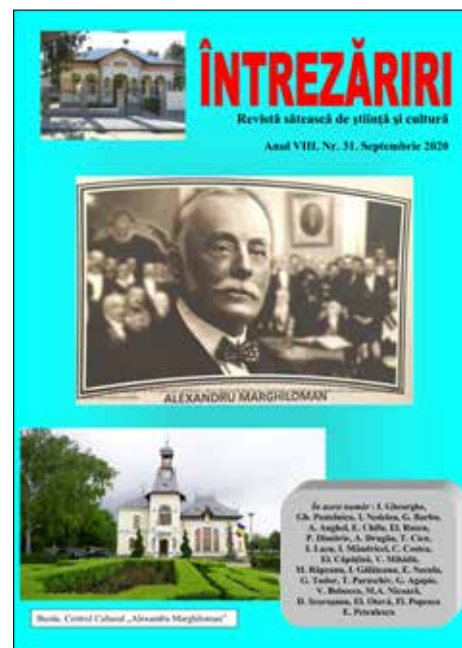
Au trecut mai bine de 30 de ani de când a apărut la Botoșani suplimentul periodic de divertisment „Sisif”, editat lunar de „Gazeta de Botoșani”. Primul număr a văzut lumina tiparului la 1 aprilie 1990. Vă asigur că nu a fost vreo păcăleală, deoarece publicația conține careuri (primul este intitulat

Eminesciana, logică apariție ținând cont de locul natal al Poetului Nepereche) și un acrostih pe care-l reproducem:

El este etern precum Carpații,
Măreț și nobil ca un soare,
Înălțător prin vremi și spații,
Nestinsă stea strălucitoare.
E lacul codrilor albastru,
Susurul apelor în valuri,
Cer azuriu sau poate-un astru
Urcat de-a pururi în înalturi!

Un mic sumar al suplimentului: încă 7 careuri, 5 enigme, epigrame, caricaturi, curiozități, umor, fabule. Citez caseta tehnică: Au dus pe umerii lor, asemenea lui Sisif, povara acestei publicații: Mihai Durleșteanu, Gheorghe Enăchescu, Dumitru Monacu, Petru Pardău, Nicolae Simota, Ivan Alecsaie și Vasile Timofticiuc.

*

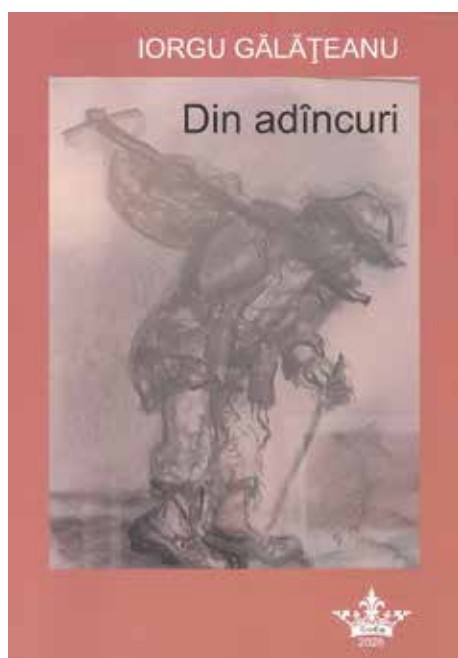
În revista sătească de știință și cultură „Întrezăriri”, care apare în localitatea buzoiană PÂRSCOV, de către neobositul profesor Gheorghe

Postelnicu, prozator și critic literar, la pagina 28 am citit următoarea notă:

Revista VIAȚA NOASTRĂ, nr. 42-43, oferă numeroșilor ei cititori un regal documentar despre Alexandru Ioan Cuza, fiu al orașului Bârlad, la 200 de ani de la naștere, precum și despre doamna Elena Cuza, „simbolul carității românilor”. Acest număr evocă amintirea lui C.D. Zeletin, „călător spre stele”, medic, profesor, cărturar, OM, care avertiza că „Mulți sclipesc, puțini luminează”. C.A. Teodoru amintește, în pertinente însemnări bibliografice, de un alt bârlădean celebru, dramaturgul Victor Ion Popa. Cu aceleași sentimente scriu despre Grigore Alecsandrescu, profesoara Livia Andrei, despre Alexandru Macedonski, profesoara Lucia Munteanu și despre Constantin Brâncuși, venerabilul Ghiță Cristian („Eternitatea lui C. Brâncuși și a poporului român”). Coordonatorii numărului (120 de pagini!) sunt redevabilii gazetari Serghei Coloșenco și Petruș Andrei. Tehnoredactarea este asigurată de neobositul și inventivul Bogdan Artene. Salutări și felicitări tuturor!

„Cât va avea țara aceasta o istorie, cea mai frumoasă pagină ce va avea va fi cea a lui Alexandru Ioan I” (Mihail Kogălniceanu).

La pagina 27 este amintit medicul-scriitor, bârlădeanul Iorgu Gălățeanu, cu ultimul său volum de versuri, *Din adâncuri*, apărut în 2020:

Iorgu GĂLĂȚEANU: „DIN ADÂNCURI” (2020). „Ce-am spus în poemele adunate sub acest titlu sunt adevăruri despre viața noastră, pe care le va recunoaște cititorul acestei cărți atunci când se va pătrunde de lumina rândurilor sale. Versurile le-am scris după plecarea jumătății spirituale, aș spune că sunt în primul rând dăruite dintr-un suflet suferind în singurătate pentru alt suflet, care mă urmărește zilnic din lăcașul unde a luat-o Domnul din ceruri și o protejează sub Sfânta aripă” (Autorul). „Un volum născut din adâncurile unui suflet chinuit de suferință, de singurătate, de întrebări, de durerile proprii și de durerile lumii. O carte tristă, neliniștitoare, despre rosturile ființării, despre menirea, datul și limitele ființei, despre condiția umană, despre VIAȚĂ” (Valeriu Stancu). Ne aliniem și noi celor două opinii, adăugând că Iorgu Gălățeanu, interesant ca prozator, este uriaș ca poet. Din acest motiv, ne face plăcere să publicăm poemele de mai jos.

Deșteaptă-mă, lumine...

...după ce l-a croit,
a ieșit din pânțele și a strigat:
deșteaptă-mă, lumine,
să privesc Soarele,
izvorul călăuzei în drum...!

De-o soarbe printre gene
(zăbrele puse-naintării),
va fi înstărit
apt să descopere
necazurile vieții...!

Mulțimea tăvălită
de călăi ai sorții
trăiește-n jale
îngrădită de hățișuri sumbre,
sugrumată fără milă...!

Nu a uitat,
n-are puțință s-aducă ocară,
să răscoale restriștea,
când e împins să-și scalde
carnea în lagărul întunecos...!

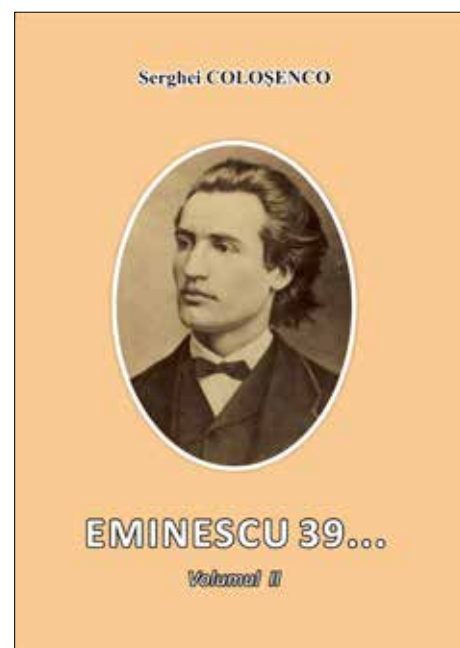
Zilnic aprinde candela-n bucătărie,
sparge semințe-n dinți
- porniri ancestrale –
precum omul crapă lemnul

în loazbe cu toporul...!

Focul încins împunge,
vede exaltul unora
sticlindu-le-n priviri;
amărât, întreabă:
- cât vom viețui pe plaiul acesta...?!

Prin imagini cenușii
destăinuie urmașilor
- suntem și n-om mai fi!
voi cum veți străluci
pe-o astfel de lumină...?!

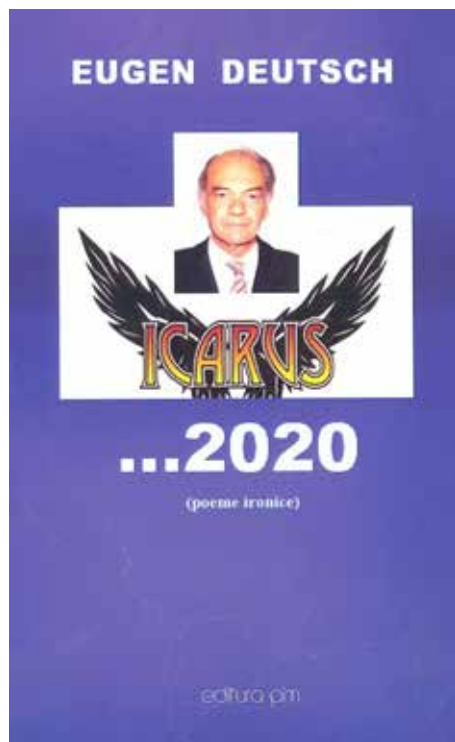
M-am lăsat la urmă, la pagina 26, în cadrul rubricii „Cărți și reviste primite la redacție”; urmașul lui Vasile Voiculescu, Gheorghe Postelnicu, scrie:

Serghei COLOȘENCO: „EMINESCU 39...”. Un îndemn la lecturi repetate din evangheliile lirice românești, fie și pentru a dezlega tainele rebusiste ale celor 39 de careuri susținute temeinic de 39 de citate celebre din evocări lirice, epice, critice, aparținând celor 39 de eminescologi amatori sau consacrați. S. Coloșenco demonstrează iarăși și iarăși că rebusul bine făcut ni-i poate apropia pe marii noștri creatori. „Poezia lui Eminescu devine un pretext încurajator pentru descoperirea farmecului versurilor, prin intermediul unor mijloace eufemistice. În acest mod, se luminează și rolul important al rebusului, dar se și finisează, prin exercițiu frecvent, deprinderea de a-l

cerceta pe Eminescu și altfel decât prin rutinatele procedee școlarești; cel de acum stimulând și curiozitate” afirmă Gruia Novac, un senior al culturii bârlădene, într-un Cuvânt înainte („Valoarea perseverenței familiare”). „Eminescu 39...” are două părți: Poezia și Proza și o bibliografie selectivă care trimite la cele 39 de texte suport pentru instructivele careuri și jocuri ale minții.

*

Recent, a apărut la Editura PIM din Iași, volumul de poeme ironice ICARUS... 2020 al colaboratorului revistei noastre, ing. Eugen Deutsch, în 145 de pagini, din care reproducem „ideea” cărții:

ICAR s-a născut în zbor,
Căci pana-i se simțea ușoară,
Având acum un singur dor:
Recordul...doar era sprintărară (!);
Uitase chiar de negrul dor
Sperând că-n umbră-i o comoară!

*

Notă specială:

Am aflat cu multă bucurie că la Festivalul Umorului „Constantin Tănase” de la Vaslui, ediția 26, **Eugen Deutsch** a fost premiat la Secțiunea Carte cu... volumul prezentat mai sus. Sincere felicitări!

BUNICUL și BUNICA

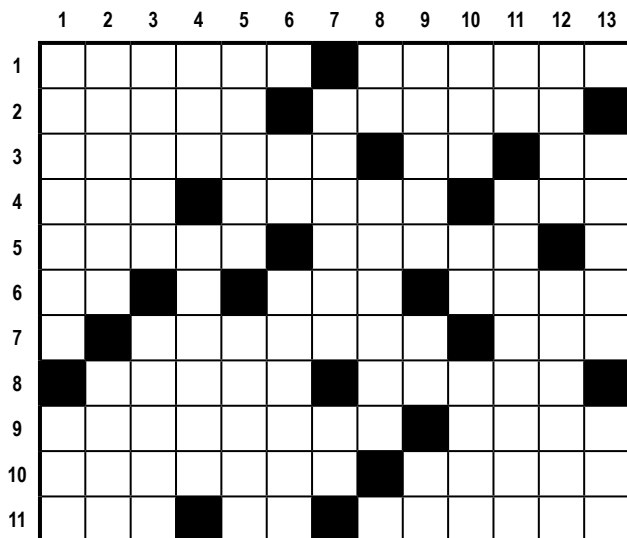
B. Șt. Delavrancea

ORIZONTAL

[Bunicul]: 1) Locul din fața casei unde stă bunicul: „Se gândește. La ce se gândește? La nimic. Înnumăra florile care cad. Se uită-n fundul grădinii. Se scarpină-n cap. Iar înnumăra florile scuturate de adiere” ■Părțile laterale ale feței bunicului de la care cearta dintre cei doi nepoți „se aprinse mai tare”, fiecare dintre ei lăudând-o pe a lui culminând cu câte o palmă trasă în părțile adverse (sg.). **2)** După ce fiecare nepot întinse de mustața bunicului, pe acesta „îl trecură...” și-i împacă (nom.) ■Pletele bunicului „crește parcă sunt niște ciorchini de flori” (sg.). **3)** Inima unui pisic! ■Strigătul scos de fată, care „sări de pe genunchiul bătrânului”, după contrazicerea cu fratele ei privind care obraz al bunicului este frumos trăgând „o palmă în partea băiatului” ■„Sprâncenele, mustățile, barba peste toate au nins... mulți și grei”, vorbind despre bunic (sg.; nom.). **4)** Bunicul după ce-și văzu nepoții „zâmbi pe sub mustăți, și-i privi cu atâta dragoste, că ochii lui erau... lumină și binecuvântare” ■„Băiatul, cu lacrimile în ochi,... partea lui, și fata suspinând, pe a ei”, după ce fiecare palmui partea obrazului celuilalt. **5)** Un bunic în dreapta! ■„Fondul de Compensare a Investitorilor” (siglă) ■Păsările care „zboară, dar pe jos”. **6)** La tipar! ■„Bătrânul cuprinse într-o... pe fată și în cealaltă pe băiat” exclamând: „-O, voinicii moșului! ” (pl.). **7)** „-Tată-moșule, aș vrea să-mi crească și mie... și să zbor sus de tot, până în slava cerului, zise băiatul netezându-i barba” ■Pseudonimul literar al lui Alexandru Teodoreanu (Păstorel). **8)** „-Să-i bată norocul și..., șopti moșul ca și cum ar fi muștrat pe cineva, și sărută în creștetul capului și pe unul, și pe altul” (nom.) ■Perioade lungi de timp. **9)** Râu în Rusia ■„Se scutură din salcâmi o ploaie de miresme” (sg.) ■Andrei Jianu. **10)** În drum! ■Domnișoară (abr.) ■„-Amândouă sunt deopotrivă”, sunt spusele bunicului vorbindu-le nepoților de mustață (fem.; sg.). **11)** Ban al Țării Românești (sec.XVI) ■Tei! ■Vas de lut. **12)** Și după ce nepoții împărțiră barba albă a bunicului pe din două, „începu...” ■„Un băietan ș-o fetiță, roșii și buclăi, sărutară mânele lui tata-moșu”.

VERTICAL [Bunica]: 1) „O văz limpede, așa cum era. Naltă, uscățivă, cu părul alb și creț, cu ochii căprui [...], și totdeauna sânul ei era...” fie cu stafide, fie cu năut, fie cu turtă-dulce, sau cu alte bunătăți (pl.; masc.) ■„Ea spunea, spunea înainte, mulgând repede și... firul lung din caierul de in”. **2)** A învărti firul lung și subțire din caierul de in, din furca înfipă în brâu, cum făcea bunica stând în grădină cu nepotul ■Fructele spuse de nepot crezând că i le-a adus bunica (sg.). **3)** Echipă de baschet din Arad (siglă) ■„...a dat de o pădure mare și întunecoasă” ■Chiot. **4)** Secure! ■„Ne duceam la umbra dudului din fundul grădinii” ■Copacul prin care nepotul se uita la cer, printre frunze, când stătea culcat „pe spate și lăsa alene capul în poala bunicii”. **5)** Personajul din basmul spus de bunică nepotului, mic de statură ■Pânză groasă țesută în patru ițe (reg.). **6)** Primele amintiri! ■Eroul poveștii care-și iubea soția „ca ochii din cap”, regretând „că nu avea copii”. **7)** Râu în Austria ■„Australian Institute of Tourism Officers” (siglă) ■Planta textilă din care torcea bunica „fir lung și subțire”. **8)** „American Association Radiologists of Indian” (siglă) ■Localitate în Gabon. **9)** „Într-o zi veni la împărat o babă... și zbârcită, ca mine de zbârcită, și mică, mică, ca tine de mică”, din povestea spusă de bunică ■Nume masculin armean. **10)** Curele! ■Folositoare ■Vorbă spusă pe fir. **11)** A schimba direcția de mers ■Modul folosit de bunică atunci când îi spunea nepotului un basm. **12)** Fata frumoasă din basm „ce doarme dincolo de Valea Plângerii, într-o câmpie de mușetel” ■Copacul bătrân din pădurea fermecată de care împăratul legă calul și s-a culcat la rădăcina lui ca să se odihnească (pl.).

Dicționar: ALOT, ULA, ENIU, ICIM, IPS, EME.

ORIZONTAL: **1)**Copiii care vin în vizită la bunici: „cel mic, care are păr de aur creț și graseiază râzând cu toată fața [...], cel mijlociu, cu păr buclat de culoarea castanelor sălbatic și obraji de măicuță” și cel mare care „joacă barbut în banca repetenților din fundul clasei...” ■...instituția militară unde urma acesta să fie dat după toate cele întâmplare cu colegii, cu pedagogul și cu întregul colectiv didactic. **2)**Bunicul, care a fost procuror general și primar în Iași, „a fost decorat; decorațiile le ține bunica în șifonieră, și portretul bunicului, din salon, pe tot pieptul fracului” ■Pletele mezinului cu ondulări crețe. **3)**Flămând ■Pe ele ■Apare Măriuca! **4)**Aproape bont! ■Strigătele care însoțeau trasul cu pușca „în ciorile de pe crucea bisericii sfântului Ion Gură de Aur” ■Insecticid. **5)**Oraș în China ■Caii „cu coamă și coade de fată care s-au lăut” înhămați la trasura cu care au venit părinții și copiii la bunici în vizită și conduși de „un muscal numai de catifea, ca un mitropolit cu șapcă” (sg.). **6)**Chiot ■Popor antic din Italia ■„Apollo Mission Simulator for Orbiter” (siglă). **7)**În fruntea acestui colegiu

de magistrați, bunicul a fost o perioadă decanul lor ■Numele copilului mijlociu (nedim.). **8)**Mijlociul care a rămas „teafăr ca prin minune”, neîmbonăvindu-se, „va fi expediat de mama la bunici. Se pregătește de plecare cu... mai grea decât picioarele...” ■„...de..., cu ghetete și șoșoni”. **9)**„Farmacia” bunicii formată din „trei rafturi pline de sticle, sticlute, șipuri, flacoane, flaconașe, ploscuțe albastre, verzi, trandafirii; cutii, cutiuțe, pachete, pachetele, gavanoșele...” ■Joc popular românesc din Dobrogea. **10)**Patrupedul bunicului, doarme la picioarele acestuia, care „la masă stă lângă scaunul bunicului, ca în genunchi, privind cerul albastru de după ochelari”, își primește zilnic porția de lapte, în farfurioara lui, cu miez de pâine (dim.) ■Școala pe care a absolvit-o în cele din urmă nepotul cel mare, în ciuda amenințărilor că va fi transferat la o școală militară. **11)**Obloanele ei „se crapă pocnind și scârțâind ca un dulap care de ani și ani nu a mai fost deschis”, în miez de noapte când nepotul mijlociu a venit la bunici lăsându-i pe frați în carantină la ei acasă ■Ionel Teodoreanu ■Tatăl bunicii care a dat cinci galbeni pe o „mândreță de șal de la Țarigrad”.

VERTICAL: **1)**Cunoștința bunicii, „mai bătrână decât bătrânețea”, vine în vizită cu sania până la scară. Este tratată cu o ceașcă mare de cafea, cu dulceață de caise și cu rom. În gutuile ei din grădină cel mic dintre nepoți dă cu praștia ■Smucit de la început! **2)**Bunica nepoților care „a fost și ea tânără, adică a fost mireasă când bunicul nu era bunic, când tata nu era tata, și când copiii tatei nu erau deloc” ■Cetate străveche în Asia Mică (antic.). **3)**„Când este... la masă, motanul cade în mintea copiilor”, iar bunicul îl hrănește pe furis ■Ana este alintată. **4)**Măsura lui Cuza ■Produsul zaharos fabricat din caramel, miere, nuci aromate etc. ce stătea pe masa negustorului din hală „tolănită ca o cucoană mare pe-o blană de urs alb”. **5)**„Buruiana dracului” pe care o găsește bunica la nepot și-l ceartă spunându-i: „Am să dau o liturghie la biserică pentru sufletul tău” ■Cum a fost popa Pădure primit în casa bunicilor de Iordan cu o dușcă de rachiu (inf.). **6)**Stau în turn! ■Cum este admonestat nepotul de către bunică aproape la tot pasul, dar fără patimă. **7)**Căteaua copiilor care „se gudură, din coadă” ■Iași (abr.). **8)**Scule! ■Tema la istorie pe care nepotul o învață în „etacul bunicilor”, alături de aceștia și de motan, pentru că „tocmai mâini îl ascultă. Profesorul vrea să-l mai încerce înainte de-al pecetlui sub cinci”, având deja un patru. **9)**Elevul din aceeași clasă ■Servește! ■Notă muzicală. **10)**Inima lui Ionel! ■Calificativul pe care-l dă popa Pădure lumii de față cu bunica, referindu-se la vorbele care circulau despre nevasta frizerului Blăgeanu (reg.) ■Cal cu părul roșcat sau brun. **11)**Puse în ladă! ■Ziua când „bunicul târguiește în Hală”, însoțit de domnul Buțirchi, fostul aprod al bunicului și soțul bucătăresei. **12)**„Un dulap zbârcit de... mahoniu cu o oglindă de ceață în lumină” ■„Dumnealui care îmi bate darabana în nuci” prins în capcana pusă de bunică în cămară, „sare între gratii ca o fetiță cu mingea”. Motanul bunicului nu i-a dat nici o atenție (var.). **13)**Doctoria pe care bunica o aplică nepotului pe obraz, „ceva cu vârful unui dop de sticlă, o pecete rece, din ce în ce mai rece. Și coșul s-a uscat” ■Varietate de struguri.

Dicționar: DNF, OIRA, SMU, IPOS, ONE, AUA.

Careuri de **Serghei COLOȘENCO**

Florian PRICOP

Seniori ai rugbyului bârlădean

În acest număr vă prezint ediția de campionat a anului 1958, atunci când echipa „Constructorul” Bârlad a promovat pe prima scenă a țării după doar doi ani de la înființare.

Este adus antrenor reputatul Dragoș Țenescu. Sunt promovate în lot elemente tinere și de perspectivă, precum Ilie Pascal, Ion Alexandru, Anton Grandore și Iulian Brăescu.

Câștigă Seria a II-a, Diviza „B” și promovează în Divizia „A”, alături de Metalul M.I.G. și Știința Cluj.

Lotul:

Ionel Mirea

Ion Zbîncu

Anton Grandore

Gheorghe Melinte

Laurențiu Cosma

Marin Păun

Gheorghe Calalb

Gheorghe Rotaru

Viorel Călin

Gheorghe Dobrescu

Mircea Negrilă

Ilie Pascal

Carol Ardöi

Gheorghe Scobercea

Mircea Paiu

Nicolae Balcan

Mircea Mănescu

Nicolae Cheleş

Iulian Brăescu

Mihai Turlacu

Aurel Pitrop

Emil Gîdei

Eugen Gîdei

Cornel Văleanu

Mihai Popa

Ionel Moraru

Gheorghe Vasiliu

Emil Moraru

Gheorghe Melinte și Nicolae Balcan sunt selecționați în lotul național.

În cele ce urmează vom insera articole jurnalistice, programe de joc, fotografii care fac referire la felul în care bârlădenii au abordat promovarea în Divizia „A”, precum și evoluțiile ulterioare apărute în presa din acea vreme. (Am respectat ortografia de atunci).

Constructorul Bîrlad – o echipă de rugby cu frumoase perspective

„La jocul *Constructorul – Progresul* București am avut prilejul să stau în tribună cu rugbiștii de la *Știința* Iași și de multe ori am auzit de la aceștia cuvinte de laudă la adresa tinerei echipe din Bîrlad. La un moment dat studenții, încântați de jocul prestat de bîrlădeni, au uitat de emoțiile pe care le aveau (ei trebuind să joace după acest meci cu CFR București) transformându-se în adevărați susținători ai echipei bîrlădene. E drept că rutina și-a spus cuvîntul, deoarece echipa bîrlădenilor a părăsit terenul învinsă cu 13-5, pînă în min. 78, *Progresul* conducea cu 8-5 și a trebuit să lupte din răsputeri pentru a menține rezultatul. Dacă bîrlădenii ar fi practicat același joc ca în repriza a doua, sigur că ar fi obținut o victorie de prestigiu.

Constructorul a dominat copios această parte a jocului, organizînd numeroase grămezi spontane unde cîștigă cu regularitate baloane inițîind totodată contraatacuri rapide rămase fără rezultat. Iată cum au fost înscrise punctele: în min. 4 *Progresul* transformă o lovitură de pedeapsa: 3-0. Minutul 31, jocul este concentrat pe extrema dreapta, balonul ajunge la Ghiuzelea, care printr-o excelentă lovitură de picior, deschide trei-sferturile și aripa de pe acea parte culcă balonul în terenul de țintă bîrlădean. Se reușește transformarea și scorul devine 8-0. În min. 44 bîrlădeanul Calalb face o cursă frumoasă și reușește încercarea, transformată de Mănescu: 8-5. La acest scor, *Constructorul* domină cu insistență silindu-i pe bucureșteni să se apere. Bîrlădenii ratează doua

1958. După ieșirea din spital (se vede piciorul în gips), antrenorul Țenescu analizează comportarea echipei în lipsa sa. În fundal: M. Paiu și Gelu Melinte. Se mai văd: Mirea, Păun, Ardöi, Mănescu, Zbîncu, Pitrop, Turlacu, Calalb.

ocazii clare trimițând de la 6 m de terenul de țintă bucureșten mingi „înainte” și arbitrul fluieră off-side. În min. 78, *Constructorul* comite o greșeală elementară în apărare de care profită bucureștenii și scorul devine 13-5, meciul fiind deja jucat. S-au remarcat de la *Constructorul* Melinte și Mănescu.”

(I. Arhip „Flacăra lașului”)

Constructorul Bîrlad pe primul loc în clasamentul seriei a II-a

„Peste 1500 de spectatori au fost duminică martorii unei antrenante dispute de campionat în jocul care a avut loc pe Stadionul tineretului între *Petrolul* Ploiești (liderul seriei) și *Constructorul* Bîrlad. Jocul începe în nota de dominare a bîrlădenilor care pot înscrie, dar gazdele se angrenează în jocul închis al oaspeților. Mai bine formați fizicește, petroliștii forțează nota și asistăm la o ușoară dominare a lor. Deși dominați, constructorii beneficiază de un cufran (lovitura de pedeapsă) pe care Călin, spre surprinderea jucătorilor și a spectatorilor, îl transformă și astfel constructorii conduc cu 3-0. Dominarea oaspeților continuă și iată că spre sfîrșitul reprizei, Grădișteanu (*Petrolul*) primește balonul și printr-o acțiune personală scapă de fundașul Călin și de urmăritorul lui, Paiu, și marcă spectaculos eseu netransformat: 3-3, rezultat cu care ia sfîrșit prima repriză. La reluare tot oaspeții sunt cei care stăpînesc întrucîtva jocul. Arbitrul jocului acordă un cufran oaspeților de la jumătatea terenului și, nesperat, lovitura este transformată: 6-3 pentru Ploiești. Constructorii nu-și pierd curajul, atacă dezlănțuit și datorită unui elan de nedescris împing grămada adversă în terenul de țintă, iar Zbîncu culcă balonul: 6-6. În ultimul minut al jocului Gîdei fentează doi adversari, trimite balonul lui Paiu, care printr-un sprint spectaculos marchează eseu care aduce victoria bîrlădenilor și primul loc în Seria a II-a. S-a evidențiat întreaga echipă. Locul I unde se afla astăzi echipa de rugby *Constructorul* în clasamentul seriei nu trebuie să facă pe jucători și nici pe cei care-l

conduc să se culce pe laurii victoriei. Pînă la cîștigarea campionatului mai sunt încă 5 jocuri”.

(gazeta „Rulmentul”, material nesemnat)

Această partidă a fost arbitrată la centru de Valentin Hossu, tatăl cunoscutului jurnalist Emil Hossu-Longin.

Constructorul își menține șefia în clasament

„Jucătorii constructori au avut de înfruntat duminică un adversar dificil. După un joc viu disputat, bîrlădenii, mai bine orientați în teren și cu mai multă voință, și-au adjudecat o meritată victorie cu scorul de 9-3 (3-0) în întîlnirea cu *Știința* Galați. În felul acesta, echipa noastră și-a mai adăugat o victorie în palmaresul său, victorie care concretizează tot mai mult drumul spre categoria „A”. Au marcat: Negrilă (eseu), Mănescu (eseu) și Paiu (eseu)”.

(gazeta „Rulmentul”, material nesemnat)

Constructorul a cîștigat încă o victorie

„Jucînd duminică în deplasare cu echipa *Progresul* Galați, constructorii bîrlădeni au reputat încă o victorie cu scorul de 16-3, consolidîndu-și poziția în clasamentul seriei și netezindu-și drumul spre categoria „A”. Au marcat eseuri: Zbîncu, Ardöi, Paiu, Brăescu, iar Călin a transformat de două ori”.

(gazeta „Rulmentul”, material nesemnat)

Constructorul Bîrlad – Aeronautica București 16 – 3 (13 – 3)

„Jocul constructorilor n-a dat satisfacție, deși scorul arăta că ei au fost superiori bucureștenilor. Sunt mai multe motive care ne determină să afirmăm aceasta. În primul rînd, bîrlădenii s-au angrenat în jocul închis al oaspeților care s-au mulțumit cu repetate tușe pentru a cîștiga teren, pentru a ajunge mai repede în terenul de țintă. Condiția

fizică și-a spus cuvîntul mai ales în partea a doua a meciului cînd constructorii nu au reușit decît o singură dată să culce balonul. Dacă ei ar fi atacat în șarje cu mingea, pînă la ultimul om, eseu se marca, dar în majoritatea atacurilor, mingea s-a oprit la penultimul jucător (Mănescu) și astfel, scorul meciului nu oglindește raportul de forțe dintre cele două formații. În general, constructorii au jucat sub posibilitățile lor (în special Paiu, Mănescu și Calalb). O greșeală intolerabilă a jucătorilor din Bîrlad este aceea că nu se orientează în teren: ei primesc balonul și, în loc să gîndească, să creeze faze bine concepute, cu balonul la mînă, se îndreaptă spre adversari cu privirea în jos. Tinerii rugbiști Pascal și Moraru (de la *Constructorul*) au avut o comportare meritorie.

Au marcat și transformat Gîdei, Mănescu, Moraru, Călin și Zbîncu”.

(gazeta „Rulmentul”, material nesemnat)

Rezultate normale în categoria B la rugby

„Campionatul categoriei B se apropie de sfîrșit. Practic n-ar mai fi de jucat decît o etapă. Cel mai interesant meci al etapei de ieri a avut loc în seria a II-a. Este vorba de întîlnirea dintre *Constructorul* Bîrlad și *Zimbrul* Tecuci, un adevărat derbi al seriei, care a clarificat situația în fruntea clasamentului. În urma victoriei obținută de bîrlădeni, aceștia se pot socoti promovați în prima categorie a țării. Ultimul meci, cel cu S.N.M. Constanța – indiferent de rezultat –, nu le mai poate bara bîrlădenilor drumul către categoria „A”. Scorul de 11-0 (8-0) cu care *Constructorul* Bîrlad a întrecut echipa *Zimbrul* Tecuci a fost realizat de Mănescu (6), Paiu (3), Călin (2). Meciul a fost viu disputat, perioadele de dominare alternînd. De remarcat arbitrajul bun prestat de Dumitru Fulea (București)”.

(ziarul *Sportul popular*, A. Vasiliu – corespondent)

În cotidianul „Flacăra lașului”, din 09.12.1958, I. Arhip anunță: „**O nouă echipă de rugby a promovat în**

categoria A: Constructorul Bîrlad”.

Iată ce scria: „Dorința amatorilor jocului cu balonul oval din orașul Bîrlad de a avea o echipă de rugby în prima categorie a țării s-a îndeplinit încă de la meciul cu *Zimbrul Tecuci*, când formația *Constructorul* învingînd cu 11-0 (8-0), își asigurase promovarea. Cei care au urmărit această formație de la o etapă la alta, au constatat cu bucurie jocul modern și în viteză pe care îl practică *Constructorul* Bîrlad. Faptul că în retur, bîrlădenii n-au pierdut nici un joc, dovedește că această echipă a ajuns la un nivel de joc superior echipelor de categoria B. Rugbyștii de la *Constructorul* se mai pot mîndri și cu altceva: ei și-au cîpătat în Bîrlad mulți simpatizanți, făcînd rugbyului o frumoasă propagandă. Acest fapt s-a datorat jocului deschis, cu acțiuni pe linia de trei-sferturi, echipa jucînd exclusiv numai la mînă, bazîndu-se, în majoritatea cazurilor, pe un joc colectiv. Cele mai frumoase jocuri au fost realizate în compania formațiilor *Petrolul Ploiești* de care a dispus cu scorul de 9-6 și cu *Unirea Brăila*: 30-0”.

♦ În partida cu *Zimbrul Tecuci* a fost folosit următorul XV: Vasiliu, Zbîncu, V. Călin, Păun, Mirea, Negrilă, Cosma, Calalb, Ardöi, E. Gidei, Paiu, Mănescu, Brăescu, Moraru și Turlacu. Merită felicitări Paiu, Vasiliu și Melinte, jucători care au fost selecționați în lotul R.P.R. pentru meciul cu Italia. În final, doar Melinte a fost reținut în lot și a făcut deplasarea în Italia.

A luat sfîrșit campionatul categoriei B la rugby

„În ultima etapă a campionatului categoriei B de rugby (seria a II-a și a III-a) rezultatele au fost în general cele așteptate. În centrul atenției amatorilor sportului cu balonul oval a stat fără îndoială partida de la Constanța, în care echipa locală S.N.M. a primit replica liderului seriei, *Constructorul* Bîrlad. Constanțenii, care făcuseră în toate partidele jucate acasă o figură dintre cele mai frumoase (n-au pierdut aproape nici un punct), de data aceasta au „scos”, cu multă greutate, un rezultat de egalitate: 3-3 (0-3), la capătul unui

joc în care oaspeții au avut inițiativă în majoritatea timpului. De altfel, echipa oaspe reușise să deschidă scorul chiar în primele minute de la începerea jocului. *Constructorul* Bîrlad a demonstrat că practică un joc deschis, modern, cu acțiuni pe treisferturi și promite să fie o formație redutabilă chiar și pentru partenerii ei de categoria A”.

(ziarul „Sportul popular”, A. Vasiliu – corespondent)

Metalul M.I.G.I. București, Constructorul Bîrlad și Știința Cluj în prima categorie la rugby

„Odată cu terminarea ultimei etape a campionatului categoriei B la rugby s-a tras cortina peste activitatea competițională a acestui sezon. Pentru echipele promovate în categoria A: *Metalul* M.I.G.I. București, *Constructorul* Bîrlad și *Știința* Cluj se impune imperios problema unei pregătiri cît mai judicioase. Echipele promovate au dovedit în decursul campionatului o concepție de joc modernă, în care rolul preponderent l-au avut liniile de atac... Formația bîrlădeană *Constructorul*, deși foarte tînără (a luat ființă în 1956), a reușit să se impună în fața unor echipe cu vechi state de servicii (*Petrolul* Ploiești, *Știința* Galați și S.N.M. Constanța) datorită tinereții și dîrzeniei tuturor componentelor echipei. Este demn de remarcat că echipa a dat lotului național de tineret și seniori jucători de valoare. Este vorba de Melinte, Paiu și Mănescu, dar mai ales de Melinte, care a jucat duminică împotriva puternicei formații a Italiei”.

Iată clasamentul seriei a II-a:

1.	Constructorul Bîrlad	18	15	2	1	216: 29(187)	50 p
2.	Petrolul Ploiești	18	15	0	3	250: 46(204)	48
3.	Zimbrul Tecuci	18	11	4	3	165: 64(101)	44
4.	S.N.M. Constanța	18	11	2	5	136: 66(70)	42
5.	T.U.G. Brăila	18	7	5	6	87: 136(-49)	37
6.	C.F.R. Buzău	18	5	3	10	67: 179(-112)	31
7.	Știința Galați	18	6	0	12	53: 89(-36)	29
8.	Aeronautica București	18	5	1	12	87: 135(-48)	29
9.	Pr. F.B. Galați	18	3	1	14	41: 258(-217)	25
10.	Laminorul Roman	18	2	2	14	37: 137(-100)	22

(ziarul *Sportul popular*, V. Hossu)

Reprezentativa României susține, în 7 decembrie 1958, un meci cu echipa similară a Italiei. Deși activă în Divizia B, *Constructorul* Bîrlad a dat un rugbyst de valoare naționalei noastre. Gheorghe Melinte este considerat primul jucător bîrlădean selecționat într-un lot reprezentativ al României.

Iată o scurtă cronică a jocului:

Rugbiștii romîni au obținut un rezultat meritoriu la Catania: 6-3 (6-3)

„...Echipa noastră, deși cu șase debutanți în formație (Al. Ionescu, **Melinte**, Graur, Niculescu, Stanciu și Barbu), nu se descurajează și contraatacă periculos... Compartimentul „forte” al echipei noastre a fost înaintarea, care, deși era handicapată cu 80 kg față de cea italiană, a dus tot greul meciului, depășindu-i pe italieni, atît prin forță, cît și prin tehnică... Arbitrul Durand (Franța) a condus în general bine un joc nervos, dar a refuzat categoric validarea eseului realizat de Penciu. El a fost însă depășit în cîteva faze decisive, deciziile sale (nefavorabile nouă) influențînd rezultatul... Presa italiana ne-a considerat învingătorii morali.

Formația Romîniei: PENCIU (min. 45 Stanciu) - TEODORESCU, ILIE, Kramer, Barbu - Stanciu, D. Ionescu - Zlătoianu, GRAUR, Niculescu – **MELINTE**, Mladin – Al. IONESCU, IORDĂNESCU, PIRCĂLĂBESCU”.

(8 decembrie 1958, ziarul „Sportul popular”,
D. Ionescu, maestru al sportului)

Pasiunea birlădenilor pentru rugbi a fost răsplătită: Constructorul a intrat în prima categorie a țării

„În primăvara acestui an (1958), pe stadionul Tineretului din Birlad, 4000 de spectatori urmăreau un cuplaj rugbistic de bună calitate, în care evoluau, alături de echipa locală *Constructorul*, campioana țării C.F.R. Grivița Roșie, echipa C.C.A. și formația ieșeană C.S.M.S.

- Nu prea îmi vine să cred că un număr așa mare de spectatori cunosc rugbiul. Mai probabil e că birlădenii nu au avut cu ce să-și omoare timpul liber înainte de masă, ne spunea zîmbind, la terminarea cuplajului, fundașul ceferist Buda. Reflecția lui nu era - de fapt - întemeiată. Spectatorii care urmăriseră cele două partide nu se dovediseră deloc novici în aprecierea diferitelor faze ale acestui joc; dimpotrivă, reacționînd cu aplauze frenetice la unele subtilități tehnice ale lui Țibuleac, Penciu sau Viorel Moraru, dovediseră cu prisosință că veniseră la stadion pentru că, realmente, îndrăgesc rugbiul...

...De atunci, ori de cîte ori mi s-a ivit prilejul, am revenit la Birlad cu satisfacția de a revedea acolo un număr așa de mare de iubitori ai rugbiului și o echipă - *Constructorul* - care, etapă de etapă, se anunță drept o pretendentă sigură la un loc în „A”. Recent, tot la Birlad, am urmărit la lucru echipa locală în fața unei alte formații valoroase, *Petrolul* Ploiești. Spectatorii, în același număr impresionant, și-au încurajat echipa, i-au dat - cum se spune - „aripi” și s-au bucurat la urmă împreună cu jucătorii, de victoria realizată. În cabine, un jucător ploieștean mărturisea: „Nu-mi pare rău că localnicii au cîștigat. Au fost mai buni, au luptat cu mai multă convingere. Și în plus au un public priceput, care își susține cu multă căldură echipa. N-am întîlnit așa ceva în nici un oraș din țară!”. Aceasta reflecție avea să ne fie întregită de o constatare făcută a doua zi, în vizita la I.D.M.S.-ul din localitate: toate cele 400 regulamente ale jocului de rugbi fuseseră epuizate, la fel ca și cele cîteva publicații de specialitate.

Cînd vă înapoiți la București - ne spunea responsabilul magazinului - vă rog să arătați cît de solicitat este regulamentul acestui sport. Zilnic trec pe la noi cetățeni care ne asaltează cu întrebarea: cînd sosesc noile regulamente?... Pînă acum peste 1000 de cereri!”

Administratorul hotelului în care locuiam, ne dovedise în cîteva rînduri că se pricepe la sport și, mai ales, la rugbi.

- Cum îți explici d-ta marea pasiune a birlădenilor pentru acest sport?

- Foarte simplu. Localnicii s-au cam săturat de fotbal, mai bine-zis de comportarea inconstantă a echipei *Dinamo Birlad*. În schimb, simpatia de care se bucurau cîndva fotbaliștii de la *Dinamo*, se îndreaptă astăzi către rugbiști. Băieții de la *Constructorul* ne-au prilejuit un șir de satisfacții: nici un meci pierdut acasă și rezultate bune în deplasare. Ei sînt astăzi îndrăgiți, stimați, apreciați!

Am cunoscut mai aproape și pe băieții... Mai întîi la locurile lor de muncă, pe șantierele Întreprinderii nr. 2 Montaj, răspîndite pe întreg orașul. Sînt într-adevăr, foarte tineri: utemiștii Laurențiu Cosma, Ilie Pascal, Mircea Paiu, Viorel Călin, Ioan Alexandru, nici n-au împlinit 22 de ani, ceilalți rar depășesc 26... Vezi la fiecare dorința de a munci cu sîrg, de a fi mereu în fruntea întrecerilor organizate în producție. Așa cum este cazul mecanicilor Carol Ardöi și Gh. Calalb, a muncitorului Gh. Vasiliu, a inginerului Gh. Melinte. „Sînt oameni de nădejde, rugbiștii noștri”, ține să ne spună tov. Dumitru Bostaca, secretarul organizației de partid din întreprindere, pe care l-am întîlnit la unul din antrenamente. De cum am înființat secția, nu-mi amintesc să fi avut vreun necaz cu ei. Conștiincioși, modești, disciplinați, tinerii noștri rugbiști sînt un exemplu pentru sportivii din întreg orașul!”

De la antrenorul **Nicolae Balcan** aflăm alte amănunte interesante: cum a luat ființă secția (cu doi ani în urmă), de interesul pentru rugbi manifestat de numeroșii muncitori și tehnicieni din întreprindere, de orientarea către un joc strict ofensiv,

de preocuparea pentru un joc corect, în limitele regulamentului.

„Dacă veți cerceta foile de arbitraj, veți vedea că în meciurile desfășurate la Birlad n-a fost nici un jucător accidentat. De bună seamă că și acest fapt a contribuit la ridicarea prestigiului rugbiului în ochii sportivilor din localitate. Rugbiul este, într-adevăr un sport al bărbăției, al curajului. El presupune nu numai forță și rapiditate, ci și îndemînare și o nesfîrșită gamă de subtilități tehnice, care, bineînțeles, și aplicate, încîntă ochiul spectatorului. Jucînd astfel am avut și satisfacția obținerii de rezultate bune, fără a alerga însă după ele, fără a fi pentru noi o obsesie. În plus, am înregistrat și bucuria de a fi dat lotului de tineret a țării doi dintre jucătorii noștri de bază, Paiu și Mănescu, iar recent, naționalei pe Melinte, care a și jucat la Catania, împotriva Italiei”.

- Și perspectivele?

- Pentru început ne-am mulțumit să realizăm performanța celeilalte echipe din regiunea Iași. C.S.M.S., de menținerea în prima categorie de rugbi a țării și apoi, în anii viitori... dar mai bine să lăsăm ca faptele să vorbească...”

(Tiberiu Stama, ziarul „Sportul popular”, decembrie 1958)

Oameni care au fost

Trec vremi tulburi prin oameni reci.
Distanța dintre noi e cât elasticul unei măști neconforme.
Știri. Opinii avizate. Opinii politice.
Și noi.
Oameni care am fost.
Oameni cu zâmbetul la vedere.
Oameni cu îmbrățișări lungi.
Oameni cu strângeri de mână
Oameni cu dans și cântec în piața publică.
Oameni cu nepoți ce treceau dincolo de poartă.
Oameni cu cești de cafele băute în vecini.
Oameni cu seri pierdute în jurul unei sticle de vin.
Oameni cu pomeni date din mână în mână în Sâmbăta Morților.
Oameni care au fost.

Av. Carmen FRĂȚIMAN

Cu ocazia Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice, recunoștință și mulțumiri seniorilor colaboratori

Dumitru Andrei

Livia Andrei

Petruș Andrei

Zâna Angheluță

Grigore Buciu

**Mariana
Budescu**

Vasile Cărcotă

**Constantin
Chiper**

Vasile Chelaru

**Theodor
Codreanu**

**Măndița
Coloșenco**

**Serghei
Coloșenco**

**Mircea
Coloșenco**

Ghiță Cristian

Neculai Curelea

Mircea Fitcal

Neculai Ghețau

Marinel Gîlcă

Dionisie Gradu

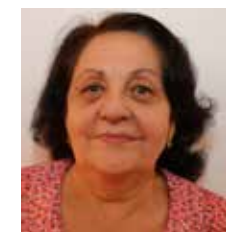
Valeriu Lupu

Maria Marin

Nicolaie Mihai

Lucia Munteanu

Gruia Novac

Teodor Oancă

**Alexandrina
Pascal**

Florian Pricop

Dan Ravaru

Neculai Rotaru

Zâna Tămășanu

Ecaterina Teletin

Nelu Vasile

Vigil Vesel

Acest număr al revistei a apărut prin bunăvoința și cu sprijinul membrilor Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza”: Nicolaie Mihai, Fitcal Mircea, Mihai Emil Cosmin, Irimia Ionel, Potîrniche Virgil, Micu Eugen, Dima Dumitru, Hriscu Vlad Andrei, Cozma Ingrid Daniela, Rîpan Adriana, Comănescu Claudia, Helgiu Alina Eugenia, Neniță Sorinel, Potîrniche Daniela, Artene Bogdan.

Să ne-amintim și de aceia plecați dintre noi deoarece nu au avut parte de îngrijire și acces la serviciile naționale de sănătate. Împreună suntem mai puternici! Dumnezeu să-i ierte!

Repetabila povară

(de Adrian Păunescu)

Cine are părinți, pe pământ nu în gând
Mai aude și-n somn ochii lumii plângând
Că am fost, că n-am fost, ori că suntem cuminiți,
Astăzi îmbătrânind ne e dor de părinți.

Ce părinți? Niște oameni ce nu mai au loc
De atâția copii și de-atât nenoroc
Niște cruci, încă vii, respirând tot mai greu,
Sunt părinții aceștia ce oftează mereu. (...)

Cine are părinți, pe pământ nu în gând,
Mai aude și-n somn ochii lumii plângând.
Că din toate ce sunt, cel mai greu e să fii
Nu copil de părinți, ci părinte de fii.

Ochii lumii plângând, lacrimi multe
s-au plâns
Însă pentru potop, încă nu-i de ajuns.
Mai avem noi părinți? Mai au dânșii copii?
Pe pământul de cruci, numai om să nu fii.

Cine are părinți, încă nu e pierdut,
Cine are părinți are încă trecut.
Ne-au făcut, ne-au crescut, ne-au adus până aci,
Unde-avem și noi însine ai noștri copii. (...)

Mai avem, mai avem scurtă vreme de dus
Pe conștiință povara acestui apus
Și pe urmă vom fi foarte liberi sub cer,
Se vor împrutina cei ce n-au și ne cer.
Iar când vom începe și noi a simți
Că povară suntem, pentru-ai noștri copii,
Și abia într-un trist și departe târziu,
Când vom ști disperați vești, ce azi nu se știu,
Vom pricepe de ce fiii uită curând,
Și nu văd nici un ochi de pe lume plângând,
Și de ce încă nu e potop pe cuprins,
Deși plouă mereu, deși pururi a nins,
Deși lumea în care părinți am ajuns
De-o vecie-i mereu zguduită de plâns.

Ce părinți? Niște oameni ce nu mai au loc
De atâția copii și de-atât nenoroc
Niște cruci, încă vii, respirând tot mai greu,
Sunt părinții aceștia ce oftează mereu...

